اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۲۵ آبان ۱۴۰۱
• ۲۱ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
• ۱۶ نوامبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۱۷ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۱۹۹ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

سبد خرید خانوارها از کتاب خالی است

رئیس‌جمهوری گفت: امروز در دنیا جاهلیت مدرن با استفاده از امپراتوری رسانه و فناوری نمی‌خواهد جوامع بشری آگاه شود اما یکی از راه‌های آگاهی جوامع کتاب و کتاب‌خوانی است. سید ابراهیم رئیسی در آیین پاسداشت روز کتاب، کتابخوانی و کتابدار در تالار وحدت، یکی از کارهایی که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باید انجام دهد را دسترسی آسان به کتاب عنوان کرد و گفت: اگر بخواهیم میزان ارتباط یک جامعه با فرهنگ را بسنجیم، یکی از شاخص‌های مهم، کتاب و کتابخوانی است. رئیس‌جمهوری با بیان اینکه هدایت انسان با کتاب آغاز شد، گفت: یکی از راه‌های مهم شناخت بزرگان و پیشوایان، خواندن کتاب‌ها و نوشته‌ها و آثار ماندگار ایشان است.

۲

بررسی صمت از دلایل رکود بازار آپارتمان‌های نوساز

بازار خانه‌های قدیمی سکه شد

باتوجه به رکود حاکم بر بازار مسکن، در حال حاضر نرخ مسکن دچار عقب‌ماندگی در مقایسه با تورم عمومی شده است. هم‌اکنون می‌توان با قیمت‌هایی به‌مراتب پایین‌تر از نرخ ساخت، آپارتمان‌هایی با عمر بنای بالای ۳ سال خریداری کرد، این در حالی است که سهم فروش آپارتمان‌های نوساز از معاملات به پایین‌ترین میزان در ۸ سال گذشته رسیده است. با بلند شدن زنگ خطر برای بازار آپارتمان‌های کلیدنخورده، احتمال گران شدن مسکن وجود دارد، چرا که از نگاه بسیاری از کارشناسان مسکن، تورم می‌تواند در بلندمدت بازار را با خطر بیشتری مواجه کند. از طرفی، تورم مصالح ساختمانی، شکاف نرخ آپارتمان‌های نوساز و قدیمی‌ساز را تشدید کرده و به‌همین لحاظ تعداد معاملات خانه‌های نوساز به پایین‌ترین حد خود رسیده و نسبت به ۸ سال قبل، ۵۰ درصد کاهش یافته است. همچنین سیاست‌های دولت برای اخذ مالیات از خانه‌های خالی به‌هیچ عنوان نتوانسته به عرضه این واحدها در بازار مسکن کمک کند و تاکنون بی‌نتیجه مانده است.

۱۰

عکس: آیدا فریدی

به مناسبت روز ملی کتاب، کتابخوانی و کتابدار بررسی شد

فصل سرد خرید کتاب

۴-۸-۹-۱۳-۱۵-۱۶

چهره

دردسر ناهماهنگی بین دستگاه‌ها برای دارو

۲

گفت‌وگو

افزایش حقوق در گرو درآمد پایدار دولت

۴

گزارش‌های روز

استراتژی مبارزه با بحران‌ها

۶

فقدان سیاست‌گذاری سد راه توسعه

آلومینیوم یکی از فلزات اساسی است که کاربردهای فراوانی در صنایع مختلف ازجمله در صنعت ساختمان، خودروسازی، حمل‌ونقل، صنایع نظامی، دفاعی، بسته‌بندی الکترونیک و انتقال برق دارد. تولید آلومینیوم یکی از صنایع استراتژیک در جهان است. تولید پایدار و سازگار با محیط‌زیست از مهم‌ترین ویژگی‌های آلومینیوم است که تاثیر بسزایی بر صنعتی شدن و پیشرفت کشورها دارد؛ بر همین اساس نیز از این فلز نقره‌ای رنگ با عنوان فلز آینده نام برده می‌شود. ایران به‌عنوان نخستین تولیدکننده آلومینیوم در خاورمیانه شناخته می‌شود. با این وجود در طول سال‌های گذشته کشورهای حاشیه خلیج‌فارس و خاورمیانه همچون امارات متحده عربی، بحرین، عربستان سعودی و قطر توانسته‌اند سهم خود را در تولید آلومینیوم برپایه بهره‌مندی از ذخایر انرژی افزایش دهند و در مقابل ایران حتی از تحقق اهداف نخست خود برای توسعه صنعت آلومینیوم نیز باز مانده است. این عقب‌ماندگی در سایه نبود متولی واحد برای این صنعت و نظارت دقیق بر عملکرد آن ایجاد شده است.

۱۲

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای دکتر کامران هروی

سرکار خانم دکتر الهه حداد

درگذشت **سرکار بانو ملک ابراهیمی**، مادری ارجمند و همسری گرانمایه را به شما عزیزان و خانواده‌های محترم وابسته، صمیمانه تسلیت می‌گوییم و برای بازماندگان سلامتی آرزومندیم.

حبیب ایل‌بیگی– مهرداد بیات – ناصر بزرگمهر

مراسم یادبود: روز پنجشنبه ۱۴۰۱/۰۸/۲۶ ساعت ۱۵:۳۰ الی ۱۷:۰۰ در مسجد الرضا دیباجی واقع در فرمانیه‌شرقی، انتهای دیباجی شمالی، نرسیده به اتوبان صدر، نبش کوچه نوریان برگزار می‌شود.

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای دکتر کامران هروی

درگذشت **سرکار خانم ملک ابراهیمی**، مادر همسر ارجمند جنابعالی را صمیمانه به آن خانواده محترم و سایر وابستگان تسلیت عرض نموده و برای جنابعالی و سرکار خانم دکتر الهه حداد و دیگر بازماندگان آرزوی سلامتی داریم.

امید اخباراتی– ایمان اخباراتی

نوبت دوم

آگهی فراخوان عمومی شناسایی پیمانکار

▣ **موضوع فراخوان:**

شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان خراسان در نظر دارد **نسبت به شناسایی و پیش ارزیابی پیمانکاران** واجد صلاحیت جهت دعوت به مناقصه انجام عملیات بارگیری، حمل و تسطیح باطله سنگ‌آهن خود از طریق فراخوان عمومی اقدام نماید.

▣ **مشخصات عملیات و تجهیزات مورد نیاز:**

تامین و راهبری مکانیزم‌های صنعتی شامل (بیل مکانیکی، کامیون ده چرخ، لودر و آبپاش) به منظور انجام عملیات بارگیری، حمل و تسطیح باطله سنگ‌آهن به صورت ۲۴ ساعته در تمامی ایام هفته و روزهای تعطیل رسمی.

شرایط مناقصه‌گران:

دارا بودن گواهینامه تایید صلاحیت ایمنی، در اختیار داشتن مکانیزم‌های صنعتی اشاره در مشخصات عملیات.

▣ **محل اجرای عملیات:**

استان خراسان رضوی، ۴۰ کیلومتری شهرستان خواف، منطقه معدنی سنگان، محدوده انباشت باطله شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان خراسان.

▣ **نحوه ارسال درخواست شرکت در فرایند ارزیابی:**

متقاضیان حقوقی می‌توانند اعلام آمادگی خود را به‌صورت کتبی و به همراه کپی گواهینامه‌های پیش‌گفته حداکثر تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۳۰ به نشانی A.Shirojan@sanganco.ir و AL.Sanganco@gmail.com ارسال نمایند. همچنین برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۰۹۰۱۰۰۴۰۹۰۰ تماس حاصل نمایند.

تذکر ۱: پس از پایان مرحله ارزشیابی مناقصه‌گران، دعوت‌نامه شرکت در مناقصه برای مناقصه‌گرانی که صلاحیت ارزیابی اولیه را احراز نموده‌اند ارسال و فرایند انجام مناقصه وفق شرایط اعلام شده در اسناد مناقصه انجام خواهد شد.

تذکر ۲: اعلام آمادگی هیچ‌گونه حقی برای متقاضیان جهت شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد.

تذکر ۳: هزینه انتشار این آگهی (نوبت اول و دوم) از برنده مناقصه آتی اخذ خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۲۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۲۵

شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان خراسان

نوبت اول
شناسه ۱۴۰۹۶۷۹

آگهی فراخوان مناقصه عمومی

همزمان با ارزیابی کیفی (یکپارچه) مناقصه‌گران

شرکت ملی گاز ایران
شرکت دولتی پالایش گاز پارسیان

شرکت پالایش گاز پارسیان در نظر دارد مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای همزمان با ارزیابی کیفی (یکپارچه) خرید ماژول کارت VCMI مربوط به پنل AVR توربین هیتاچی به شماره ۲۰۰۱۰۹۲۴۱۶۰۰۰۰۶۹ از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه ارایه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار فراخوان در سامانه تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۳۰ می‌باشد.

آخرین مهلت دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت ۱۸:۳۰ روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۷

آخرین مهلت ارسال پیشنهادها: ساعت ۱۸:۳۰ روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۱

بازگشایی و ارسال اسناد ارزیابی کیفی به کمیته فنی بازرگانی: ساعت ۱۹:۰۰ روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۱

زمان بازگشایی پاکت الف و ب: ساعت ۱۰:۰۰ روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۵

زمان بازگشایی پاکت ج: ساعت ۱۰:۰۰ روز چهارشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۱

برآورد مناقصه: ۳۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰

مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۱،۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارایه پاکت‌های الف:

به آدرس: استان فارس– شهرستان مهر– شرکت پالایش گاز پارسیان - کدپستی: ۷۴۴۹۱۸۴۸۳۱

شماره تماس: ۳۶ الی ۰۷۱-۵۲۷۲۴۱۳۴

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴- ۰۲۱

دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۲۵ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۲۸ روابط عمومی شرکت دولتی پالایش گاز پارسیان

رفع برخی از مشکلات با تلاش دولت سیزدهم

معاون اول رئیس‌جمهوری در دیدار مدیر حوزه‌های علمیه تاکید کرد که دولت برنامه‌های گسترده‌ای برای توسعه کشور در دست اقدام دارد. به گزارش ایسنا، محمد مخبر در جریان سفر به قم در دیدار با آیت‌الله علیرضا اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه سراسر کشور گزارشی از وضعیت اقتصادی کشور و نواقص و کاستی‌ها در زمان آغاز بکار دولت سیزدهم ارائه کرد و گفت: امروز با تلاش‌های دولت سیزدهم بخشی از مشکلات مرتفع شده و سرمایه‌گذاری‌های گسترده‌ای در بخش‌های مختلف صورت گرفته است.

وی به تشریح اقدامات دولت در حوزه اشتغال‌زایی، ساخت مسکن، توسعه ترانزیت و طرح‌های آب‌رسانی اشاره و خاطرنشان کرد: ۱۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری از منابع داخلی و خارجی در بخش‌های مختلف انجام شده و برنامه‌ریزی خوبی برای واگذاری زمین به مردم علاوه بر طرح‌های احداث مسکن در دست اقدام قرار دارد. معاون اول رئیس‌جمهوری با اشاره به برنامه‌های دولت برای تأمین آب مورد نیاز برخی استان‌ها خاطر نشان کرد: دولت موضوع پنج خط انتقال آب را از خلیج‌فارس و دریای عمان در دست اقدام دارد تا بتوان در استان‌هایی که با مشکل آب مواجه هستند، مسائل را برطرف کنیم. وی همچنین از برنامه دولت برای توسعه خطوط ریلی کشور و تکمیل زیرساخت‌های ترانزیتی خبر داد و گفت: برای این منظور مجوزهایی دریافت کرده‌ایم تا تأمین مالی این طرح‌ها را به‌خوبی انجام دهیم.

معاون اول رئیس‌جمهوری با تاکید بر اینکه دولت به دنبال فعال کردن بخش خصوصی و سپردن امور به‌دست مردم است، تصریح کرد: باید بخش خصوصی به شکل واقعی در کشور فعال باشد تا مسائل و مشکلات زودتر مرتفع شود که تحقق این امر از یک‌سو نیازمند بسترسازی از طرف دولت و حاکمیت است و از سوی دیگر باید فرهنگ‌سازی برای پذیرش این موضوع در کشور اتفاق بیفتد.

براساس گزارش کمیسیون بهداشت و درمان مجلس نمایان شد

دردسر ناهماهنگی بین دستگاه‌ها برای دارو

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: در حوزه کمبود دارو گزارش کمیسیون بهداشت و درمان در مورد بررسی نحوه مدیریت زنجیره تأمین و توزیع دارو و علل کمبودهای اخیر در کشور افزود: سالیان سال است که داده‌ها در سامانه تیتک وجود دارد و نیازهای ماه به ماه دارو و نوع مریضی‌های موجود در کشور مشخص است و واقعاً غافلگیر شدن در این موضوع قابل پذیرش نیست.رئیس مجلس با تاکید بر اینکه موضوع سلامت آنقدر مهم است که هم دولت و رئیس‌جمهوری و هم مجلس و کمیسیون بهداشت بر این موضوع حساس هستند، اظهار کرد: ما وزیر بهداشت را مسئول این هماهنگی‌ها می‌دانیم و دولت و مجلس نیز در خدمت این وزارتخانه هستند تا دیگر اتفاقاتی نظیر آنکه حدود ۹۰ قلم داروهای کمیاب و بیش از ۳۰۰ قلم داروها با زحمت تهیه شود، رخ ندهد.

وی با بیان اینکه مجلس آماده همکاری با وزارت بهداشت است عنوان کرد: همانطور که وزیر بهداشت نیز در اظهارات خود اشاره کرد، سازمان‌های بیمه‌گر بیمه سلامت و نیروهای مسلح در ورود اطلاعات و داده‌ها، پرداخت حق بیمه دارو و مطالبات داروخانه‌ها کار خود را به‌موقع انجام می‌دهند اما بیمه تامین اجتماعی در حوزه بیماری‌های سرپایی و بیمارستان‌ها با تاخیر نسبت به ورود داده‌ها اقدام می‌کند که در نهایت مشکلاتی را برای کل سیستم ایجاد می‌کند. رئیس مجلس در پایان ابراز امیدواری کرد وزارت بهداشت بتواند موضوع سلامت که مسئله جدی مرد است را حل‌وفصل کند.

رئیس قوه قضاییه در نشست با اعضای هیات نظارت بر مطبوعات:

بر تامین آزادی‌های مشروع آحاد جامعه تاکید داریم

رئیس قوه قضاییه گفت: ما بر تامین آزادی‌های مشروع آحاد جامعه تاکید داریم و بر همین اساس ضرورت دارد روش‌های تحقق این آزادی‌ها در سطح جامعه تعیین و تبیین شود و در قبال آنها گفتمان‌سازی صورت گیرد.

به گزارش مرکز رسانه قوه قضاییه، محسنی اژه‌ای طی سخنانی در نشست با اعضای هیات نظارت بر مطبوعات، ضمن برشمردن شاخصه‌های مبحث «جهاد تبیین»، مقوله تبیین و روشنگری در امور فرهنگی و اجتماعی را از جمله اولویت‌های بسیار حائز اهمیت دانست و اظهار کرد: با تبیین و روشنگری و بیان ابعاد و زوایای حقیقی و واقعی امور می‌توانیم راه تحریف‌ها، کج‌فهمی‌ها، غرض‌ورزی‌ها و تحلیل‌های ناصواب را مسدود کنیم.

رئیس دستگاه قضا با اشاره به اهمیت کاربرد مقوله آسیب‌شناسی در قبال حوادث و اتفاقات اجتماعی برای پیشگیری از وقوع مجدد آنها، تصریح کرد: حوادث ناگوار اگرچه در دل خود واجد و موجد خسارت و آسیب هستند، اما می‌توان از این تهدید، خلق فرصت کرد و با اتخاذ آسیب‌شناسی‌های تخصصی، ضمن پیشگیری از وقوع مجدد حوادث ناگوار، ضعف‌ها و خلل‌ها را مرتفع کرد.

محسنی اژه‌ای در ادامه با اشاره به ساختار و کارکرد هیات نظارت بر مطبوعات، فلسفه عضویت نمایندگان قوا و دستگاه‌های موثر فرهنگی در این هیات را چندوجهی بودن مقوله فرهنگ و رسانه و اهمیت این مقوله‌ها در ابعاد مختلف دانست.

بازنگری و اصلاح قانون مطبوعات

رئیس قوه قضاییه با اشاره به تحولاتی که عرصه رسانه در ابعاد نرم‌افزاری و سخت‌افزاری طی سال‌های اخیر تجربه کرده است، گفت: با عنایت به جمیع تحولات عرصه رسانه از جمله ظهور پدیده‌هایی نظیر انسان – رسانه و سایر دگرگونی‌ها در این عرصه، ممکن است نیاز به اصلاح و ایجاد قانون در حوزه مطبوعات و رسانه با در نظر گرفتن نظر نخبگان رسانه و کارشناسان وجود داشته باشد.

محسنی اژه‌ای در ادامه مبحث «اقتصاد رسانه» را مورد توجه قرار داد و اظهار کرد: باید سازوکارها و روال‌هایی تعبیه و تهیه شود که رسانه‌های ما بتوانند بدون وابستگی به جناح و جریانی به استقلال مالی و اقتصادی برسند و دارای درآمد روشن و شفاف باشند.

رئیس قوه قضاییه در ادامه به تبیین و تشریح برخی مقوله‌ها و گزاره‌ها پرداخت که گاهی در سطح جامعه نسبت به آنها دوگانگی و تغایر وجود دارد؛ «شفافیت»، «انتقادپذیری»، «گفت‌وگو»، «تناسب مجازات با جرم و مجرم»، «نحوه انتشار گزارش‌های اولیه فساد و مواجهه با پخش‌کننده گزارش یا افشاگر» و «مصادیق تهدید امنیت روانی مردم» از جمله مقوله‌ها و گزاره‌هایی بود که ریاست دستگاه قضا بر ضرورت تبیین آنها در سطح جامعه در وهله نخست و سپس گفتمان‌سازی و فرهنگ‌سازی این موارد تاکید کرد.

ضرورت انتقاد و انتقادپذیری

محسنی اژه‌ای بیان کرد: همگان بر ضرورت انتقاد و انتقادپذیری تاکید دارند؛ اما محدوده این انتقاد چیست؟ انتقاد سازنده کدام است؟ طبق قانون، انتقاد سازنده مشروط به دارا بودن منطق و استدلال و پرهیز از توهین، تحقیر و تخریب است؛ آیا امروزه الفاظی که تحت عنوان و ذیل مقوله «انتقاد» مطرح می‌شود، همگی واجد منطق و استدلال و اجتناب از توهین و تخریب است؟ چه دستگاه‌هایی در این خصوص وظیفه فرهنگ‌سازی را دارند؟

رئیس دستگاه قضا افزود: امروز همگان از ضرورت انجام گفت‌وگو و مفاهمه سخن می‌گویند؛ تاکید ما نیز بر انجام گفت‌وگو با منتقدان و معترضان است؛ اما مبانی این گفت‌وگو چیست؟ محدوده آن کدام است؟ سازوکارهای گفت‌وگوی توأم با ادب و نزاکت و حفظ ارزش‌ها چگونه باید تعیین شود؟ کدام نهاد باید مبانی انجام گفت‌وگو و مفاهمه را در سطح جامعه ترویج و تبیین کند؟

محسنی اژه‌ای در ادامه به تشریح مقوله «تناسب مجازات با جرم و مجرم» به‌ویژه در حوزه جرائم مطبوعاتی و رسانه‌ای پرداخت و گفت: شما اعضای هیات نظارت بر مطبوعات در مقام کارشناسان این حوزه چه پیشنهادهایی دارید تا به گونه‌ای تمهید شود که مجازات در حوزه جرائم رسانه‌ای با جرم و مجرم تناسب داشته باشد و ارفاقات قانونی لحاظ شده در این راستا القاء تبعیض در سطح جامعه نکند.

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خبر داد

حل مشکل تامین آنتی‌بیوتیک و سرم تا هفته آینده

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: در اجرای طرح دارویار نگاه عدالت محور و مبارزه با رانت و فساد و ویژه خواری هدف وزارت بهداشت است.

به گزارش ایرنا، وزیر بهداشت در صحن علنی مجلس شورای اسلامی در بررسی اجرای طرح دارویار تصریح کرد: نمایندگان در بودجه ۱۴۰۱، اختیار اجرای طرح دارویار را به وزارت بهداشت دادند.

وزارت بهداشت نیز با ارائه طرح اصلاحات ارزی در تامین دارو و تجهیزات پزشکی نسبت به اجرای طرح اقدام کرد که از اجرای آن ۴ ماه می‌گذرد. هم اکنون نیز در مرحله گذار از وضعیت موجود به وضعیت انقلابی هستیم. هدف از اجرای این طرح نیز این بود که وابستگی به ارز ترجیحی کاهش‌یافته و رانت ناشی از تفاوت نرخ ارز ترجیحی از بین رود.

وی با اشاره به مشکل تخصیص ارز ترجیحی بی‌حساب و کتاب به تولیدکنندگان دارو عنوان کرد: گاهی اوقات پیش فاکتورهای خرید دارو و تجهیزات پزشکی واقعی نبودند و برخی تولیدکنندگان بیش از حد نیاز ارز ترجیحی دریافت می‌کردند.

بنابراین با هدف خروج حوزه دارو و تجهیزات پزشکی از انحصارطلبی مقرر شد یارانه در نهایت مستقیما به مصرف‌کننده نهایی برسد که این موضوع در طرح دارویار دیده شد.

عین‌اللهی همچنین با اشاره به جلوگیری از قاچاق دارو با اجرای طرح دارویار، یادآور شد: طرح دارویار باعث اجرای ۹۸ درصدی نسخه الکترونیک شد، از طریق نسخه الکترونیک، یارانه جدیدی تحت عنوان یارانه سلامت برای بیماران در نظر گرفته شد که اختلاف ارز ترجیحی و ارز نیمایی به خود بیمار تعلق می‌گرفت.

وی در ادامه با بیان اینکه طرح دارویار نتیجه همکاری میان همه دستگاه‌ها بود، گفت: تولید و تامین دارو فرآیند بین دستگاهی بوده و اگر همه سازمان‌ها هماهنگ باشند موفقیت مورد نظر حاصل خواهدشد.

عضو کابینه دولت سیزدهم در ادامه با اشاره به اقدامات وزارت بهداشت برای جبران کمبود دارو در هفته‌های اخیر عنوان کرد: آنتی‌بیوتیک تولید شده در ۷ ماه گذشته به اندازه ۱۲ ماه پیش از آن بود اما با توجه به شیوع بالای بیماری و مشکل تامین دارو از سوی کشورهای دوست، مشکلات کمبود دارو و به‌ویژه سرم و آنتی‌بیوتیک ایجاد شد.

وی با اشاره به اقدامات صورت گرفته برای بررسی دلایل کمبود دارو گفت: با بازخوانی برنامه‌های تولیدی تولیدکنندگان و موجودی انبارها نمایان شد دو شرکت تولید دارو، تولیدات خود را کاهش داده بودند که مراجع نظارتی در حال بررسی این موضوع هستند.

عضو کابینه دولت سیزدهم در ادامه تصریح کرد: در صورتی که تولیدات داخلی نیاز کشور را برطرف نکند، مجبور به واردات هستیم که تا هفته پیش ۵۰ تن دارو وارد شد و طبق برنامه ۶ میلیون دوز دارو نیز تا هفته آینده به کشور وارد خواهد شد تا مشکلات تامین سرم و آنتی‌بیوتیک برطرف شود.

عین‌اللهی ادامه داد: حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان باعث افزایش ۴۸ درصدی تولیدات آنها شده است و ما که مجری قانون رفع موانع تولید هستیم به این قانون پایبندیم اما تولید داخل نیز باید بتواند نیاز کشور را تامین کند.

وزیر بهداشت و درمان و آموزش پزشکی در پایان با ارائه پیشنهادی برای استفاده از ظرفیت نیروی انسانی و نخبه جهت تامین دارو و تجهیزات پزشکی خاطر نشان کرد: درخواست می‌شود در بودجه سال آینده نسبت به اخذ مالیات از سیگار اقدام شود. همچنین من و تمامی همکاران از همه نظرات، پیشنهادات و انتقادات نمایندگان استقبال می‌کنیم.

سبد خرید خانوارها از کتاب خالی است

چهره

رئیس‌جمهوری گفت: امروز در دنیا جاهلیت مدرن با استفاده از امپراتوری رسانه و فناوری نمی‌خواهد جوامع بشری آگاه شود اما یکی از راه‌های آگاهی جوامع کتاب و کتاب‌خوانی است.

به گزارش ایرنا، سید ابراهیم رئیسی در آیین پاسداشت روز کتاب، کتابخوانی و کتابدار در تالار وحدت، یکی از کارهایی که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باید انجام دهد را دسترسی آسان به کتاب عنوان کرد و گفت: اگر بخواهیم میزان ارتباط یک جامعه با فرهنگ را بسنجیم، یکی از شاخص‌های مهم، کتاب و کتابخوانی است.

رئیس‌جمهوری با بیان اینکه هدایت انسان با کتاب آغاز شد، گفت: یکی از راه‌های مهم شناخت بزرگان و پیشوایان، خواندن کتاب‌ها و نوشته‌ها و آثار ماندگار ایشان است.

کتاب معرف شخصیت مولف است. بنابراین یکی از راه‌های مهم شناخت احوال پیشینیان، به‌وسیله کتاب است.

رئیسی با بیان اینکه علم و دانش به‌وسیله کتاب در اثرها و نسل‌ها منتقل می‌شود، اظهار کرد: باید خیلی کتاب را گرامی داشت.

چندی پیش از دفتر حفظ و نشر آثار امام ۵۰ جلد کتاب برای من فرستادند؛ آثار امام نشان دهنده شخصیت ایشان است و فقیه بودن، عارف بودن و حکیم بودن امام از کتب مختلف ایشان قابل فهم است.

ابزار دیجیتال جای کتاب کاغذی را نمی‌گیرد

رئیس‌جمهور ادامه داد: با توسعه تکنولوژی نمی‌توان در نیای امروز روش انتشار و نگهداری کتاب و نوشته تغییر کرده و نمی‌توان از این دنیا فاصله گرفت. ما نیز از اینکه کتابخانه‌ها به‌صورت ماشینی و به‌روز نگهداری شود، استقبال می‌کنیم اما موافق نیستیم جای کتاب را بگیرد.

ابزار الکترونیک نمی‌تواند جای کتاب را بگیرند، این ابزار برای جمع‌آوری اطلاعات و به هنگام کردن و سهولت کار هستند اما تاکنون نتوانسته و نمی‌تواند تا کتاب را بگیرد و آن را به حاشیه ببرد.

رئیسی با تاکید بر اینکه کتاب و کتاب‌خوانی نشاط و امید به جامعه تزریق می‌کند گفت: باید برای دسترسی آسان به کتاب شرایط را فراهم کنیم زیرا کتاب و کتاب‌خوانی تعادل را به جامعه می‌بخشد.

رئیس‌جمهور نبود کتاب در سبد خرید خانوارها را به خاطر نرخ آن مسئله مهمی عنوان کرد و گفت: از کارهای مهم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ایجاد دسترسی آسان به کتاب از طریق کتابخانه‌های عمومی و دیجیتال است. کتابخوانی برای جامعه ما ضروری است و باید برای آن برنامه‌ریزی جدی و روزانه انجام شود.

توصیه به کتابداران و اصحاب کتاب

رئیس‌جمهور به اهالی کتاب توصیه کرد؛ برای توسعه فرهنگ کتابخوانی و حفظ کتاب باید در کنار تمام فعالیت‌هایی که تا کنون آنچه انجام شده،درمورد راه آینده و آنچه باید از این بعد انجام گیرد بازنگری شود. در این صورت می‌توان به اصلاح اشکالات احتمالی پرداخت.

وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود افزود: قشر فرهیخته کتابدار که بیشتر از بانوان کشور هستند، باید مورد حمایت قرار گیرند.

رئیس‌جمهوری از معیارهای مهم میزان رشد فرهنگی یک کشور را توجه به کتابخانه‌های عمومی دانست و گفت: نشاط اجتماعی، امید به زندگی و شادمانی مردم در توجه به کتاب و کتابخوانی است.

حمایت از کتابخانه روستاها

آیت‌الله رئیسی با تاکید بر حمایت از ایجاد و توسعه فرهنگ کتابخوانی در روستاها گفت: کتابخانه روستاها نباید به حال خود رها شوند. مسئولان و کتابداران باید تلاش کنند تا این کتابخانه‌ها ارتقا یابند.

رئیس‌جمهور می‌گوید: برخی فکر می‌کنند کتابداری تنها دانستن نام کتاب‌ها و طبقه‌بندی آن‌هاست. اینطور نیست بلکه کتابداری دانشی بسیار مهم است. جایی که کتابداری به‌عنوان یک علم، توانسته کتابخانه را مدیریت کند، کتاب‌ها برای عصرها و نسل‌ها باقی‌مانده است

گشایش در زندگی انسان معاصر

رئیس‌جمهور در بخش دیگری در سخنان خود در این آیین گفت: مسطور (نوشته) باید موجب هدایت انسان و ارتقای نسل‌ها باشد. باری‌تعالی نیز به نوشته‌ای سوگند خورد که موجب آگاهی و روشنی دل انسان‌ها می‌شود.

رئیس‌جمهوری همچنین با ابراز خرسندی از حضور در جمع فرهیختگان و اصحاب کتاب‌خوانی و کتابداران، از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و فعالان حوزه کتاب تشکر کرد و به آنان خسته نباشید گفت.

عکس روز

آیین پاسداشت روز کتاب، کتابخوانی و کتابدار

عکس: تسنیم

ویژه تر از خبر

انحصار صنعت نشر دغدغه فعالان است

رئیس مجلس شورای اسلامی، از کمیسیون فرهنگی خواستار تلاش برای رفع موانع صنعت نشر شد و گفت: کنترل و برخورد کردن با در حوزه صنعت نشر به ویژه در توزیع کتاب و سهمیه نویسندگان توقعی است که فعالان حوزه نشر از مجلس دارند. به گزارش خبرنگار پارلمانی ایرنا، محمدباقر قالیباف در صحن علنی امروز (سه شنبه، ۲۴ آبان ماه) مجلس شورای اسلامی در نطق پیش از دستور، روز بزرگداشت آیت الله علامه سید محمدحسین طباطبایی را تبریک و تهنیت گفت و افزود: لازم است که یادی از این گوهر یگانه آسمان حکمت و فلسفه داشته باشیم؛ همچنین امروز هم روز کتاب، کتابخوانی و کتابداری به همین مناسبت نامگذاری شده و این روز را به تمامی فعالان حوزه نشر و کتاب عرض تبریک و تهنیت دارم.

رئیس مجلس شورای اسلامی افزود: از کمیسیون فرهنگی مجلس درخواست می‌کنم در رفع موانع صنعت نشر از جمله توزیع عادلانه کاغذ به عنوان یکی از مشکلات این حوزه، تلاش کند. همچنین می‌طلبد تسریع و نظام‌مند کردن فرآیند نظارت محتوایی بر کتاب‌ها صورت گیرد تا وقت نمایندگان در این رابطه گرفته نشود. در حقیقت کنترل و برخورد کردن با انحصارات در حوزه صنعت نشر به ویژه در توزیع کتاب و سهمیه نویسندگان توقعی است که فعالان حوزه کتاب و نشر از مجلس شورای اسلامی دارند. اظهارات رئیس مجلس شورای اسلامی در حالی عنوان می‌شود که به گفته فعالان این حوزه به دلیل مشکلاتی از جمله گرانی کاغذ، تورم و چند برابر شدن هزینه‌های صحافی که در کشور وجود دارد، هزینه‌های تولید کتاب هم افزایش یافته است. ناشر هم مجبور است برای روشن نگه داشتن چراغ دفتر، قیمت‌های کتابش را به روز تعیین کند. از طرفی مردم هم از نظر اقتصادی مشکل دارند و همه ناشران در عمل ورشکسته شدند.

در همین حال ناشران مشکل کاغذ را به عنوان یکی از مشکلات صنعت نشر عنوان کنند. فعالان این حوزه معتقدند؛ مشکل کاغذ مانند یک دُمل چرکین است که تا یک مدت برای آن مسکن استفاده می‌شود؛ اما دوباره سر باز می‌کند. این گروه معتقدند برای بررسی و آسیب‌شناسی مشکلات این صنعت، باید ناشران صاحب سبک و درست در نشست‌های مشترک با مسئولان حضور یابند تا حلاجی مشکلات راهی برای حل درنظر گرفته شود.

به‌علاوه اینکه مشکلاتی از جمله کاغذ از مهم‌ترین مشکلات صنعت نشر است. برخی نیز بر این نکته تاکید دارند که مشکل صنعت نشر، مشکل فرهنگی کشور است. با این همه اکوسیستم نشر کشور توسط مثلثی شامل ناشر، توزیع‌کننده و کتابفروش اداره می‌شود و اگر به آن احترام گذاشته شود با کمترین هزینه می‌توان بهترین راندمان را داشت.

بحران آب، واردات کاغذ را توجیه می‌کند

قاتلان سفید درخت

افزایش حقوق در گرو درآمد پایدار دولت

معاون کیفیت گروه صنعتی ایران‌خودرو خبر داد

کاهش ۴۱ درصدی شکایات کیفی

معاون کیفیت گروه صنعتی ایران‌خودرو از کاهش ۴۱ درصدی سرانه درخواست‌ها و شکایات حوزه کیفیت محصولات ایران‌خودرو در مهر امسال در مقایسه با میانگین شکایات سه ماهه پایانی سال گذشته خبر داد. ایران‌خودرو در راستای ارتقای کیفیت محصولات و کسب حداکثری رضایتمندی مشتریان، طرح جامع ارتقای کیفیت و تولید را با تمرکز بر سه محور طراحی و عرضه خودروهای جدید براساس نقشه راه توسعه محصولات، توقف تولید محصولات قدیمی و رفع عیوب مزمن و کیفی‌سازی محصولات تولیدی فعلی را به اجرا گذاشته است.

عکس: صنعت

سهراب برفروشان، معاون کیفیت گروه صنعتی ایران‌خودرو گفت: اجرای برنامه‌های متعدد کیفی در چند ماهه اخیر در گروه صنعتی ایران‌خودرو، از به ثمر نشستن این پروژه‌ها و تاثیر آن در کاهش شکایات و افزایش رضایتمندی مشتریان حکایت دارد.

به‌گزارش ایکوپرس، برفروشان با بیان اینکه تحلیل روند شاخص‌های کیفی محصولات تولیدی در ۷ ماهه ابتدایی امسال، حکایت از کارایی و اثربخشی اقدامات تعریف شده در طرح تحول کیفیت دارد، ادامه داد: این طرح با تعریف ۲۷۹ پروژه بهبود کیفیت اجرایی شده و آثار آن درحال‌حاضر به مرور قابل مشاهده در محصولات ایران‌خودرو است.

وی تحقق برنامه تجاری‌سازی خودروهای ناقص در سطح گروه صنعتی ایران‌خودرو در مهر را از جمله اقدامات مهم در مسیر بهبود کیفیت محصولات برشمرد و گفت: با تداوم تولید بدون کسری قطعه از خرداد، گام بزرگی در مسیر بهبود کیفیت محصولات برداشته شده است.

او با اعلام بهبود ۱۱.۵ درصدی در شاخص ارزشیابی محصولات براساس گزارش شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران به عنوان مستندات موجود در اثربخشی برنامه‌های بهبود کیفیت، گفت: در این میان بیشترین بهبود در محصولات تارا، دناپلاس و پارس کسب شده است.

معاون کیفیت گروه صنعتی ایران‌خودرو ادامه داد: در شاخص رضایتمندی مشتریان (CSI) با کسب امتیاز ۶۸۵ در خرداد ۱۴۰۱ نسبت به بهمن سال ۱۴۰۰، شاهد بهبود ۲۲ امتیازی هستیم و همچنین در شاخص ایرادات اظهار شده توسط مشتریان در سه ماهه ابتدایی مالکیت خودرو (IQS)، با ۳۷ نمره بهبود نسبت‌به بهمن ۱۴۰۰، امتیاز ۲۷۳ کسب شده است.

برفروشان تصریح کرد: در حوزه رضایت مشتریان از فرآیند فروش با کسب امتیاز رضایت ۷۰۸ در مهر امسال ضمن رشد ۴۴ امتیازی نسبت به امتیاز رضایت در ۳ ماهه پایانی سال ۱۴۰۰، ۳۱ امتیاز بالاتر از متوسط رضایت از خدمات فروش صنعت قرار گرفته‌ایم و در شاخص کیفیت تحویل خودرو به مشتری (H.O) نیز با ۱۸ امتیاز بهبود نسبت به امتیاز پایان سال ۱۴۰۰، امتیاز ۷۱۵ کسب شده است.

وی افزود: رضایت مشتریان در زمان تحویل خودرو (Fallow Up) از عدد ۷۲.۴ درصد در فروردین ۱۴۰۱ به ۷۷.۳ درصد در مهر امسال رسیده است، همچنین شاخص تحویل خودرو با ایراد به مشتری ۲ درصد بهبود یافته است.

برفروشان اجرای طرح ویژه تضمین کیفیت موتور و گیربکس تارا در بازه زمانی ۶ ماهه پس از تحویل و یا پیمایش ۱۰ هزار کیلومتر را نشان از اطمینان به کیفیت محصولات دانست و گفت: این مسیر با تضمین سایر محصولات نیز ادامه خواهد داشت.

وی تصریح کرد: با توجه به اجرایی‌شدن برنامه‌های کیفی در زنجیره ارزش تولید خودرو، شاهد بهبود در شاخص‌های کیفی هستیم که پیگیری و اجرای اثربخش اقدامات نویدبخش بهبود وضعیت کیفی محصولات و ارتقای رضایت مشتریان از محصولات گروه صنعتی ایران‌خودرو است.

▣ شرایط فروش خودروهای سنگین

پس از ثبت رکورد فروش در ماه گذشته، شرایط فروش ویژه پیکاپ فوتون دیزلی از سوی ایران‌خودرو دیزل برای این ماه اعلام شد.

با توجه به ثبت رکورد فروش پیکاپ فوتون در ماه گذشته، ثبت‌نام پیکاپ فوتون دیزلی دوکابین با رنگ‌های متنوع از تاریخ ۲۸ آبان از طریق سایت شرکت ایران‌خودرو دیزل به نشانی esale.ikd.ir آغاز می‌شود.

در این طرح، سه روش نقدی، نقدی مرحله‌ای و اقساطی با تحویل ۳۰ تا ۹۰ روزه و امکان خرید اقساطی بلندمدت پیش‌بینی شده است.

خودرو فوتون تونلند تنها پیکاپ دیزلی بازار ایران، با پیشرانه معروف کامینز ۸.۲ لیتری مجهز به توربو شارژر می‌تواند ۳۶۰ نیوتن‌متر گشتاور تولید کند که آن را به قدرتمندترین پیکاپ دوکابین دیزلی در بازار ایران تبدیل کرده است.

خودرو لوکس تونلند فوتون مجهز به سیستم‌های ایمنی پیشرفته و تجهیزات رفاهی، مورد توجه علاقه‌مندان به سفر، ماجراجویی، کمپینگ در طبیعت و آفرود قرار گرفته و قابلیت چهارچرخ محرک و مصرف سوختی پایین‌تر نسبت به رقبای خود در کشور از دیگر ویژگی‌های مهم این محصول است.

▣ افزایش درآمد ایتراک

در بررسی عملکرد شرکت‌های زیرمجموعه ایران‌خودرو، نتایج عملکردی شرکت آزمایش و تحقیقات قطعات و مجموعه‌های خودرو (ایتراک) در نیمه نخست امسال، نشان‌دهنده افزایش ۷۹ درصدی درآمد این شرکت در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته است.

داود جهاندیده، مدیرعامل شرکت ایتراک در این‌باره گفت: گزارش‌های مالی نشان می‌دهد که با افزایش ۷۹ درصدی در ۶ ماهه نخست سال، بیش از ۱۰۳ میلیارد تومان درآمد حاصل شده است.

وی ادامه داد: با توجه به اینکه سهام‌دار عمده شرکت ایتراک، گروه صنعتی ایران‌خودرو شامل شرکت مادر، ساپکو، ایساکو و ایران‌خودرو دیزل است، سهم عمده‌فروش و خدمات‌رسانی به این شرکت‌ها انجام می‌گیرد و سهم فروش ایتراک به سایر مشتریان خارج از گروه صنعتی ایران‌خودرو ۲۳ درصد است.

جهاندیده با بیان اینکه میزان درآمد سرانه ایتراک در ۶ ماهه نخست امسال، ۸۴ درصد بیش از مدت مشابه سال قبل بود و از ۲.۴ میلیارد تومان به ۴.۴ میلیارد تومان رسیده است، گفت: افزایش سود کسب شده از دیگر اقدامات مثبت ایتراک در امسال بوده که با اقدامات صورت گرفته مجموع درآمد عملیاتی تا پایان شهریور به میزان درآمد کل سال گذشته بوده است.

وی تصریح کرد: شاهد افزایش بیش از ۳۵۰ درصدی سود ایتراک در ۶ ماه امسال در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته هستیم.

جهاندیده درباره اقدامات توسعه‌ای شرکت ایتراک گفت: بر اساس نیازسنجی و اهداف کلان تعیین شده از سوی گروه صنعتی ایران‌خودرو، طرح‌های جامع تحول مرکز مستقل آزمایشگاه، آزمون‌های خودرویی، طراحی ساختمان و خرید تجهیزات ۸ پروژه به ارزش ۴۰۰ میلیارد تومان در سال جاری و سال آینده اجرا خواهد شد.

وی به مشارکت ایتراک در تفاهمنامه مشترک ایران‌خودرو و ساپیا اشاره کرد و گفت: با توجه به عقد تفاهمنامه مشترک دو خودروساز بزرگ کشور در جریان رویداد فناورانه خودروهای آینده، ایتراک در کنار ستاد حمل‌ونقل و پیشرفته معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، مرکز تحقیقات و نوآوری ساپیا و شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران در این پروژه بزرگ مشارکت دارد. جهاندیده در پایان گفت: در راستای تعامل بهتر و ارائه خدمات به صنعت خودروسازی کشور بازدید مدیران شرکت‌های گروه صنعتی ایران‌خودرو و مدیران شرکت‌های خارج گروه از شرکت ایتراک صورت گرفته و همچنین نشست‌هایی برای عقد تفاهمنامه و قرارداد برای افزایش تعاملات و در نتیجه افزایش سهم بازار در حال اجراست.

اصلاحیه آگهی فراخوان عمومی

شناسایی و ارزیابی پیمانکاران جهت مناقصه احداث سیستم واگن برگردان ۴ و ۶ محوره ترکیبی

شماره فراخوان: ۱۰۷۶۱۱

شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری در نظر دارد "**انجام عملیات طراحی و مهندسی، ساخت، حمل، نصب، تست و راه‌اندازی، آموزش و تضمین عملکرد پروژه احداث سیستم واگن برگردان ٤ و ٦ محوره ترکیبی شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری (بصورت EPC)**" را از طریق مناقصه دو مرحله‌ای به شرکت‌های پیمانکاری واجد شرایط مطابق اسناد ارزیابی کیفی که خود یا تکنولوگ ایشان حداقل طراحی و ساخت یک واگن برگردان را با موفقیت اجرا نموده باشد. واگذار نماید.

محل اجرا: استان چهارمحال و بختیاری - شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری

پیمانکارانی که دارای شرایط مندرج در آگهی می‌باشند و آمادگی اجرای پروژه را دارند می‌توانند نسبت به دریافت اسناد شناسایی و ارزیابی کیفی از طریق آدرس اینترنتی www.sdsteel.ir در لینک مربوط به "**مناقصه و مزایده**" اقدام و مدارک ذکر شده در اسناد شناسایی و ارزیابی کیفی را طبق ردیف‌های مندرج در فرم ارزیابی به صورت لوح فشرده همچنین یک نسخه کاغذی برابر اصل شده به همراه سایر مدارک موردنیاز را به همراه نامه اعلام آمادگی خود به صورت کتبی و حداکثر تا پایان وقت اداری (ساعت ۱۵:۰۰) تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۳۰ به آدرس کیلومتر ۳۵ جاده شهرکرد- بروجن شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری، مدیریت بازرگانی، قسمت امور قراردادها (تلفن تماس ۰۳۸۳۴۲۶۴۴۶۱-۶۵ داخلی ۷۲۳۲؛ آقای اسکندری (کارشناس قراردادها) و داخلی ۷۱۵۱؛ آقای معصومی (کارشناس فنی)) تحویل نمایند. بدیهی است به مدارکی که پس از انقضای مهلت مقرر ارائه گردد هیچ‌گونه ترتیب اثری داده نخواهد شد.

لازم به ذکر است پس از بررسی و تعیین صلاحیت از متقاضیان واجد شرایط که با توجه به دستورالعمل، امتیاز قابل قبول را کسب نمایند جهت شرکت در مناقصه دعوت به عمل خواهد آمد.

* ارائه مدارک فوق‌الذکر توسط پیمانکاران هیچگونه حقی برای آنها جهت شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد.
* بدیهی است در صورتی که مدارک ارائه شده جهت ارزیابی توسط پیمانکار با واقعیت مطابقت نداشته باشد شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری طبق ضوابط خود عمل خواهد نمود.
* لازم به ذکر است در صورت برگزاری مناقصه، شرکت در مناقصه بصورت گروه مشارکت/کنسرسیوم، امکانپذیر می‌باشد.

شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری

نوبت اول

فراخوان عمومی مناقصات یک‌مرحله‌ای

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران در نظر دارد مناقصات ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است که مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصه	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	تهیه و تأمین، حمل، نصب، پکینگ‌ها نازل‌ها، ساپورت‌ها، لوله‌ها، قطعه‌گیرها و اتصالات برج تر WC۲ واحد ۲۵ شرکت آلومینای ایران	عمومی یک‌مرحله‌ای	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۵۹
۲	اجرای خط انتقال با لوله‌های پلی‌اتیلن با قطر ۱۶۰ میلی متر و به طول ۲۲۰۰ متر و ۱۷۵۰ متر لوله فولادی به همراه حوضچه‌های مورد نیاز و احداث یک باب ایستگاه پمپاژ به همراه تاسیسات مکانیکی و الکتریکی مورد نیاز و کارهای متفرقه مورد نیاز در این خصوص مانند حصار محوطه‌های مربوط و نهایتا یک مخزن ۱۰۰ مترمکعبی بتنی	عمومی یک‌مرحله‌ای	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۶۰
۳	انجام کلیه خدمات مرتبط با رفع نواقص و تعمیر ۴۴ دستگاه انواع جرثقیل سقفی متعلق به شرکت آلومینای ایران	عمومی یک‌مرحله‌ای	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۶۱

مهلت دریافت اسناد مناقصه از سامانه: از مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۶ لغایت مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۳ می‌باشد.
مهلت ارائه پیشنهاد: مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۳ می‌باشد.
زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۱۱:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۵ می‌باشد.
اطلاعات تماس مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف: استان خراسان شمالی- شهرستان جاجرم- مجتمع تولید آلومینا، به شماره تلفن ۳۲۶۰۵۳۴۸ - ۰۵۸ و فکس ۰۵۸-۳۲۲۷۲۴۸۷
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱ دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ - ۰۲۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۲۵ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۲۶

واحد ارتباطات و روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

نوبت دوم
شناسه ۱۴۰۷۹۶۱

آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

شرکت مجتمع گاز پارس‌جنوبی درنظر دارد خدمات مورد نیاز خود را با شرایط ذیل بصورت برگزاری مناقصهٔ عمومی یک‌مرحله‌ای از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) تامین نماید:

شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران	۲۰۰۱۰۹۶۴۳۳۰۰۰۰۳۸
شماره مناقصه	۱۴۰۱/۳۰۹۹
موضوع مناقصه	عملیات پیاده‌سازی و نظارت بر اجرای سیستم‌های ایمنی، بهداشت، محیط‌زیست و آتش‌نشانی پالایشگاه سوم شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی
مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار	۱۸,۹۹۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال
نوع تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار بصورت یکی از تضامین قابل قبول وفق آیین‌نامه تضمین شماره ۱۲۲۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ ه مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات وزیران و مطابق موارد مندرج در سامانه ستاد می‌باشد.
مبلغ برآورد انجام خدمات	۶۴۹,۵۵۴,۶۱۱,۶۹۱ ریال
آخرین مهلت دریافت‌اسناد ارزیابی کیفی در سامانه‌ستاد	۵ روز پس از درج نوبت دوم آگهی در صفحه اعلان عمومی سامانه ستاد ایران می‌باشد.
آخرین مهلت بارگذاری و ارسال مستندات ارزیابی کیفی (رزومه) در سامانه ستاد	حداکثر ظرف مدت دو هفته پس از انقضای مهلت دریافت اسناد می‌باشد.
آخرین مهلت بارگزاری پیشنهادات مالی در سامانه ستاد	بر اساس دعوتنامه مندرج در سامانه ستاد (پس از فرایند ارزیابی کیفی)
آدرس مناقصه گزار	استان بوشهر- شهرستان عسلویه- شرکت مجتمع گازپارس جنوبی- پالایشگاه سوم- ساختمان عملیات- خدمات پیمان‌ها

بدیهی است کلیه فرآیند برگزاری مناقصه الکترونیکی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) به نشانی: WWW.SETADIRAN.IR انجام می‌پذیرد و به پیشنهادهای خارج از سامانه ستاد هیچگونه ترتیب اثری داده نخواهد شد و مناقصه‌گران بایستی نسبت به ثبت‌نام در سامانه ستاد و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند.

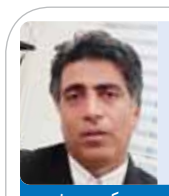
مناقصه‌گران می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت WWW.SETADIRAN.IR مراجعه و یا با شماره تلفن‌های ۵۰۶۵-۰۷۷۳۱۳۱۵۶۲۹ تماس حاصل فرمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۲۲ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۲۵

روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

یادداشت

اماواگرهای تولید خودروهای اقتصادی

حسن کریمی‌سنجری
کارشناس صنعت خودرو

ایـن روزهـا سـخنان زیـادی از خـودرو اقتصادی در کشور شـنیده می‌شود. خودرو اقتصـادی از نگاه مصرف‌کننده و تولیدکننده دارای ابعاد متفاوتی اسـت. خودرو اقتصادی از منظر خریدار به محصولی گفته می‌شـود که قیمت پایینی داشـته باشد. در مقابل این خودرو از نـگاه صنعتگر بـه محصولی گفته می‌شـود که به‌لحـاظ تکنولوژیکی در حوزه موتور، مصرف سـوخت کمتری داشته باشد. البتـه اسـتفاده از موتور کم‌حجـم در تولید خـودرو بـرای مصرف‌کننده نیـز یک جنبه اقتصادی به شـمار مـی‌رود. بـرای تولید و بکارگیری این فناوری در خودرو، نیاز به توان و دانش فنی دانش‌بنیان‌ها داریم تا در فرآیند تولید خودرو اقتصادی به کمک شـرکت‌های خودروسـاز آمده و هزینه‌ها را کاهش دهند. علاوه بر موتور، استفاده از سایر فناوری‌ها نیز می‌تواند تولید خودرو را با صرفه بیشتر همراه کند. به‌عنوان مثال در جهان بدنه خودروهای اقتصادی از مواد کربنیک ساخته می‌شود که بهره‌گیری از این مواد، ضمن تضمین ایمنی در تصادفات از آسیب به سرنشینان جلوگیری می‌کند. همچنین در طراحی خودرو می‌توان از پلتفرم‌های مشـترک بین چند سـگمنت خودرویی و چند شرکت خودروساز استفاده کرد. به‌عنـوان نمونه بـرای تولید مدل‌های سدان و شاسی‌بلند از یک پلتفرم بهره گرفته می‌شود. چنین همکاری‌هایی در کنار کاهش حاشـیه سـود، بهای تمام‌شـده یک خودرو را پاییـن مـی‌آورد؛ از این رو امـکان تولید چندین خـودرو از یک پلتفـرم، برگ برنده ما در صنعت خودرو خواهد بود. دو شـرکت خودروساز بزرگ کشور که ۹۰ درصد بازار را در اختیار دارند، می‌توانند پلتفرم مشـترک طراحی کرده و با بهره‌مندی از واحد تحقیق و توسـعه مشـترک، هزینه‌هـای تولیـد را کاهش دهند؛ به‌این ترتیب تولید محصولات اقتصادی ممکن خواهد بود.

تولیـد خـودرو اقتصـادی بـا جدیت در حال پیگیری اسـت. در طراحی یک پلتفرم مشترک، احتمال بروز یک اشتباه وجود دارد کـه باید از آن جلوگیری کرد. در این فرآیند نمی‌توان و نباید تولید خودروهای متفاوت که در برخی قطعات مشـترک هستند، به‌عنوان محصولات یک پلتفرم معرفی کرد؛ اشتباهی که تاکنون برخی شرکت‌های خصوصی فعال در حـوزه خودروسـازی دچار آن شـده‌اند. هنگامـی می‌توانیم از خودروهای مشـترک یـک پلتفـرم صحبـت کنیم کـه در موتور، گیربکس، سیسـتم تعلیق یکسان باشند؛ به ایـن معنی که پاورترین آنها یکسـان بوده و بتـوان به‌عنوان مثـال با کمتریـن تغییرات موتور یک سـدان را روی خودرو شاسی‌بلند هم سوار کرد. برای اجرای این هدف باید ۹۰ درصد قطعات دو موتور یکی باشند و در یک خط تولید ساخته شوند.

خـودرو اقتصـادی و تولیـد چنـد مـدل مشـترک از یـک پلتفرم تعریفی کلاسـیک دارد و ممکن اسـت یک موتور برای ۵ مدل متفاوت خودرو استفاده شود یا یک گیربکس بـرای ۱۰ محصـول مختلف مورداسـتفاده قـرار گیرد. اپتیمـا و سـانتافه دو خودرو از دو سـگمنت متفاوت هستند که از سوی دو شـرکت خودروسـاز تولید می‌شوند و از یک پلتفرم مشـترک اسـتفاده می‌کننـد. از این نمونه‌ها در صنعت خودرو جهان زیاد است.

گاهی برخی شـرکت‌های خودروساز، ۴۰ مدل خودرو را روی ۳ پلتفرم تولید می‌کنند. در واقـع بخـش اعظمـی از خـودرو از دید مصرف‌کننـده پنهان اسـت؛ بنابراین از نگاه مشتری قیمت تمام‌شده و نرخ فروش خودرو در بازار مهم است.

در کنـار بهای تمام‌شـده خـودرو، میزان مصرف سـوخت، یکـی از مولفه‌هـای مهم خودروهـای اقتصادی اسـت کـه خرید این محصـول را بـرای مصرف‌کننـده به‌صرفـه می‌کند؛ از ایـن‌رو تولید موتورهای کم‌حجم با مصرف سـوخت پایین بـرای خودروهای اقتصادی از اهمیت بالایی برخوردار است.

تولیـد خودروهـای اقتصـادی در جهان تجربه شـده؛ بنابراین سـاخت آن در داخل شدنی است.

نقاط حادثه‌خیز نیازمند اصلاح فوری

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی با اشاره به وجود بیش از ۵۰۰ نقطه حادثه‌خیز و خطرناک در جاده‌های کشور بر ضرورت اصلاح و رسیدگی فوری به آنها تاکید کرد. رحیم زارع در گفت‌وگو با خانه ملت درباره وضعیت راه‌های کشـور گفت: پس از انقلاب اسلامی اقدامات بسـیار خوبی برای توسـعه جاده‌های کشور انجام شـده و به‌نسبت رشد جمعیت و تعداد وسایل نقلیه، جاده‌ها نیز رشد قابل‌توجهی داشته‌اند، اما مسئله‌ای که امروز با آن درگیر هستیم، بحث نگهداری جاده و رفع نقاط حادثه‌خیز اسـت. وی با تاکید بر اینکـه بیش از ۵۰۰ نقطه حادثه‌خیز و پرخطر در کشـور وجود دارد که نیازمند اصلاح و رسیدگی فوری است، افزود: متاسـفانه برخی از جاده‌های کشور به قتلگاهی تبدیل شده‌اند که سـالانه تعداد زیادی از هموطنان‌مان را به کام مرگ می‌کشـانند. وی با بیـان اینکه مسـئولان وزارت راه کمبود اعتبار را دلیل اصلی رسـیدگی نشـدن به جاده‌های کشـور عنوان می‌کنند، اظهار کرد: در قانون بودجه سـال جاری کمک‌هایی به وزارت راه‌وشهرسازی در حوزه راه‌ها شده، اما متاسـفانه توزیع اعتبارات در استان‌ها مطابق با استاندارد مشخص نبوده است. این شیوه توزیع موجب شده بسیاری از مناطق کمتر توسعه‌یافته یا محروم دوباره در حاشیه قرار گیرند و پیشرفتی نداشته باشند. زارع اظهار کرد: توسـعه اقتصادی هر منطقه براساس ظرفیت‌های مختلفی صورت می‌گیرد که یکی از مهم‌ترین آنها زیرسـاخت‌های ارتباطی و حمل‌ونقل جاده‌ای است. دولت باید اهتمام جدی‌تری برای توسعه راه‌های مواصلاتی و بهبود وضعیت راه‌ها و همچنین اصلاح نقاط حادثه‌خیز داشته باشد.

نظر کارشناسان درباره وضعیت تولید کاغذ:

بحران آب، واردات کاغذ را توجیه می‌کند

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

صنعت چاپ کشور روزآمد نیست، اما در این بخش نسبت به برخی از کشورهای همسایه در موقعیت بهتری قرار داریم. خوراک صنعت چاپ کاغذ اسـت. انـواع کاغذ در بخش‌های مختلف اعم از نوشت‌افزار و کتاب تا بسته‌بندی‌های صنعتی و غیرصنعتـی کاربـرد دارد. کلاس‌هـای متعـدد آموزشـی به‌ویـژه پیش از ورود به دانشـگاه و حجم بـالای کتاب‌های کمک‌آموزشی نیاز کاغذ را در بازار ایران افزایش داده است. با این شـرایط آیا تولید کاغذ در کشـور از وضعیت مناسبی برخوردار است؟

عکس: صمت

تولید مواد اولیه کاغذ آب‌بر اسـت و این کار باید در کشـورهایی انجام شـود که به‌لحاظ منابع آب و مسـائل زیسـت‌محیطی مشکلی ندارند

خودکفا در تولید مقوا

ابوالفضـل روغنی‌گلپایگانـی، از کارشناسـان حوزه کاغـذ درباره وضعیت تولید کاغذ در کشـور به صمت گفت: تولید کاغذ در طیف وسـیع و گسترده‌ای انجام می‌شود و وضعیت تولید هر نوع از کاغذ اعم از مقوایی تا تحریری متفاوت است.

وی درباره تولید کاغذ بسـته‌بندی عنوان کرد: مجوز تولید کاغذ در کشـور در مجموع ۲.۸ میلیون تن است کـه از این آمـار ۱.۶ میلیون تن در حال تولید اسـت. نیـاز و مصرف ما در حوزه کاغذ بسـته‌بندی بین ۸۵۰ تا ۹۰۰ تن اسـت؛ بنابراین مازاد نیاز کشـور، کاغذ در کشور تولید می‌شود.

او افزود: کشـور در حـوزه تولید کاغذ بسـته‌بندی مزایـا و فرصت‌هـای خوبـی در اختیـار دارد. به‌دلیل سـرمایه‌گذاری مجـددی که بخـش خصوصی در این زمینه داشـته و ماشـین‌آلات روزآمدی که وارد کشور شـده، در حال حاضر ما در حوزه کاغذ بسته‌بندی جزو کشـورهای سـرآمد هسـتیم و صادرات خوبی هم به ترکیه، عراق و... انجام می‌شود.

▣ موانع تولید چیست؟

روغنی‌گلپایگانی در ادامه سـخنان خود به مشکلات تولیـد کاغـذ مقـوا در کشـور اشـاره کـرد و گفت: تولیدکننـدگان داخلی مشـکلاتی در حـوزه صادرات دارند که به تصمیمات خلق‌الساعه دولت‌ها برمی‌گردد.

او اضافه کرد: وضعیت ارزی کشـور، قوانین صادراتی و... از جمله موانعی است که صادرات کاغذ را با مشکل مواجـه کـرده، اما به‌طـور قطع ایران زمینـه و قدرت صادرات کاغذ بسـته‌بندی را دارد. سرمایه‌گذاری کلان مجدد سبب شده تولید مقوا دوبلکس ۴، پشت طوسی یـا نخـی و... در داخل انجام شـود. در همین راسـتا ضرورت دارد ریل‌گذاری برای صادرات انجام شود.

▣ هزینه بسته‌بندی

یکی از محل‌های تبلیغ برندهای جهانی بسـته‌بندی محصـول اسـت و گاهـی شـکل جعبـه و نـوع آن تداعی‌کننده نام این برند می‌شـود، این در حالی است که تولیدکننده ایرانی به‌دلیل مشـکلات مالی هر سال وضعیـت بدتری دارد، به‌طـوری که برخی، محصولات خود را بـدون بسـته‌بندی و فله‌ای عرضـه می‌کنند. حتـی برخـی از تولیدکنندگان قطعـات برای کاهش قیمت تمام‌شـده بخش بسـته‌بندی را حذف کرده‌اند. روغنی‌گلپایگانی در پاسـخ به این پرسـش که باوجود تولید کاغذ مقوا و مزیت‌های خوب کشور در این زمینه، چرا بهای تمام‌شـده محصول بالاست، گفت: هواپیمای ایرباس در اروپا تولید می‌شود آیا نرخ آن برای اروپاییان پایین‌تر اسـت؟ این استدلال نمی‌تواند درست باشد. از سـوی دیگر هزینه بسـته‌بندی در قیمت تمام‌شـده بستگی به نوع کالا و محصول متفاوت است.

وی ادامـه داد: در صنعت قطعه، هزینه بسـته‌بندی قطعـات حداکثر ۶ درصد بهای تمام‌شـده را شـامل می‌شـود؛ به این ترتیب ۹۶ درصـد نرخ نهایی قطعات مربوط به مواردی غیر از بسـته‌بندی اسـت. در نتیجه این فاکتور به‌لحاظ علم آمار و حسابرسـی نقش زیادی در قیمت تمام‌شـده ندارد. دیگـر اینکه چه کالایی در کشـور قیمت پایینی دارد که انتظار می‌رود نرخ کاغذ پایین باشد. به‌طور قطع هزینه‌کردها به‌گونه‌ای است که نمی‌توان گفت قیمت‌ها ارزان تمام می‌شود.

روغنی‌گلپایگانی بـا بیان اینکه کاغذ و مقوا به‌عنوان پوشـش محصـولات ضـروری اسـت، تصریـح کرد: بسـته‌بندی هزینه دارد، اما سهم آن در نرخ تمام‌شده کالاها از ۲ تا ۶ درصد بیشتر نیست.

▣ قصه پردرد کاغذ تحریر

این فعـال صنعت کاغذ در ادامه بـه وضعیت تولید سـایر انواع کاغذها در کشور اشاره کرد و گفت: زمانی میزان مصـرف کاغذ روزنامه در کشـور ۱۲۰ هزار تن بـود، اما امروز این رقم به ۸ هزار تن رسـیده که دلیل آن وجود فضای مجازی و فعالیت شبکه‌های اجتماعی است. در واقع می‌توان گفت کاهش مصرف کاغذ تحریر به فاصله گرفتن تولید مجله و روزنامه از شکل کاغذی برمی‌گردد. رسانه‌ها به شبکه‌های اجتماعی ورود کرده و بخشـی از محتوای تولیدی خود را در فضای مجازی منتشر می‌کنند.

او گفت: کاغذ تحریر قصه اصلی صنعت کاغذ کشـور است. آمارهای منتشرشده از میزان مصرف کاغذ تحریر در کشـور بسیار متفاوت اسـت. برخی عنوان می‌کنند سالانه ۳۸۰ تن کاغذ تحریر در کشور مصرف می‌شود، این در حالی اسـت که ترند واردات در سـنوات قبل تا ۳۲۰ هزار تن را نشـان می‌دهـد؛ یعنی باوجود واردات حدود ۵۰ هزار تن کاغذ در کشور هم تولید شده است. در دوران پاندمی کرونا ۵۰ میلیون تن از ۱۵۰ میلیون تـن کاغـذ تحریر موردنیاز جهان کاسـته شـده، زیرا مدارس تعطیل بوده و دانش‌آموزان در منزل به‌شـکل آنلاین آموزش می‌دیدند؛ از همین رو در تولید کاغذ و چاپ کتاب آموزشی افت زیادی رخ داد و مصرف کاغذ تحریر روند نزولی داشت.

▣ میزان نیاز کشور

روغنی‌گلپایگانی با اشـاره به آمارهـای متفاوت نیاز و میزان مصرف کشـور عنـوان کرد: دولـت آمارهای متفاوتـی اعلام کرده که برخـی از نیاز و مصرف ۲۵۰ هـزار تن خبر می‌دهند و بعضـی این عدد را زیر ۲۵۰ هزار تـن اعلام می‌کنند. براسـاس اسـتدلال یکی از نماینـدگان خانه ملت همان‌گونه که تعداد خودروهای افراد مشـخص نیست و آمار بسـیار متفاوت است، در سـایر موارد هم آمار دقیقی وجود ندارد. به‌عنوان مثال با مراجعه به شرکت‌های بیمه مشخص شد برخی افراد تا ۱۵۰ خودرو هم دارند.

او تصریـح کرد: ما در کشـور در بحـث آمارگیری با معضلاتی مثل کم‌اظهـاری، بداظهـاری و بی‌اظهاری مواجهیم، اما به هر حال دولت معتقد اسـت امروز آمار کاغذ تحریر موردنیاز زیر ۲۵۰ هزار تن است.

این کارشناس حوزه کاغذ معتقد است آمار نیاز بازار بیش از این عدد اسـت، زیرا ترند واردات در چند سال گذشته بیش از ۲۸۰ هزار تن بوده است.

▣ سرمایه‌گذاری و اصلاح قوانین

روغنی‌گلپایگانی در پاسخ به این پرسش که چرا کاغذ موردنیاز تحریر در داخل تولید نمی‌شود، گفت: در حال حاضر برای تولید کاغذ تحریر، زیرسـاخت‌های لازم در کشـور فراهم نیسـت. اگر از تمام ظرفیت‌های ایجادشـده استفاده شود می‌توان زیر ۱۵۰ هزار تن کاغذ تولید کرد؛ یعنی حـدود ۴۰ درصد نیاز کشـور قابل‌تامین در داخل اسـت و باقی باید به‌وسیله واردات تامین شود. وی درباره دلیل این امر عنوان کرد: قوانین وضع‌شده به‌نفع واردات اسـت؛ قوانینی چون پرداخت ۹ درصد مالیات بـر ارزش‌افزوده که برای بخش تولید وضع شده، در حالی که این مالیات از کاغذ وارداتی اخذ نمی‌شود. همچنین باید به حمایت‌های مالی و معنوی دولت‌ها در تمام سال‌ها اشاره کرد.

وی اضافـه کرد: پس از انقلاب تمام دولت‌ها توجهی ویژه به حوزه کاغذ داشته و یارانه برای واردات پرداخت می‌کردنـد؛ بنابراین مـا در بحث تولیـد کاغذ تحریر وضعیت مناسبی نداشته و واردات داریم.

این فعـال صنعت کاغـذ تاکید کرد: اگـر بخواهیم سـرمایه‌گذاری داشته باشـیم، باید در قوانین از جمله قانون مالیات بازنگری شـود. همچنین از قیمت‌گذاری دستوری فاصله بگیریم.

▣ مشکل زیرساختی

روغنی‌گلپایگانی در پاسـخ به پرسشی دیگر مبنی بر اینکه چرا زیرسـاخت‌های تولید کاغذ تحریر در کشور فراهم نیست، گفت: تکنولوژی صنعت کاغذ در اختیار اروپاییان است. فناوری ساخت ماشین‌آلات برای تولید در تناژهای بالا در اختیار برخی کشـورهای خاص قرار دارد که برای تمـام تولیدکنندگان کاغذ جهان تامین تجهیزات دارند. این تکنولوژی در کشور ما وجود ندارد و نیـاز داریم کـه آن را وارد کنیم. علاوه‌بر اینکه تولید این ماشـین‌آلات سـرمایه‌گذاری زیادی می‌طلبد که توجیه اقتصادی ندارد.

او گفت: قرار نیسـت تمام کشورها در تمام زمینه‌ها خودکفا باشند. مصرف کاغذ هر کشوری محدود است؛ بنابراین داخلی‌سازی ماشین‌آلات این صنعت نمی‌تواند توجیه اقتصادی داشته باشد.

> ابوالفضل روغنی‌گلپایگانی: کاغذ تحریر قصه پردرد صنعت کاغذ کشور است

پیامدهای زیست‌محیطی تولید کاغذ

آرمـان خالقی، عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجـارت ایران نیز در گفت‌وگو با صمت در تشـریح وضعیت تولید کاغذ در کشور به کاغذ مقوا اشاره کرد و گفت: در زمینه تولید مقوا کارخانجات زیادی در کشور فعالیـت دارند که تولیـدات آنها پاسـخگوی نیاز بازار داخل اسـت. البته این موضوع منهای مقوای تخصصی است که ازسوی شرکت‌هایی دارای برند جهانی تولید و برای بازار بین‌المللی تامین می‌شود.

وی افزود: بخشی از تولید این نوع کاغذ با جمع‌آوری ضایعات انجام می‌شـود و مشـکل خاصی در این باره وجود ندارد.

او ادامه داد: کاغذ مصرفی دیگر که به‌نام کاغذ تحریر در بازار شـناخته می‌شـود، عمدتا وارداتی است. تولید ایـن کاغذ نیاز به تکنولـوژی و مواد اولیه خاص دارد و باید خمیر کاغذ وارد شود. موضوعاتی مانند آسیب‌های زیسـت‌محیطی این نوع کارخانجات باعث شـده نیاز کشور از طریق واردات تامین شود. بخشی از این کاغذ که برای روزنامه و نشریات مورداستفاده قرار می‌گیرد، در داخل تولید و باقی وارد می‌شود.

وی گفـت: در حوزه تولید کاغذ تحریر منابع جنگلی خاصـی در اختیار نداریم یا گیاهانی مانند نیشـکر به اندازه کافی در کشور موجود نیست؛ از این رو هنگامی که منابع کشـاورزی کفاف نمی‌دهد، مواد اولیه تولید کاغذ هم باید وارد شود. فراموش نکنیم قرار نیست در تمام صنایع و محصولات خودکفا باشیم.

▣ تولید کاغذ سنگ

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران در ادامه سخنان خود تصریح کرد: کشور به تولید کاغذ از مواد معدنی به‌نام کاغذ سـنگ به‌عنوان تجربه جدید ورود کـرده که این اقدام هم از لحاظ زیسـت‌محیطی انتقادهایی را به‌دنبال داشته است. اگر این شیوه تولید صرفه اقتصادی و قدرت رقابت داشـته باشـد پیگیری می‌شود و توسـعه پیدا می‌کند، اما به‌هر روی براساس مصرف کشـور ناگزیریم مواد اولیـه تولید کاغذ را وارد کنیم.

▣ آب‌بری کاغذ

خالقـی درباره مـواد اولیه کاغذ عنـوان کرد: خمیر کاغذ از نیشـکر، چوب و... تولید می‌شـود تا تبدیل به ورق‌های کاغذ شـود. تولید کاغذ تحریر پیچیدگی‌های خـاص خود را دارد؛ به‌ویژه در بحـث رنگ‌بری آنها به فناوری ویژه نیاز است. همچنین تولید مواد اولیه کاغذ آب‌بر اسـت و باید در کشـورهایی این کار انجام شود که به‌لحاظ منابع آب و مسائل زیست‌محیطی مشکلی ندارند؛ از این رو بخشـی از کاغذهـا و خمیر کاغذ در کشورهای آسیای جنوب‌شرقی و امریکای جنوبی تولید و عرضه می‌شوند، این در حالی است که ایران بحران آب دارد؛ در نتیجـه واردات کاغذ صرفه اقتصـادی بیشـتری از تولید برای کشور دارد.

سخن پایانی

بنا بر این گزارش کشـور در تولیـد مقوا خودکفا اسـت و حتی مـازاد تولید دارد که صادر می‌شـود، اما در تامین کاغذ تحریر دچار مشـکل هستیم که تولید آن باتوجه به بحران آب و کمبود منابع جنگلی صرفـه اقتصادی ندارد و نیاز مـا در این بخش باید به‌وسیله واردات تامین شود.

> آرمان خالقی: برای تولید کاغذ تحریر منابع جنگلی خاصی در اختیار نداریم

استراتژی مبارزه با بحران‌ها

از نگاه درون سازمانی «هرمز» تا تولید محصول کیفی

فقدان سیاست‌گذاری، سد راه توسعه

بازار فلزات پایه سبزپوش شد

انتفاع فلزی‌ها از سقوط شاخص دلار امریکا

افت فراتر از حد انتظار تورم برای مصرف‌کنندگان امریکایی در ماه نوامبر با احتمال عقب‌نشینی فدرال رزرو از سیاست انقباضی به سود فلزات پایه تمام شد. در معاملات آتی کامکس ظرف بازه زمانی یک هفته‌ای منتهی به روز جمعه یازدهم نوامبر آلومینیوم رشدی ۵ درصدی قلع افزایشی ۱۳ درصدی، نیکل رشدی ۱۳ درصدی، سرب افزایشی ۸ درصدی و مس رشدی ۷ درصدی را به ثبت رساندند و در نهایت نیز شاخص بهای فلزات در بورس لندن افزایشی ۲ درصدی داشت. عقب‌نشینی تورم مصرف‌کننده در امریکا برای ماه نوامبر بیش از آنچه انتظار می‌رفت با ایجاد امیدواری نسبت به کاهش سختگیری فدرال رزرو در سیاست انقباضی به سقوط حدود ۴ درصدی شاخص دلار امریکا تنها ظرف روز یک روز منجر شد و بازارهای مالی و کالایی دنیا سبزپوش شدند.

عکس: صمت

تورم مصرف‌کنندگان امریکایی برای ماه نوامبر امسال نسبت به دوره مشابه سال قبل ۷.۷ درصد اعلام شد؛ این درحالی بود که اقتصاددانان تورم ۸ درصدی را برای ماه نوامبر برآورد کرده بودند و به این ترتیب تورم برای آمریکایی‌ها در ماه نوامبر به کمترین میزان پس از فوریه امسال رسید.

به گزارش اکوایران فدرال رزرو در آخرین جلسه خود برای چهارمین مرتبه متوالی نسبت به افزایش ۷۵ واحدی نرخ بهره اقدام کرد؛ پیش از آن نیز در امسال میلادی فدرال رزرو یک مرتبه ۵۰ واحد و در مرحله ابتدایی ۲۵ واحد نرخ بهره را افزایش داده بود؛ به این ترتیب نرخ بهره در امریکا به ۴ درصد رسید.

■ عزم فدرال رزرو برای مهار تورم

در این شرایط با توجه به عزم فدرال رزرو در مهار تورم احتمال رشد یک مرحله‌ای دیگر در نرخ بهره برای ماه دسامبر نیز وجود دارد، در این شرایط کاهش تورم برای مصرف‌کنندگان امریکایی باعث شد تا فعالان بازارهای مالی و کالایی دنیا به افزایش ۵۰ واحدی نرخ بهره به جای رشد ۷۵ واحدی آن امیدوار شده و به این ترتیب شاخص دلار امریکا از کانال ۱۰۹ واحدی به کانال ۱۰۶ واحدی سقوط کرد. بررسی کاهش محدودیت کرونایی در چین از سوی کمیسیون ملی بهداشت این کشور ظرف روز پایانی هفته موضوع دیگری بود که مزید بر علت شد تا با ایجاد امیدواری نسبت به بازگشت تقاضا از سوی چینی‌ها بر نرخ فلزات افزوده شود.

■ بازگشت مس به کانال ۸ هزار دلاری

فلز سرخ ظرف سه روز پایانی هفته گذشته منتهی به روز یازدهم نوامبر در معاملات بورس فلزات لندن به کانال قیمتی ۸ هزار دلاری صعود کرد و تا روز جمعه در معاملات فیزیکی تا ۸ هزار و ۴۴۱ دلار به ازای هر تن رسید که این رقم بیشترین نرخ فروش آن پس از روزهای پایانی ژوئن ۲۰۲۲ بود. در عین حال این فلز در معاملات آتی کامکس تا روز جمعه به ۳.۹۷ دلار به ازای هر پوند صعود کرد. تضعیف شاخص دلار امریکا و کاهش عرضه فلز سرخ مهم‌ترین دلیل رشد بهای این فلز ظرف روزهای اخیر بود. میزان موجودی مس قابل تحویل در انبارهای بورسی حداکثر کفاف نیاز ۵ روز دنیا را می‌دهد. با توجه به سقوط موجودی مس در انبارهای بورسی می‌توان گفت که هنوز فلز سرخ در بازار فیزیکی با نرخی به مراتب پایین معامله می‌شود. فعالان این بازار، واهمه از عدم پایبندی چین به کاهش سیاست کرونایی و افزایش موارد مبتلا به کرونا در این کشور در برخی از استان‌های این کشور را مانع صعود بهای مس می‌دانند.

■ آغاز رالی صعود بهای آلومینیوم

آلومینیوم نیز ظرف یک هفته اخیر از تضعیف شاخص دلار امریکا منتفع شد و این فلز در معاملات آتی کامکس رشد هفتگی ۵ درصدی را به ثبت رساند. بازنگری چین در برخی محدودیت‌های قرنطینه‌ای برای مسافران ورودی به این کشور از دیگر موضوعاتی بود که از رشد بهای این فلز حمایت کرد. البته این تأثیر این تصمیم در بازارهای کالایی احتمالاً نیاز به زمان بیشتری دارد، اما هرگونه نشانه‌ای مبنی بر آنکه چین در حال دور شدن از سیاست کرونا صفر است می‌تواند تبدیل به جرقه صعود در بازارهای کالایی باشد.

■ بازگشت پرامید سنگ‌آهن به کانال ۹۰ دلاری

درحالی که کاهش محدودیت کرونایی در چین به سود سنگ‌آهنی‌ها تمام شد، از نرخ قراضه وارداتی به ترکیه کاسته شد و راند جدید افت نرخ در بازار زغال متالورژیک آغاز شد. کمیسیون ملی بهداشت چین بخشی از محدودیت‌های قرنطینه‌ای کرونایی در این کشور را کاهش داد از جمله آنکه طول دوران قرنطینه برای مسافران ورودی به این کشور از هفت به پنج روز کاهش یافت، فعالان بازارهای مالی و کالایی این تصمیم را خبری خوش برای بازگشت اقتصاد به مسر رشد ارزیابی کردند.

ظرف روز جمعه یازدهم نوامبر سنگ‌آهن دریایی آسیا به کانال قیمتی ۹۰ دلاری صعود کرد و پلتس هر تن از این محصول عیار ۶۲ درصد را با رشد روزانه ۴.۱ دلاری برابر ۹۲ دلار و ۲۵ سنت ارزیابی کرد. فولادسازان چینی این احتمال را می‌دهند که کاهش محدودیت کرونایی باعث رشد تقاضا برای محصولات فولادی در چین و به تبع آن رشد نرخ در این بازار شده و به این ترتیب آنها پس از مدت‌ها وارد دوره سوددهی شوند. آغاز دور جدید افت بهای زغال‌سنگ متالورژیک فاکتور دیگری بود که ظرف روز پایانی هفته از بهبود بهای سنگ‌آهن حمایت کرد.

■ دور جدید کاهش بهای زغال

بهای زغال متالورژیک آسیا، فوب استرالیا تنها ظرف روز جمعه یازدهم نوامبر کاهشی ۱۳ دلاری را به ثبت رساند و تا کف کانال قیمتی ۳۰۰ دلاری عقب نشست. پلتس تضعیف تقاضا برای این محصول از سوی خریداران با توجه به افت حاشیه سود فولادسازی را عامل این عقبگرد محسوس قیمتی عنوان کرد. یک تاجر بین‌المللی نیز به عرضه کافی زغال به بازار در عین نبود تقاضا برای خرید اشاره کرد و این موضوع را دلیل سقوط نرخ محسوس زغال دانست.

راند جدید کاهش بهای زغال تحویل چین نیز از اواسط هفته گذشته شروع شد و این محصول کانال ۳۰۰ دلاری را از دست داد. به این ترتیب در روز یادهم نوامبر، پلتس پریمیوم زغال ککشو تحویل بنادر چین را برابر ۲۹۸ دلار به ازای هر تن ارزیابی کرد. با این وجود اعلام کاهش محدودیت کرونایی در چین می‌تواند از بازگشت مثبت بهای زغال تحویل چین در روزهای آینده حمایت کند.

■ سقوط قراضه شتاب گرفت

قراضه وارداتی به ترکیه، پس از مدت‌ها مقاومت فروشندگان این محصول، ظرف روزهای پایانی هفته منتهی به یازدهم نوامبر، کانال قیمتی ۳۵۰ و در ادامه ۳۴۰ دلاری را از دست داد و پلتس بهای این محصول تحویل این کشور را در روز جمعه یازدهم نوامبر برابر ۳۳۹ دلار به ازای هر تن ارزیابی کرد.

برخی فروشندگان قراضه با استناد به وضعیت بازار محصولات فولادی، امید چندانی برای بهبود قیمتی محصولات خود در کوتاه مدت ندارند. یکی از بازیافت‌کنندگان اروپایی قراضه فولادی به هزینه بالای جمع‌آوری و انتقال قراضه اشاره کرد و معتقد بود در صورت تثبیت نرخ در این سطوح تا پایان سال از کار دست خواهند کشید. در این شرایط تقاضا برای قراضه فولادی از سوی خریداران هندی و بنگلادشی نیز محدود بوده و این موضوع از افت بهای قراضه وارداتی به ترکیه حمایت کرده است.

سخن پایانی

فدرال رزور در آخرین جلسه خود برای چهارمین مرتبه متوالی نسبت به افزایش ۰.۷۵ درصدی نرخ بهره اقدام کرد؛ به این ترتیب نرخ بهره در آمریکا به ۴ درصد رسید. در این شرایط با توجه به عزم فدرال رزرو در مهار تورم احتمال رشد یک مرحله‌ای دیگر در نرخ بهره برای ماه دسامبر نیز وجود دارد. البته همچنان امیدها نسبت به افزایش کم‌تر نرخ بهره در ماه دسامبر وجود دارد. درنتیجه شاهد روند رو به رشد بهای فلزات در بازارهای جهانی هستیم.

نوبت دوم

IMPASCO
شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
توأم با ارزیابی کیفی(یکپارچه)–تجدید مناقصه شماره ۱۴۰۱/۳۱/م

۱- نام دستگاه برگزارکننده مناقصه: مجتمع معدنی سرب و روی انگوران به نمایندگی شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران.
۲- موضوع مناقصه: اجرای عملیات عمرانی در مجتمع معدنی سرب و روی انگوران شامل عملیات بازسازی ساختمان، کارهای تأسیساتی، فاضلاب، سیستم گرمایشی و برقی بر اساس مشخصات فنی مندرج در اسناد مناقصه و با رعایت مشخصات فنی نشریات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و مقررات ملی ساختمان شماره ۱۴۰۱/۳۱/م(تجدید مناقصه)
۳- مهلت دریافت اسناد از سامانه ستاد: از روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۴ لغایت ساعت ۱۲ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۶ به‌مدت ۳ روز.
۴-نحوه دریافت اسناد و ارائه پیشنهادات: این مناقصه در بستر سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به نشانی الکترونیکی www.setadiran.ir برگزار می گردد. لذا متقاضیان باید ضمن ثبت‌نام در سامانه مذکور و دریافت کلیه اسناد مناقصه، نسبت به تکمیل کلیه اسناد و ارائه پیشنهاد خود بصورت الکترونیکی از طریق این سامانه اقدام نمایند. بدیهی است پیشنهادات ارائه شده خارج از سامانه مذکور قابل پذیرش نمی‌باشد.
تبصره: مناقصه گران باید در مهلت مقرر پیشنهادات خود که شامل نسخ الکترونیکی اسناد (محتویات پاکت «ب»، «ج»، «پاکت ارزیابی کیفی» و تصویر «تضمین شرکت در فرآیند اجراع کار») می‌باشد را پس از امضاء الکترونیکی صاحبان حق امضا مجاز و مُهر الکترونیکی مناقصه‌گر در سامانه ستاد بارگذاری نموده و همزمان اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار را در داخل پاکت «الف» قرار داده و پس از درج مشخصات (نام مناقصه گر، آدرس، شماره‌های تماس)، عنوان مناقصه و شماره مناقصه، توسط صاحبان حق امضا مجاز مهر و امضا و سپس لاک و مهر نموده و حداکثر تا ساعت ۱۵ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۷ به آدرس مندرج در بند ۷ تحویل و در ازای آن رسید دریافت نمایند. مناقصه گزار به پیشنهاداتی که پس از مهلت مقرر واصل و یا پاکت «الف» آنها از طریق پست ارسال شده باشد به هیچ وجه ترتیب اثر نخواهد داد و همچنین به پیشنهاداتی که در سامانه ستاد بارگذاری گردیده لکن پاکت «الف» آن که حاوی اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار می‌باشد بطور فیزیکی تحویل دبیرخانه مناقصه گزار نگردد ترتیب اثر نخواهد داد.
۵- زمان و نحوه ارزیابی کیفی: پاکت ارزیابی کیفی مناقصه گران در ساعت ۱۰ صبح روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۸ توسط کمیته فنی-بازرگانی مفتوح می گردد و پس از ارزیابی کیفی در صورت کسب حداقل امتیاز لازم در فرآیند ارزیابی کیفی(حداقل ۶۰ امتیاز از ۱۰۰ امتیاز) پیشنهادات آنها(به ترتیب شامل پاکات «الف»، «ب» و «ج») در جلسه گشایش ساعت ۱۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۹ توسط کمیسیون معاملات مفتوح می گردد و پیشنهادات مناقصه گرانی که حداقل امتیاز را در ارزیابی کیفی کسب ننمایند گشوده نشده و مسترد خواهد شد.
۶- زمان و نحوه گشایش پیشنهادات: گشایش پیشنهادات (گشایش پاکات «الف»،«ب» و «ج») در ساعت ۱۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۹ با حضور اعضا کمیسیون معاملات در آدرس مندرج در بند ۷ صورت می گیرد. گشایش پاکات با وصول حداقل یک فقره پیشنهاد نیز صورت گرفته و حضور فقط یک نفر نماینده از طرف پیشنهاددهندگان با ارائه کارت شناسایی معتبر و معرفی‌نامه کتبی مهر و امضا شده از طرف مناقصه گر در جلسه گشایش پیشنهادات آزاد است.
۷- محل تحویل اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: زنجان- شهر دندی- کیلومتر ۲۵ جاده دندی به تکاب- مجتمع معدنی سرب و روی انگوران- دبیرخانه کمیسیون معاملات.
۸- محل و مهلت تحویل پیشنهادات: حداکثر تا ساعت ۱۵ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۷ به آدرس مذکور در بند ٤ و ۷ (محتویات پاکات «ب» و «ج» و پاکت ارزیابی کیفی بصورت الکترونیکی از طریق بارگذاری در سامانه ستاد و پاکت «الف» بصورت فیزیکی).
۹- مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مبلغ ۲،٤٨٢،٠٠٠،٠٠٠ (دومیلیارد و چهارصد وهشتاد و دومیلیون)ریال در قالب ضمانت‌نامه بانکی معتبر.
۱۰-مدت اعتبار پیشنهادات: سه ماه از تاریخ گشایش پیشنهادات و قابل تمدید تا سه ماه دیگر.
۱۱-الزامات مناقصه گر: دارا بودن: ۱- تأییدیه صلاحیت ایمنی سازمان کار و امور اجتماعی ۲- دارا بودن حداقل رتبه ۵ در کد فعالیت ابنیه و تأسیسات ۳- کسب امتیاز حداقل ۶۰ از ۱۰۰ در ارزیابی کیفی.
۱۲-محل تأمین اعتبار: م نابع داخلی.
۱۳-نوع قرارداد: قیمت مقطوع با درج مبلغ واحد در انجام کار.
۱٤-دستگاه نظارت: مجتمع معدنی سرب و روی انگوران یا نماینده معرفی شده از جانب وی.
۱۵- حقوق مناقصه گزار: مناقصه گزار حق تغییر، اصلاح، حذف و اضافه و یا تجدیدنظر در مفاد و شرایط اسناد مناقصه و مشخصات و اقلام موضوع قرارداد، شرح خدمات و شرایط اختصاصی را قبل از گشایش پیشنهادها در چارچوب مقررات برای خود محفوظ می‌دارد. از آنجا که ممکن است تجدید نظر یا اصلاح در اسناد و مشخصات مستلزم تغییر مقادیر یا قیمت‌ها باشد، در این صورت مناقصه گزار می‌تواند مهلت دریافت پیشنهادها را با اعلام از طریق سامانه ستاد تغییر دهد به نحوی که آنان فرصت کافی برای اصلاح و تجدید نظر در پیشنهاد خود را داشته باشند.
۱۷-کفایت اعلام هر گونه حذف یا تغییر در مفاد اسناد از طریق سامانه ستاد: هر گونه اطلاع‌رسانی به مناقصه گران اعم از صدور هر گونه ابلاغیه، اصلاحیه، الحاقیه و اعلام هر گونه حذف، تغییر و اصلاح در مفاد اسناد به مناقصه گران فقط از طریق سامانه ستاد بوده و به منزله ابلاغ قابل تصدیق تلقی می گردد.
۱۸-بازدید از محل پروژه: بازدید از محل پروژه از تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۴ تا حداکثر ۱۴۰۱/۰۹/۰۷ و تکمیل فرم بازدید و ارائه آن در پاکت «ب» الزامی می‌باشد.
۱۹-برای مناقصه گران و سایر شرایط: سایر شرایط مندرج در اسناد مناقصه می‌باشد و شرکت کنندگان می‌توانند به منظور کسب اطلاعات بیشتر با شماره تماس ۳-۳۶۵۲۶۶۶۲-۰۲٤ دبیرخانه کمیسیون معاملات مجتمع تماس حاصل فرمایند.

مجتمع معدنی سرب و روی انگوران

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۲۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۲۵

آگهی مناقصه عمومی
شماره ۱۴۰۱/۴۹/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "ارائه خدمات مشاوره و طراحی طرح جامع گاز مجتمع" خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت مهندسین مشاور واجد شرایط و دارای گواهی‌نامه صلاحیت ارائه خدمات مشاوره با رتبه حداقل دو در گروه نفت و گاز از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و مورد تایید شرکت ملی گاز ایران واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱٤ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۳ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۶ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های مورد تهیه می‌بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی
شماره ۱۴۰۱/۴۸/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد پروژه "طراحی، تامین تجهیزات و اجرای روشنایی سایت ناریه" خود را به صورت EPC از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط و دارای گواهینامه تأیید صلاحیت پیمانکاری معتبر با رتبه حداقل ٤ در رشته نیرو از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱٤ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۳ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۵ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های مورد تهیه می‌بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

یادداشت

عناصر حیاتی برای استقلال انرژی امریکا

علیرضا مهدیه
تحلیلگر صنعت و توسعه

ایالات‌متحده‌امریکا از نظر تاریخی همواره برای مصرف داخلی به منابع انرژی خارجی وابسته بوده است. به‌تازگی این کشور در تلاش برای گذار از سوخت‌های فسیلی به انرژی‌های پاک، گسترش حمل‌ونقل برقی و فرآوری مواد خام با استفاده از فناوری‌های سبز را مدنظر قرار داده است تا به این ترتیب، فرصتی برای ساخت آینده‌ای مستقل در انرژی به‌دست آورد.

برآوردها نشان می‌دهد که امریکا می‌تواند با رشد و توسعه فناوری‌های مربوط به انرژی پاک و سرمایه‌گذاری در زنجیره‌های تامین مواد معدنی داخلی، از معدن گرفته تا باتری، آینده انرژی کشور خود را بیمه کند.

البته شاید ایالات‌متحده هنوز در مسیر رسیدن به اهداف اقلیمی خود قرار نگرفته باشد، اما فرآیند انتقال از سوخت‌های فسیلی به انرژی پاک در این کشور به‌خوبی در حال انجام است. برای مثال، از سال ۲۰۱۳ هیچ نیروگاه جدیدی با سوخت زغال‌سنگ راه‌اندازی نشده است. همین‌طور از سال ۲۰۱۰، بخش انرژی ۳۰ درصد از ظرفیت زغال‌سنگ خود را تعطیل کرده و قرار است این کاهش تولید با ظرفیت‌های انرژی تجدیدپذیر جدید جبران شود.

پیش‌بینی می‌شود در سایر موارد نیز، ظرفیت تولید انرژی خورشیدی کمابیش به ۲ برابر افزایش یابد و تا سال ۲۰۲۵ (نسبت به سال ۲۰۲۱) رشدی ۸۴ درصدی داشته باشد. علاوه بر این، گفته می‌شود تولید انرژی بادی هم که در حال‌حاضر، ۲ برابر انرژی خورشیدی در امریکا است، تا سال ۲۰۲۵ به‌میزان ۲۵ درصد افزایش خواهد داشت.

در کنار تولید انرژی‌های تجدیدپذیر، بازار خودروهای برقی امریکا نیز در حال رشد است. علاوه بر این، دولت بایدن هم قصد دارد تا سال ۲۰۳۰ نیمی از بازار فروش خودرو را با اتومبیل‌هایی پر کند که آلایندگی صفر داشته باشند.

برای دستیابی به این هدف، باید میزان مقبولیت خودروهای برقی در بین عموم مردم آن کشور افزایش یابد. در نتیجه، دولت میلیاردها دلار به حمایت از خودروهای الکتریکی اختصاص و برای توسعه زیرساخت‌ها و تخصیص مشوق‌های خرید خودروهای برقی، سرمایه‌گذاری قابل توجهی انجام داده است.

با این مقدمه، روشن است که در این مسیر، نیاز به فلزات به‌کار رفته در باتری‌های الکتریکی به‌شدت احساس می‌شود.

کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند که امریکا در سال ۲۰۳۰، حدود ۱۷.۵ میلیون خودروی برقی را به‌فروش می‌رساند و این نشان‌دهنده نیاز صنعت خودروسازی امریکا به فلزات حیاتی مربوط به این صنعت است که موجب افزایش تقاضای بازار خواهد شد.

افزایش ظرفیت انرژی پاک نیز عامل دیگری است که عطش بازار ایالات‌متحده را به فلزاتی مانند لیتیوم و نیکل بیشتر خواهد کرد. این فلزات در واقع، کلید توسعه ذخیره‌سازی انرژی، گسترش انرژی‌های تجدیدپذیر و صدالبته تولید باتری‌های خودروهای الکتریکی به‌شمار می‌روند.

این تغییرات موجب شده است که تولیدکنندگان باتری‌های الکتریکی به‌سوی معادن امریکای‌شمالی هجوم ببرند.

این منطقه در تلاش است، با استفاده از ظرفیت‌های موجود و افزایش تولید مواد معدنی ضروری، وابستگی امریکا را به چین کاهش دهد.

براساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، یک خودروی برقی به‌طور متوسط به چیزی در حدود ۸.۹ کیلوگرم لیتیوم و ۳۹.۹ کیلوگرم نیکل نیاز دارد و براساس همین برآورد، امریکا تا سال ۲۰۳۰، برای تولید ۱۷.۵ میلیون دستگاه خودروی برقی به ۱۵۵۹۲۸ تن لیتیوم و ۶۹۹۰۴۸ تن نیکل نیاز دارد.

این در حالی است که ایالات‌متحده در حال حاضر قادر است، کمتر از ۰.۱ درصد لیتیوم و ۳ درصد نیکل موردنیاز صنایع خود را در سال ۲۰۳۰ تولید کند. این موضوع نشان می‌دهد که فاصله زیادی میان توان تولیدی فعلی و هدف نهایی وجود دارد که باید به‌سرعت جبران شود.

نتیجه اینکه باتوجه به وابستگی بالای این کشور به واردات لیتیوم و نیکل در آینده، باید برنامه تولید این فلزات را بازیابی و بازسازی کند و ظرفیت توسعه منابع فلزی مرتبط با تولید باتری را در ایالات‌متحده افزایش دهد، زیرا این فلزات نه‌تنها برای انرژی پاک و تولید خودروهای الکتریکی لازم است، بلکه برای آینده‌ای مستقل در انرژی نیز حیاتی به‌شمار می‌روند.

لیتیوم پاکستان در دستان چین

پاکستان و چین توافقنامه راهبردی برای اکتشاف و تحقیقات منابع لیتیوم در پاکستان امضا کردند.

به‌گزارش ایرنا، براساس بیانیه‌ای که از سوی مرکز تحقیقات و اکتشافات مشترک پاکستان ـ چین در علوم‌طبیعی زمین منتشر شد، این توافقنامه در استان سیچوآن به امضای دوطرف رسید.

برپایه این توافق هر دوطرف در زمینه تحقیقات، آموزش شخصی و تبادلات آکادمیک برای توسعه این تحقیق مشترک درباره منابع لیتیوم پاکستان همکاری خواهند کرد. شرکت‌های چینی همچنین در حال انجام فعالیت‌هایی در افغانستان برای اکتشاف و استخراج لیتیوم هستند.

باتوجه به اوج‌گیری بحران انرژی و سوخت در جهان و نیز به‌دلیل شرایط اقلیمی، عنصر لیتیوم به‌دلیل کمیابی و مهم‌ترین عنصر در ساخت باتری‌های مختلف از جمله باتری‌هایی که در تولید خودروهای برقی مورداستفاده قرار می‌گیرد، ارزش بسیار بالایی دارد و کشورهایی مثل افغانستان و پاکستان معادن غنی و کشف‌نشده زیادی دارند. حرکت صنعت جهانی خودرو به‌سمت تولید خودروهای برقی باعث شده است تا رقابت میان کشورهای صنعتی بر سر معادن لیتیوم جهان هر روز شدیدتر شود. لیتیوم (Lithium) با نماد شیمیایی Li یک فلز قلیایی نقره‌ای ـ سفید و نرم با عدد اتمی ۳ است. این عنصر در شرایط استاندارد دما و فشار، سبک‌ترین فلز و کم‌چگالی‌ترین عنصر جامد است. مانند دیگر فلزهای قلیایی، لیتیوم هم بسیار واکنش‌پذیر و آتشگیر است. به‌همین دلیل، بیشتر، آن را زیر روغن صنعتی یا نفت نگاه می‌دارند.

در گزارش صمت درباره آمایش و برنامه هفتم توسعه تشریح شد

استراتژی مبارزه با بحران‌ها

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

آمایش به‌طورکلی جزو اصول رفتاری، قانونی، برنامه‌ریزی و برنامه‌گذاری هر کشوری است و در کشور ما هم یکی از اصول، قانون اساسی است.

درباره کلیات بحث آمایش می‌توان به‌طورخلاصه گفت که با اجرایی شدن آن فرصتی برابر فراهم می‌شود تا همه مردم سرزمین‌مان از منافع سرمایه‌گذاری‌هایی که در مناطق گوناگون انجام می‌شود، بهرمند شوند.

نفت ثروت ملی است، یعنی فقط متعلق به خوزستان نیست و به همه مردم ایران تعلق دارد، به‌همین ترتیب، معادن هم جزو انفال است و فقط متعلق به مردم محدوده معدن نیست، بنابراین باید در برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری، تامین امکانات و تسهیلات، سهم همه ایرانیان در نظر گرفته شود.

اما وقتی موضوع اهمیت سند آمایش سرزمین درباره صنعت معدن (به‌طور خاص) مطرح می‌شود، لازم به یادآوری است که در این سند قرار است نقاط قوت و ضعف و موضوعات امیدوارکننده یا مخاطره‌آمیز در زمینه معدن در هر منطقه چیست و بهینه‌ترین شیوه برای دستیابی به آن کدام است؟

گزارش امروز صمت درباره شرایط حال حاضر طرح آمایش سرزمین و چگونگی تحقق اهداف است. مهدی لطفی‌اصل، کارشناس و فعال معدنی و محمد دهجو، عضو هیات‌مدیره خانه صنعت و معدن خراسان‌جنوبی دراین‌باره اظهارنظر کرده‌اند.

عکس: آیدا فریدی

پیشرفت توام با عدالت

از جمله اولویت‌های اصلی برنامه هفتم توسعه که با هدف پیشرفت اقتصادی توام با عدالت تهیه و ابلاغ شده، تحقق سیاست‌های کلی آمایش سرزمین است.

در این راستا، توجه به مزیت‌های بالفعل و بالقوه و اجرایی ساختن موارد برجسته طرح موردتاکید قرار گرفته است.

توسعه اقتصادی موثر و پایدار

مهدی لطفی‌اصل ـ کارشناس و فعال معدنی: آمایش سرزمین به‌منظور تعیین مختصات جغرافیایی و جمعیتی هر منطقه انجام می‌شود تا ظرفیت‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی بخش‌های نقاط گوناگون کشور شناسایی شود و بستر مناسب برای برنامه‌ریزی در راستای توسعه اقتصادی موثر و پایدار فراهم شود. بر این اساس، آمایش سرزمین در مرحله تهیه و تدوین قوانین، دستورالعمل‌ها و تعیین اولویت‌ها بیشتر مورداستفاده قرار می‌گیرد.

اما این سند به‌ویژه در بخش معدن و صنایع معدنی، تهیه و تدوین نشده و در نتیجه این کمبود، مشکلاتی برای این بخش به‌وجود آمده است.

بنابراین لازم است کلیه ارگان‌های دولتی و بخش‌های خصوصی دخیل در موضوع، گرد هم آیند و این سند بسیار حائزاهمیت را تهیه و تدوین کنند.

برنامه‌های پس از تهیه سند

در صورتی که سند آمایش سرزمین تهیه شود، مسئولیت اجرای آمایش سرزمین در گام نخست برعهده سازمان برنامه و بودجه و در پی آن برحسب نوع فعالیت، برعهده ارگان‌های ذی‌ربط است. در بخش معادن و صنایع معدنی؛ هم وزارت صمت و سازمان ایمیدرو، مجری اصلی در راستای تهیه و تدوین سند مربوطه هستند. اجرایی کردن این سند در صورت نهایی شدن هم به‌طورمشخص برعهده تمام بخش‌هایی است که به‌نوعی با معدن و صنایع معدنی سر و کار دارند.

در تهیه و تدوین سند آمایش سرزمین (برای بخش معدن و صنایع‌معدنی)، باید در مرحله اول، داده‌ها و اطلاعات مربوطه به مناطق جغرافیایی کشور با در نظر گرفتن ظرفیت‌های معدنی جمع‌آوری و سپس با تحلیل این اطلاعات و اولویت‌بندی‌های مربوطه تدوین و نهایی شود. جمع‌آوری اطلاعات مربوطه و تحلیل و آنالیز آنها یکی از راهبردهای اساسی در تهیه و تدوین سند آمایش سرزمین است.

اهمیت و ضرورت آمایش

اهمیت تدوین این سند برای معدن و صنایع‌معدنی به‌طورکامل محرز و مشخص است، زیرا با در اختیار داشتن داده‌های آن می‌توان اولویت‌های اجرای طرح‌های اقتصادی را با در نظر گرفتن تمامی جوانب از جمله حفاظت و صیانت از محیط‌زیست و زیست‌بوم طبیعی منطقه موردنظر اجرا کرد.

عمده‌ترین مشکلی که در بخش معدن و صنایع‌معدنی وجود دارد، کم‌توجهی به شرایط زیست‌محیطی و حفظ و حراست از منابع طبیعی است.

ویژگی اصلی و تاثیرگذار سند آمایش سرزمین (تهیه، تدوین و اجرایی کردن آمایش سرزمین) می‌تواند اولویت‌بندی اجرای طرح‌ها و همچنین در نظر گرفتن ضرورت‌ها، محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های محیط‌زیستی و منابع‌طبیعی و کاهش عواقب ناخوشایند اجرای طرح‌های معدنی و صنایع معدنی باشد.

برای مثال در صورتی که مشخص شود، چندین محدوده فلزی در یک منطقه متمرکز است، به‌راحتی تشخیص داده می‌شود که این منطقه از ظرفیت‌های لازم در راستای توسعه فعالیت‌های ایجاد زنجیره ارزش‌افزوده برخوردار است و عملیاتی کردن آنها توجیه اقتصادی پیدا می‌کند.

ضرورتی برای توسعه پایدار

در طرح آمایش سرزمین، علاوه بر در نظر گرفتن ظرفیت‌های اقتصادی؛ ویژگی‌های جغرافیایی، تاریخی و محیط‌زیستی در مناطق مختلف کشور باید موردتحلیل و بررسی قرار گیرد و در اجرای پروژه‌های اقتصادی (که در اینجا منظور بیشتر معدن و صنایع‌معدنی است)، تمامی این جوانب در نظر گرفته خواهد شد.

این ویژگی، یکی از گزاره‌های مهم و موردنیاز در راستای رشد و توسعه اقتصاد پایدار است، زیرا توسعه اقتصادی پایدار زمانی اتفاق می‌افتد که مبتنی بر برابری و توازن باشد و بتواند علایق گروه‌های مختلف مردم را در نسل حاضر و آتی در ۳ بعد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی در نظر بگیرد.

توجه به بحران

بنا بر آنچه گفته شد، یکی از کارکردهای ویژه سند آمایش سرزمین باید توجه ویژه به بحران‌های محیط‌زیستی و چاره‌جویی در راستای برطرف کردن آنها باشد. به‌عبارت دیگر، این سند استراتژی مبارزه با بحران است، در نتیجه، باید از اطلاعات و داده‌های جمع‌آوری‌شده برای تهیه و تدوین سند آمایش سرزمین برای معادن و صنایع‌معدنی در حوزه‌های دیگر از جمله منابع‌طبیعی، کشاورزی و محیط‌زیست هم موردبهره‌برداری و استفاده قرار گیرد.

> کی از کارکردهای ویژه سند آمایش سرزمین باید توجه ویژه به بحران‌های محیط‌زیستی و چاره‌جویی در راستای برطرف کردن آنها باشد

اهداف و چشم‌اندازها

محمد دهجو ـ عضو هیات‌مدیره خانه صنعت و معدن خراسان‌جنوبی: همان‌طور که از نام طرح آمایش سرزمین برمی‌آید، هدف اصلی طراحان این بوده که اولویت‌ها، تهدیدها و فرصت‌های اقتصادی هر منطقه با دقت بررسی شود و فرهنگ، مزیت‌های نسبی آب‌وهوایی، استعداد کشاورزی و سایر ویژگی‌های منطقه شناسایی شود. به‌عبارت دیگر، آمایش سرزمین، مطالعه‌ای برای روشن شدن نقاط قوت و ضعف اقتصادی، صنعتی، کشاورزی و فرهنگی منطقه است.

مطالعات مربوط به این طرح در کشور ما به‌صورت استانی و منطقه‌ای انجام و تا جایی که اطلاع دارم، در برخی مناطق (از جمله استان خراسان‌جنوبی) تکمیل شده و به‌پایان رسیده است.

بعضی از ظرفیت‌های موجود در کشور بالفعل هستند؛ برای مثال، معادن سنگ‌آهن و کارخانه‌های فرآوری موجود در استان یزد، اما بعضی مناطق مثل خراسان‌جنوبی بسیاری از ظرفیت‌های‌شان هنوز بالقوه مانده‌اند.

به‌عنوان مثال مطالعات زمین‌شناسی نشان می‌دهد که ما ذخایر قابل‌توجهی در زمینه طلا داریم، اما هنوز مورد بهره‌برداری قرار نگرفته است.

اگر طرح آمایش به‌خوبی انجام گیرد و این ظرفیت‌ها به‌خوبی شناسایی شوند و فرصت سرمایه‌گذاری مطمئن برای آنها فراهم شود، می‌توان از این ظرفیت‌ها با اطمینان بیشتری بهره برد.

برای مثال، ظرفیت معادن سنگ ساختمانی که در شرق ایران وجود دارد، از جمله ظرفیت‌هایی است که هم بالفعل است و هم بخش زیادی از آن به‌صورت بالقوه باقی مانده است.

کارفرما کیست؟

آمایش سرزمین جزو طرح‌های ملی کشور به‌شمار می‌رود و باتوجه به وسعت و اهمیت کار، به‌طبع باید مسئولیت برنامه‌ریزی و مدیریت آن برعهده مرکز استراتژیک ریاست‌جمهوری یا سازمان پژوهش‌های مجلس قرار داشته باشد. در بخش اجرایی، مسئولیت آمایش سرزمین برعهده چندین بخش جداگانه دولتی بوده است و وزارتخانه‌ها در تعامل با یکدیگر این طرح را اجرایی کرده‌اند. به این ترتیب، کارفرمای اصلی استانداری‌ها و فرمانداری‌ها بوده‌اند و مجریان از سوی آنها انتخاب شده‌اند. در استان خراسان‌جنوبی، مجریان طرح از میان اعضای هیات‌علمی دانشگاه‌ها، استادان، فعالان اقتصادی و سیاسی، زمین‌شناسی و معدن انتخاب شده‌اند.

اهمیت اجرای طرح

استان‌های مختلف به‌خاطر شرایط زمین‌شناسی و معدنی گوناگون، استعدادهای گوناگونی دارند. اگر این طرح به‌خوبی انجام شود، سرمایه‌گذاری در حوزه‌های بالادستی معادن را می‌توان هدفمندتر اجرا کرد و به‌ثمر رساند. بنابراین برای سرمایه‌گذاری ایمن و سودمند چه در حوزه‌های بالادستی و چه در بخش صنایع تبدیلی مواد معدنی، وجود سندی که حاوی چنین اطلاعاتی باشد، ضروری است.

پیش‌بینی آسیب‌ها

نخستین و مهم‌ترین گام برای حل یک معضل، شناسایی آن است. طرح ملی آمایش سرزمین با مطالعه ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل مناطق گوناگون کشور، می‌تواند تاثیر فعالیت‌های معدنکاری را بر محیط‌زیست و منابع‌طبیعی آن منطقه پیش‌بینی کند و داده‌های لازم برای حفظ و حراست از طبیعت منطقه را گردآوری کند و در اختیار تصمیم‌گیران قرار دهد.

برای مثال تولید سنگ‌آهن پلاسری تاثیر مخرب زیادی بر محیط‌زیست به‌جا می‌گذارد، بنابراین باتوجه به داده‌های طرح آمایش سرزمینی مربوط به مناطق گوناگون، می‌توان برای مدیریت و کاهش اثرات آسیب‌رسان برنامه‌ریزی کرد.

یا به‌عنوان مثالی دیگر، می‌توان به این موضوع اشاره کرد که در منطقه خراسان‌جنوبی، معضل آب بسیار پررنگ است تا جایی که آب آشامیدنی بسیاری از روستاها با تانکر تامین می‌شود. بنابراین، راه‌اندازی طرح‌های آب‌بری (مثل صنایع پایین‌دستی سنگ‌آهن یا فولادسازی) به‌هیچ وجه توجیه زیست‌محیطی ندارد، زیرا حجم زیادی از آب (که باید برای مصرف در اختیار مردم قرار گیرد) برای تولید صنعتی مصرف خواهد شد و نکته اینجا است که بخش اعظم این آب در فرآیند تولید تبخیر می‌شود. اگر این آب حتی برای آبیاری جالیز هندوانه موردمصرف قرار گیرد، میزان تبخیر بسیار کمتر است، اما در کارخانه‌های فرآوری سنگ‌آهن، تبخیر شدید و سریع اتفاق می‌افتد. به‌عبارت دیگر، ما آب را از منابع زیرزمینی خارج می‌کنیم تا در صنعت تبخیر شود.

جای خالی نظارت

شاید امروز دیگر نتوان آسیب‌های واردشده به محیط‌زیست را جبران کرد، اما با بهره‌گیری از اطلاعات طرح آمایش سرزمین، می‌توان سختگیری‌های زیست‌محیطی را افزایش داد.

به‌طبع من به‌عنوان معدنکار، نمی‌خواهم که مشکلی برای این حوزه به‌وجود بیاید، اما متاسفانه در حال‌حاضر می‌بینیم بسیاری از واحدهای صنعتی نسبت به رعایت اصول زیست‌محیطی بی‌توجهی می‌کنند، زیرا نظارت جدی و دقیقی بر شکل فعالیت آنها وجود ندارد. این در حالی است که گاهی تنها با تقبل هزینه‌ای بسیار اندک، می‌توان مصرف آب را در کارخانه به اندازه ۲۰ تا ۳۰ درصد کاهش داد. البته به‌گمان من، چون این طرح جزو اسناد بالادستی کشور به‌شمار می‌رود، بیشتر در اختیار سیاست‌گذاران و مدیران ارشد کشور قرار می‌گیرد تا برای قانون‌گذاری و تعیین سیاست‌های کلی مورداستفاده واقع شود.

در ادامه مسیر، معدنکاران و دیگر فعالان صنعتی و اقتصادی باید از قوانین وضع‌شده، تبعیت کنند و به این ترتیب، سیاست‌های طرح در همه فعالیت‌های صنعتی و معدنی جاری می‌شود.

سخن پایانی

موضوع آمایش سرزمین چندین سال است که در کشور مطرح است و مطالعات آن جریان دارد، اما هنوز راه درازی در پیش است تا نسخه نهایی تهیه و تدوین شود و بعد سیاست‌گذاران وارد فاز برنامه‌ریزی برای تحقق اهداف آن شوند. نکته دلگرم‌کننده این است که مطالعات جریان دارد و امید است به‌زودی به‌پایان برسد تا در دوره ۵ ساله پیش‌رو، شاهد اجرایی شدن یکی از رئوس برنامه هفتم توسعه باشیم.

مسیر پرپیچ‌وخم صادرات مرکبات

باوجود سال‌ها مراودات تجاری در این حوزه، صادرات با روش سنتی و همراه با مشکلات عدیده انجام می‌شود که علاوه بر کاهش سود کشاورزان، درآمد ارزی کشور را نیز تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. این در حالی است که به گفته بسیاری از کارشناسان می‌توان با شناسایی مشکلات و ارائه راه‌حل‌ها، از مسیر بهره‌وری در این حوزه، نه‌تنها آورده اقتصادی را افزایش داد، بلکه فشار کمتری به منابع آبی کشور وارد کرد. در همین راستا، به‌تازگی محمود حسینی‌پورنوری، استاندار مازندران از انعقاد قرارداد یک میلیارد دلاری صادرات مرکبات مازندران به چین خبر داد. درنتیجه صادرکنندگان و کشاورزان مازندرانی با رعایت استانداردهای بسته‌بندی و توجه به کیفیت کالا برای صادرات مرکبات به چین آماده می‌شوند. بااین‌همه، صادرات محصولات کشاورزی همچنان مشکلاتی دارد. صمت در این گزارش به بررسی مشکلات موجود در مسیر صادرات محصولات کشاورزی پرداخته است.

دو نوع برنامه‌ریزی برای صادرات محصولات کشاورزی وجود دارد؛ برخی از برنامه‌ها قابل عملیاتی شدن هستند و برخی دیگر تنها روی کاغذ می‌مانند

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

زیرساخت ارسال میوه به روسیه فراهم نیست

صدرالدین نیاورانی، نایب رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی، در گفت‌وگو با ایلنا، در پاسخ به این پرسش که وزارت کشاورزی از دریافت مجوز صادرات مرکبات شمال به چین خبر داده است آیا در عمل توانست محموله‌ای به این کشور صادر کند؟ گفت: وزارت کشاورزی با چین یک قرارداد کلی برای صادرات مرکبات منعقد کرد اما از آنجایی که زیرساخت‌ها برای صادرات فراهم نیست نتوانست تا به امروز محموله‌ای به این کشور صادر کند.

وی در توضیح فراهم نبودن زیرساخت‌های صادراتی، تصریح کرد: جزییاتی درباره حجم محموله، نحوه بسته‌بندی و سایر موارد ارائه نشده و هنوز اقدامی عملی برای صادرات مرکبات به چین انجام نشده است.

این فعال اقتصادی ادامه داد: وزارت کشاورزی امتیاز خاصی برای صادرکنندگان در نظر نمی‌گیرد و از طرف دیگر تمایلی برای همکاری با آن‌ها از خود نشان نمی‌دهد آنها می‌خواهند خود مستقیم اقدام به صادرات کند این در حالی است که این وزارتخانه تجربه و دانش کافی در زمینه صادرات ندارد؛ این وزارتخانه یکسری قرارداد با کشورهایی چون روسیه و چین منعقد می‌کند اما حتی نمی‌داند چگونه قرارداد بنویسد که بتوانند آنها را اجرا کنند.

نیاورانی با بیان اینکه موافقت‌های اولیه برای تهاتر میوه با پاکستان انجام شده است، گفت: فصل برداشت میوه‌های پاکستانی از اوایل دی آغاز می‌شود از این‌رو اقدامی در زمینه تهاتر با پاکستان نیز انجام نشده و ممکن است در ماه‌های آینده شاهد تهاتر میوه با پاکستان باشیم.

به گفته نایب‌رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی؛ قرار بود قراردادی برای صادرات کیوی ایران با چین و هندوستان منعقد شود که تا امروز اقدامی در این زمینه انجام نشده است. همچنان مشکل صادرات کیوی ایران به هندوستان پابرجاست و کیوی‌ها در درخت‌ها مانده و بازار و خریداری ندارند. روس‌ها کیوی مورد نیاز خود را از ایتالیا وارد می‌کنند اما از ایران کیوی وارد نمی‌کنند. وی فقدان کانتینرهای یخچالی را عامل مهم در کاهش حجم صادرات عنوان کرد و افزود: روسیه کیفیت محصولات ایرانی را تأیید می‌کند اما از آنجایی‌که زیرساخت‌های صادراتی ما فراهم نیست آنها نیازهای خود را از بازارهای دیگر تأمین می‌کند. تا به امروز روند صادرات میوه چشمگیر نبوده است میوه به عراق و امارات صادر می‌شود اما این رقم قابل‌توجه نیست همچنین بازار عراق فصلی است و نمی‌توان به آمار صادراتی به این کشور تکیه کرد.

قرار بود قراردادی برای صادرات کیوی ایران با چین و هندوستان منعقد شود که تا امروز اقدامی در این زمینه انجام نشده است

کمترین برنامه‌ریزی عملیاتی برای صادرات مرکبات

ارسلان قاسمی، رئیس کمیسیون کشاورزی و صنایع غذایی اتاق تعاون ایران درباره انعقاد تفاهمنامه صادرات مرکبات ایران به چین به صمت گفت: هنوز به‌طور رسمی قراردادی بین ایران و چین امضا نشده و متن موردتوافق، تنها یک پروتکل دولتی بین وزارت جهاد کشاورزی و طرف مقابل است. این پروتکل، یک سند زیرساختی درباره قرنطینه‌های گیاهی و شرایط صادرات محصولات به‌شمار می‌رود.

وی با اشاره به آمار صادرات پرتقال کشور اظهار کرد: براساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده، امسال در کشور بیش از ۵ میلیون تن پرتقال تولید خواهد شد.

این در حالی است که بازار مصرف داخلی این محصول، حدود ۲.۵ میلیون تن است؛ درنتیجه باید برای صادرات حدود ۲ میلیون تن پرتقال برنامه‌ریزی کنیم. البته در ابتدای راه هستیم و باید منتظر بمانیم تا ببینیم نتیجه چه می‌شود.

رئیس کمیسیون کشاورزی و صنایع غذایی اتاق تعاون ایران ضمن تاکید بر توجه به بازار چین و سرمایه‌گذاری ویژه در این بازار هدف، افزود: براساس آمار گمرک، سال گذشته ۱۳۷ هزار و ۳۱۰ تن پرتقال از کشورمان به کشورهای گوناگون صادر شده که چین مقصد این آمار صادراتی نبوده است. این موضوع حاکی از آن است که زمینه صادرات مرکبات به چین، با ارسال پرتقال به سایر کشورها فراهم شده است. در اصل، مرکبات ایران با کسب نظر موافق کشورهای هدف، موفق به جذب بازار چین شده است.

■ عدم‌آشنایی با بازارهای بین‌المللی

قاسمی با انتقاد از نبود برنامه‌ریزی مناسب در زمینه صادرات محصولات کشاورزی، گفت: دو نوع برنامه‌ریزی برای صادرات محصولات کشاورزی وجود دارد؛ برخی از برنامه‌ها قابل عملیاتی شدن هستند و برخی دیگر تنها روی کاغذ می‌مانند. درباره صادرات مرکبات و محصولات کشاورزی، ما کمترین برنامه‌ریزی عملیاتی را داریم. برنامه‌ریزی برای صادرات بر عهده حاکمیت است تا پس از هماهنگی بین نهادها و مهیا شدن زیرساخت‌ها، تولیدکننده اقدام به صادرات کند.

وی درباره راهکاری برای بهبود وضعیت فعلی اظهار کرد: بهترین راهکار این است که مسئولان برای تصمیم‌گیری از نظرات کارشناسی فعالان بازار و کشاورزی استفاده کنند. برخی از تصمیم‌گیران وزارت جهاد کشاورزی با بازارهای بین‌المللی هیچ‌گونه آشنایی ندارند و نمی‌دانند اگر در بازارهای بین‌المللی براساس اصول و رویه‌های جاری عمل نکنیم، بلافاصله در این بازارها، کشور دیگری جایگزین کشور ما می‌شود.

■ مشکل کجاست؟

قاسمی با اشاره به مشکلات موجود در مسیر صادرات محصولات کشاورزی، بیان کرد: یکی از مشکلات زیرساختی در حوزه صادرات، نبود کانتینر یخچال‌دار است که پس از ۴ سال پیگیری، روزنه‌ای برای واردات این کانتینرها ایجاد شد اما مشکل مهم دیگر ما در این زمینه، تحریم‌ها و دریافت هزینه کالای فروخته شده است. وی درباره وضع عوارض بر صادرات ۷ محصول جالیزی از سوی وزارت جهاد کشاورزی گفت: قوانین مربوط به حوزه آب دست‌وپاگیر و قوانین مربوط به توسعه صادرات مانند تعهد ارزی، بسیار مشکل‌زا هستند. وزارت جهاد کشاورزی به بهانه اجرای قانون انتزاع، خلاف بسیاری از قوانین دیگر عمل می‌کند.

ماده ۲۴ و ۲۵ قانون بهبود مستمر فضای کسب‌وکار می‌گوید هر تصمیمی که به اقتصاد کشاورزی مربوط است، باید با نظر تشکل‌ها اتخاذ شود و زمان اجرای آن بین ۳ تا ۶ ماه بعد از اتخاذ تصمیم باشد، اما وزارت جهاد کشاورزی در یک سال اخیر که دوباره قانون انتزاع در اختیار این وزارتخانه قرار گرفته، این دست تصمیمات خودسرانه و خلق‌الساعه را اتخاذ کرده است. قاسمی در ادامه درباره این تصمیم وزارت جهاد کشاورزی و ضرر و زیانی که ناشی از آن به کشاورزان وارد شده، توضیح داد: در حال‌حاضر که کشاورز محصولات را تولید کرده، این اقدام وزارت جهاد کشاورزی، گذاشتن دست کشاورز در پوست گردو است.

سخن پایانی

همه ساله با ورود به فصل برداشت مرکبات، مداخلات دولت در این بازار آغاز می‌شود. این مداخلات نیز عمدتاً یا به بهانه حمایت از تولیدکنندگان و یا به بهانه تنظیم بازار داخل است. به‌ندرت برنامه‌های دولت جای برای صادرات منظم محصولات کشاورزی دارد. بر همین اساس نیز عمده مقررات صادرات و واردات در این حوزه به‌صورت فصلی و یا دوره‌ای وضع می‌شود؛ روندی که کماکان ادامه دارد. در حال حاضر توافق اولیه بین ایران و چین برای صادرات ۱۰۰ هزار تن مرکبات به این کشور است؛ اما با گذشت یک هفته از برداشت مرکبات شمال هنوز محموله‌ای صادر نشده است. در همین شرایط هنوز جزییاتی درباره حجم محموله، نحوه بسته‌بندی و غیره برای صادرات به چین ارائه نشده و هنوز اقدام عملی برای این منظور صورت نگرفته است. لازم به ذکر است که چینی‌ها خواهان لیموشیرین و پرتقال ایرانی بوده و برای این منظور از مراکز تولید و باغات ایران بازدید کردند و کیفیت تولید را با آزمایشات متعدد سنجیدند و به‌صورت رسمی اعلام کردند که خواستار مرکبات ایران هستند. به نظر می‌رسد که باید سریع‌تر روند فراهم‌سازی زیرساخت‌های صادرات مرکبات به چین انجام شود تا این فرصت مهم از دست نرود.

یادداشت

برندینگ شاه‌کلید موفقیت صادرات مرکبات

پدرام جدی
فعال کشاورزی

ایران یکی از ۸ کشور مطرح دنیا در زمینه تولیدات مرکبات است و در این حوزه حدود ۵.۴ میلیون تن در سال تولید داریم که یک میزان مطلوب است. باید وضعیت تولید را از درجه یک تا سه تقسیم کرد که قاعدتا فقط محصولات درجه یک امکان صادرات را دارند هر چند که از لحاظ کیفی تمام تولیدات ما قابلیت صادرات را ندارد. این در شرایطی است که بازار بین‌المللی مثل داخلی نیست و باید سایز میوه‌ها یکسان و در بسته بندی مشخصی باشد. نکته‌ای که تولیدکنندگان داخلی ما به این موضوعات کمتر توجه می‌کنند.

تولیدکننده یا صادرکننده باید بستری را فراهم کند که ملاحظات مربوط به صادرات در آن رعایت شود. چین، هند و نیجریه جزء تولیدکنندگان برتر دنیا در زمینه مرکبات هستند و باید به نوعی از نحوه کار و فعالیت آن‌ها آموزش گرفت. در این میان رایزن‌های اقتصادی باید کارهای لازم برای صادرات را انجام دهند، چرا که تولیدکنندگان توانایی و شرایط لازم برای چنین ظرفیتی را ندارند. تولیدکننده نمی‌تواند کشورهای مختلف را از لحاظ صادرات محصولات مختلف مورد بررسی و ارزیابی قرار دهد. وزارت امور خارجه، وزارت جهادکشاورزی و صمت کارهای لازم را در زمینه صادرات محصولات کشاورزی را باید انجام دهند و بازارهای مختلف را شناسایی کنند. بعد از آن باید صادرکنندگان دست به کار شوند. ایران در حوزه محصولات میوه‌ای صادرکننده خوبی به کشورهایی مثل هند، روسیه و عراق است و برخی از محصولات ما حتی به اروپا نیز صادر می‌شود. بنابراین توان صادراتی لازم در کشور وجود دارد. ما همین الان هم جزو صادرکنندگان خوب منطقه هستیم. این که برای مرکبات صادرات به صورت قابل توجه اتفاق می‌افتد نکته ای است که باید به آن توجه کرد. به عنوان مثال ارمنستان یکی از کشورهای واردکننده مرکبات است. این کشور همسایه ما است و رابطه سیاسی خوبی نیز با آن داریم. بنابراین می‌توان گفت که بسترهای صادراتی خوبی را شاهد هستیم و باید نهادهای ذیربط به این مسئله ورود و شرایط را فراهم کنند. از سوی دیگر ما باید مزیت‌های خود را بشناسیم و نسبت به آن درست عمل کنیم. باید طعم، نوع و سایز مرکبات خود را به خوبی معرفی کنیم و کار تبلیغی و رسانه‌ای صحیحی انجام دهیم. رقابت در بازارهای بین الملل بالاست و به این سادگی نمی‌توان هر بازاری را تحت اختیار قرار داد. با توجه به این موارد باید گفت که متاسفانه طی سال‌های اخیر کار ویژه‌ای در این زمینه صورت نگرفته و ما عمدتا مرکبات تولیدی را در بازار داخل مصرف می‌کنیم.

حمل و نقل نیز موضوعی است که باید به آن توجه کرد اما اولویت نیست زیرا کاملا فراگیر در تمام محصولات کشاورزی است. پرتقال ماندگاری بیشتری نسبت به سایر محصولات مثل سبزیجات دارد. ما حتی نتوانستیم کشورهای اطراف مانند آذربایجان، ارمنستان، عراق و سایر کشورهای اطراف خلیج‌فارس را در این زمینه تامین کنیم. این در حالی است تولید مرکبات را در جنوب کشور یعنی هرمزگان، فارس، جنوب کرمان و بخشی از خوزستان نیز داریم. این مرکبات از لحاظ طعم و مزه متفاوت و بازارپسند است. اگر بخواهیم صادرات به کشورهای دور داشته باشیم باید از کامیون‌های یخچال دار استفاده کنیم اما در کشورهای اطراف با کامیون‌های معمولی نیز می‌توان به صادرات پرداخت.

ضعف در بخش بازاریابی و برندینگ باعث شده که در زمینه صادرات عقب بمانیم. میزان صادرات ما در زمینه مرکبات ۲۷۰ هزار تن است. این در حالی است که بسیاری از پرتقال‌ها در داخل سردخانه نگهداری می‌شود تا شب عید عرضه شوند. اما این پرتقال‌ها در سردخانه کیفیت خود را از دست می‌دهند. بحث بازاریابی و برندینگ باعث شده ما صادرات خوبی نداشته باشیم.

کشورهای مختلف تولیداتی دارند و آن‌ها نیز برای صادرات تلاش کنند. ما نیز باید پا به پای آن‌ها به رقابت بپردازیم و دیگر نمی‌توان محصولات را به صورت فله‌ای صادر کرد. عمده کشورها ذائقه ایرانی‌ها را ندارند. همچنین باید بسته‌بندی مشخصی برای جلب توجه آن‌ها داشته باشیم. صادرات نیز باید به صورت مستمر صورت گیرد و نمی‌توان برای یک سال این کار را انجام داد و سپس بین آن وقفه باشد چرا که بازارها از دست می‌رود.

آگهی فراخوان شناسایی مشاور
شناسایی مشاور در زمینه اکتشاف تکمیلی، استخراج و فرآوری در استان های کهگیلویه و بویر احمد و آذربایجان غربی و یزد

شرکت اکتشاف معادن و صنایع غدیر در نظر دارد نسبت به انتخاب مشاور در زمینه اکتشاف معادن و صنایع غدیر در نظر دارد نسبت به انتخاب مشاور در زمینه اکتشاف تکمیلی، استخراج و فرآوری در استان های کهگیلویه و بویراحمد و آذربایجان غربی و یزد از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید.
لذا با هدف شناسایی شرکت های مهندسین مشاور واجد شرایط که توان انجام عملیات مذکور را دارند، دعوت می گردد تا نامه اعلام آمادگی به همراه رزومه تخصصی مشتمل بر مشخصات فنی را حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از انتشار آگهی به نشانی: info@gmei.ir و یا آدرس تهران، خیابان شهید کلاهدوز(دولت)، ابتدای اخلاقی غربی (سه راه نشاط)، پلاک ۴، طبقه ۳ ارسال نمایند.
شایان ذکر است شرکت در این فراخوان صرفا جهت شناسایی شرکت های مشاور می باشد و هیچگونه تعهدی جهت عقد قرارداد برای این شرکت ایجاد نخواهد کرد.

آگهی فراخوان شرکت در مناقصه عمومی
شناسایی آزمایشگاه مرجع

شرکت اکتشاف معادن و صنایع غدیر در نظر دارد نسبت به انتخاب آزمایشگاه مرجع از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید.
لذا با هدف شناسایی مجموعه های واجد شرایط که مجهز به تجهیزات آنالیزهای شیمیایی به روش های ICP-OES،ICP-MS (با دقت و صحت استاندارد) و آماده سازی به روش Fire Assay هستند و همچنین توانایی آنالیز نمونه ها به روش XRF، XRD، شیمی تر و ذوب قلیایی را دارند، دعوت می گردد تا نامه اعلام آمادگی به همراه رزومه تخصصی مشتمل بر مشخصات فنی را حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از انتشار آگهی به نشانی info@gmei.ir و یا آدرس تهران، خیابان شهید کلاهدوز (دولت)، ابتدای اخلاقی غربی (سه راه نشاط)، پلاک ۴ ، طبقه ۳ ارسال نمایند.
شایان ذکر است شرکت در این فراخوان صرفا جهت شناسایی شرکت های مشاور می باشد و هیچگونه تعهدی جهت عقد قرار داد برای این شرکت ایجاد نخواهد کرد.

آگهی فراخوان شرکت در مناقصه عمومی
انتخاب مشاور در زمینه اکتشاف عمومی و تفصیلی در استان های کرمان و فارس

شرکت اکتشاف معادن و صنایع غدیر در نظر دارد نسبت به انتخاب مشاور در زمینه اکتشاف عمومی و تفصیلی در استان های کرمان و فارس از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید.
لذا با هدف شناسایی شرکت های مهندسین مشاور واجد شرایط که توان انجام عملیات مذکور را دارند، دعوت می گردد تا نامه اعلام آمادگی به همراه رزومه تخصصی مشتمل بر مشخصات فنی را حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از انتشار آگهی به نشانی: info@gmei.ir و یا آدرس تهران، خیابان شهید کلاهدوز(دولت)، ابتدای اخلاقی غربی (سه راه نشاط)، پلاک ۴، طبقه ۳ ارسال نمایند.
شایان ذکر است شرکت در این فراخوان صرفا جهت شناسایی شرکت های مشاور می باشد و هیچگونه تعهدی جهت عقد قرارداد برای این شرکت ایجاد نخواهد کرد.

نظرگاه

وضعیت کتابخانه‌های عمومی در ایران

گلنسا گلینی‌مقدم ـ کارشناس علم اطلاعات و دانش‌شناسی

پیش از پرداختن به مسئله شرایط کتابخانه‌های عمومی در ایران، مناسب به‌نظر می‌رسد تا رویکرد کشورهای اروپایی در این زمینه را موردتوجه قرار دهیم. کتابخانه‌های عمومی نقش بسیار زیادی در توسعه فرهنگی اروپا داشته و دارند. مردم کشورهای اروپایی تاکنون از ظرفیت کتابخانه‌های عمومی در راستای بهبود کیفیت زندگی مردم استفاده‌های زیادی کرده‌اند. آنها کتابخانه عمومی را به‌عنوان یک نهاد اجتماعی در بهتر شدن زندگی مردم از لحاظ فرهنگی بسیار موثر می‌دانند و برنامه‌های زیادی در این راستا دارند. در حال حاضر تنوع زیادی در کتابخانه‌های عمومی اروپا دیده شده و کشورهای اروپایی که عضو اتحادیه اروپا هستند، برنامه‌های این اتحادیه را برای ساماندهی و توسعه کتابخانه‌های خود دنبال کرده‌اند. سیاست‌گذاری کلان فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی در اتحادیه اروپا انجام می‌شود. به‌عنوان مثال، برنامه یادگیری مادام‌العمر مورداستقبال بیشتر کتابخانه‌ها قرار گرفت و علاوه بر آن، کشورهای مختلف هم در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی و آموزشی برنامه‌های زیادی را در کتابخانه عمومی اجرا می‌کنند. همچنین، از نظر اداری و تشکیلاتی در اروپا، تنوع زیادی را شاهد هستیم. بعضی از کشورها متمرکزتر از سایرین هستند و به‌نظر می‌رسید در برخی ساماندهی‌ها به‌ویژه در امر کتابخانه‌های عمومی، متمرکزتر عمل کنند. به‌طورکلی تفاوت مدیریت کتابخانه‌های عمومی بین ایران و اروپا، در نداشتن تمرکز است. کشورهای اروپایی تمایل به تمرکززدایی و واگذاری مسئولیت کتابخانه‌های عمومی به نهادهای محلی دارند. آنها معتقدند هرچقدر استقلال کتابخانه عمومی بیشتر باشد، تاثیرگذاری آن بیشتر است.

کتابخانه‌های عمومی می‌توانند به کیفیت زندگی مردم بسیار کمک کنند، هرچند با مشکلات بسیار زیادی درباره توسعه و استفاده از ظرفیت‌های کتابخانه‌های عمومی در ایران روبه‌رو هستیم. به‌طورکلی کتابخانه‌های ایران ظرفیت بسیار بالایی دارند. تنها در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور که نهادی دولتی است و کل کتابخانه‌های عمومی کشور زیرنظر آن اداره می‌شوند، بیش از ۲ هزار و ۲۰۰ کتابخانه عمومی در سطح کشور ایران وجود دارد. هرکدام از این کتابخانه‌ها، می‌توانند به‌طور بالقوه در تقویت فرهنگی جامعه نه‌تنها در مسائل فرهنگی بلکه در مسائل اقتصادی، اجتماعی و ... بسیار تاثیرگذار باشند. به‌عبارت دیگر، همان ظرفیتی که در کتابخانه‌های اروپا وجود دارد، در کتابخانه‌های ایران نیز وجود دارد.

کتابخانه‌های عمومی در ایران بیشتر از همه نیاز به استقلال دارند؛ کتابخانه‌ها از نظر مدیریتی و برنامه‌هایی که به‌صورت ویژه باتوجه به نیاز هر منطقه می‌توانند انجام دهند، محدودیت عمل داشته و نمی‌توانند بدون اجازه یا کسب موافقت نهادهای بالادستی اقدامی انجام دهند. اگر به کتابخانه‌های عمومی استقلال کافی بدهیم (باتوجه به شرایطی که در آن قرار دارند)، آنها می‌توانند تاثیرگذاری بیشتری داشته باشند. به‌عنوان مثال، منطقه جغرافیایی، منطقه بومی و ترکیب جمعیتی هر محدوده، اقتضای ویژه خود را دارد و هر کتابخانه می‌تواند براساس این شاخصه‌ها، اقدامات مثبتی را انجام دهد. از این‌رو، اگر دست مدیران کتابخانه‌های عمومی در نقاط مختلف کشور باز گذاشته شود، شرایط تغییر خواهد کرد.

از طرفی، تامین بودجه کافی از طرف نهاد کتابخانه‌های کشور نیز ضرورت دارد. با تامین منابع مالی برای کتابخانه‌های عمومی، اتفاقات روشنی رخ خواهد داد. کتابخانه‌ها می‌توانند نقش‌آفرین باشند و نباید آن را فراموش کرد. فعالیت‌های کتابخانه عمومی در ایران بسیار زیاد است و یکی از مشکلات اساسی آن است که این فعالیت‌ها دیده و در سطح بین‌المللی منعکس نمی‌شود. در واقع کسی فکر نمی‌کند که در ایران تعداد بسیار زیادی کتابخانه عمومی و کتابدار فعال وجود داشته باشد و فعالیت‌های زیادی در کتابخانه‌های عمومی انجام گیرد. هیچ‌کدام از این فعالیت‌ها دیده نشده و وقتی دیده نشوند، شناخته نیز نخواهند شد. ایران بسیار ظرفیت خوبی دارد و می‌تواند خیلی بهینه‌تر از این ظرفیت‌ها استفاده کند.

فعال بودن تجارت در مرزهای ایران و ترکمنستان

جواد هدایتی، مدیرکل ترانزیت و حمل‌ونقل بین‌المللی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای کشور از ساری و جاری بودن تردد در ۳ مرز از ۴ مرز ایران و ترکمنستان خبر داد. به‌گزارش مهر، هدایتی گفت: ایران و ترکمنستان دارای ۴ مرز مشترک مانند سرخس، لطف‌آباد و باجگیران در خراسان‌رضوی و اینچه‌برون در گلستان هستند. در حال حاضر غیر از مرز باجگیران با ترکمنستان در ۳ مرز دیگر تردد ساری و جاری است و امروز نیز همه شاهد ورود ناوگان ترکمن به قلمروی جمهوری اسلامی ایران برای ترانزیت به‌سمت ترکیه بودند. هدایتی تصریح کرد: این یک افق جدیدی را دوباره برای همکاری‌های منطقه‌ای در قالب هم کریدور عشق‌آباد و هم کریدور شمال ـ جنوب فراهم می‌کند. ترکمنستان و در ادامه قزاقستان و روسیه کریدور شاخه شرقی دریای خزر و کریدور شمال ـ جنوب محسوب می‌شوند. ایران می‌تواند هم بحث کریدور شمال - جنوب و هم کشورهای دیگر آسیای میانه محصور در خشکی و همچنین بحث کریدور شرق به غرب که بحث چین به آسیای میانه و در نهایت اروپا را در این مسیر داشته باشد. یکی از مهم‌ترین زمینه‌های قابل‌بهره‌برداری برای ایران در قالب پیمان شانگهای فرصت‌های ترانزیتی و حمل‌ونقل بین‌المللی است، چون کشورهای عضو این پیمان از طریق جمهوری اسلامی ایران به آب‌های آزاد اقیانوسیه به‌ویژه خلیج‌فارس متصل می‌شوند.

مدیرکل ترانزیت و حمل‌ونقل بین‌المللی سازمان راهداری وحمل‌ونقل جاده‌ای کشور یادآور شد: جدا از این، در قالب پیمان شانگهای و توافق‌های بین کشورهای عضو به‌یقین تسهیلات و شرایط یکپارچه‌تری برای استفاده از فرصت‌های سرزمینی یکدیگر فراهم خواهد شد.

تقویت کتابخانه‌ها و ترویج فرهنگ کتابخوانی از دوران کودکی جواب داد

آسیایی‌ها سردمدار کتابخوانی

اقتصاد صنعت نشر در دستان اروپا است

تدوین و ترجمه
ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

تعیین مفهوم «سرانه مطالعه» و اندازه‌گیری آن، چالشی فرهنگی است که از ده‌های گذشته کشورهای مختلف را درگیر خود کرده است. مجامع جهانی معتقدند سرانه مطالعه در کشورها به رشد فرهنگی آنها و به‌طورگسترده‌تر به توسعه انسانی در هر کشور مربوط می‌شود، به این معنا که هرچه سرانه مطالعه بالاتر باشد، آن کشور از رشد فرهنگی بالاتری برخوردار است. با تغییر و تحولات بدون کنترل تکنولوژی، خوراک مطالعه افراد تغییر کرده و امروز تنها مطالعه روزنامه و کتاب فیزیکی مصداق مطالعه افراد نمی‌شود،بلکه مطالعه کتاب‌های الکترونیکی، جست‌وجو در اینترنت، گوش کردن پادکست و حتی دیدن برنامه‌های مستند تلویزیونی از جمله شاخص‌های بین‌المللی اندازه‌گیری میزان مطالعه افراد در سراسر جهان محسوب می‌شود. سرانه مطالعه در ایران بیش از کشورهای دیگر با بحث‌های جدی همراه بوده و نبود متر و معیار مشخص و رسمی برای اندازه‌گیری این مسئله، سبب شده تا ارقام متفاوتی به‌عنوان سرانه مطالعه افراد در ایران معرفی شود. در ایران آمارهای متعددی برای سرانه مطالعه روزانه گفته می‌شود؛ اعداد اعلام‌شده از ۲ دقیقه تا ۷۶ دقیقه متغیر است، اما عدد ۱۲ تا ۱۸ دقیقه در روز دارای بیشترین فراوانی در میان آمارهای مطرح‌شده است، حتی اگر در خوشبینانه‌ترین حالت، عدد ۱۸ دقیقه مطالعه در روز را به‌عنوان آمار رسمی سرانه مطالعه در ایران قبول کنیم، باز هم ایران نسبت به سایر کشورهای جهان عقب‌تر است. صمت در گزارش زیر، رویکرد کشورهایی را که سرانه مطالعه بالا دارند، بررسی و به راهکارهای آنها درباره ارتقای فرهنگ کتابخوانی توجه کرده است.

تعریف اصلی «سرانه مطالعه» چیست؟

عام‌ترین تعریف از سرانه مطالعه، میانگین مدت‌زمان‌های مطالعه یک نفر در شبانه‌روز است. در جهان به‌ویژه پس از تحولات جدی تکنولوژی و پیدایش محصولات جدید در حوزه فرهنگی، شاخص‌های یکسان و مشخص برای اندازه‌گیری سرانه مطالعه افراد در کشورهای مختلف تدوین شد. سرانه مطالعه در دنیا با یک فرمول انجام می‌شود و هر کشوری آمار و شاخص جداگانه برای خودش ندارد، همین باعث می‌شود این سرانه مطالعه قابل استناد باشد، چون طبق یک شاخص استاندارد انجام می‌گیرد. برای بررسی بین‌المللی میزان مطالعه جهانی، شاخص‌هایی کلی وجود دارد؛ این مولفه‌ها در بطن خود مواردی ویژه را گنجانده و به‌صورت‌های هفتگی، ماهانه و سالانه میانگین میزان مطالعه افراد را اندازه‌گیری می‌کنند. به‌عنوان مثال، مطالعه مجلات، کتاب‌های الکترونیکی و چاپی در گروه‌های سنی با جنسیت و تحصیلات متفاوت، هر یک به تفکیک بررسی می‌شوند. به‌طورکلی تعیین «سرانه مطالعه» از ۴ شاخص مطالعات غیردرسی، مطالعه در فضای مجازی، رسانه و نشریات و کتاب‌های دینی محاسبه می‌شود. همچنین، مطالعه انواع منابع چاپی، بازدید از وبگاه اطلاعاتی و خبری، کتابخوانی گروهی، رجوع به منابع مرجع، خواندن کتاب‌های الکترونیکی، فایل‌های اینترنتی و تلفن‌همراه، شنیدن و تماشای برنامه‌های مستند به‌عنوان مولفه‌های محاسبه سرانه مطالعه معرفی شده است، بنابراین مدت زمان مطالعه یک فرد در شبانه‌روز، عام‌ترین تعریف از سرانه مطالعه میانگین است؛ این مطالعه هم به‌معنای خواندن هر آنچه خواندنی باشد، در راستای کسب اطلاعات است.

هندی‌ها در صدر کتابخوانان جهان

یونسکو یکی از معتبرترین نهادهای فرهنگی بین‌المللی است که سالانه میزان سرانه مطالعه کشورها را براساس شاخص‌های تعریف‌شده اندازه‌گیری می‌کند. در آخرین آمارگیری‌های انجام‌شده در سال ۲۰۲۰ کشورهایی از جمله هندوستان، تایلند، چین، فیلیپین، مصر، چک، سوئد، فرانسه، مجارستان و عربستان‌سعودی به‌واسطه بالا بودن میزان ساعات مطالعه مردمش، در لیست کتابخوان‌ترین کشورها قرار گرفتند. به‌گزارش یونسکو، در میان ۳۰ کشور بررسی‌شده، شاخص امتیاز فرهنگ جهانی NOP، هند را به‌عنوان کشوری که مردمانش بیش از سایر کشورها به مطالعه علاقه دارند، معرفی می‌کند. براساس این بررسی انجام‌شده، سرانه مطالعه هند، ۱۰ ساعت و ۴۰ دقیقه به‌صورت هفتگی است. این رقم به‌معنای آن است که هر هندی به‌طور متوسط، در حدود یک ساعت و نیم در روز مطالعه می‌کند. این زمان تنها محدود به خواندن کتاب‌های چاپی نمی‌شود و همچنین ممکن است صرف وقت برای خواندن آنلاین یا کتاب‌های الکترونیکی شود. نکته قابل‌توجه در این لیست، اسامی کشورهای آسیایی است که همه در صدر قرار گرفته‌اند. کشور تایلند، دومین کشور با بالاترین میزان مطالعه است. در این کشور، مردم به‌طورمیانگین، ۹ ساعت و ۲۴ دقیقه در هفته برای مطالعه زمان می‌گذارند که از این زمان تنها ۲۸ دقیقه صرف خواندن کتاب‌های چاپی می‌شود. کشور چین با ۸ ساعت مطالعه در هفته در سومین جایگاه بالاترین سرانه مطالعه کشورها قرار گرفته است. بررسی‌های مختلف نشان می‌دهد بیشتر دانشجویان در این کشور مطالعه آزاد را نوعی سرگرمی می‌دانند. نه‌تنها هند، بلکه اگر به رویکرد سایر کشورهایی که سرانه مطالعه بالا دارند، نگاه کنیم، خواهیم دید در این کشورها همچنان ارزش کتاب فیزیکی بیش از سایر محصولات فرهنگی است. توجه به حفظ و توسعه کتابخانه‌ها از مهم‌ترین اولویت‌های دولت‌ها بوده و به فعالیت‌های فرهنگی به‌چشم منبع درآمد نگاه نکرده‌اند.

چرا هند؟

زمانی که سخن از فرهنگ‌سازی و تلاش برای ارتقای عادت مطالعه می‌شود، در اذهان بسیاری از افراد شاید عملکرد کشورهای اروپایی در این زمینه بهتر باشد، اما آمار جهانی نشان می‌دهد کشورهای آسیایی در این زمینه یک سر و گردن از کشورهای اروپایی بالاتر هستند. با ریشه‌یابی این مسئله درمی‌یابیم که یکی از علت‌های کتابخوان بودن مردم کشورهایی مانند هند، جایگاه کتاب فیزیکی در رشد و تربیت کودکان از سنین پایین است. به‌گزارش بلومبرگ، یکی از عاداتی که باعث شده مردم کشور هند، علاقه بیشتری به مطالعه داشته باشند، کمرنگ‌تر بودن نقش بازی‌های رایانه‌ای در سنین پایین کودکی افراد است. محدود بودن فضا برای وقت گذراندن و وجود کتابخانه‌های متعدد غنی از کتاب‌های تاریخی، فرهنگی و حتی سیاسی در این کشور، کودکان کشور هند را از سنین کم به‌سمت استفاده از کتاب‌های فیزیکی سوق داده است. به این معنا که نبود امکانات کافی و توسعه دیجیتالی، دلیل اصلی کتابخوان بودن مردم هند است. پایه‌های کتابخوانی در هند، زمانی شکل گرفت که سیستم تحصیلی و فرهنگ خانوادگی مردم این کشور باوجود تمام محدودیت‌های اقتصادی و حتی مذهبی، به‌سمت افزایش آگاهی و تربیت کودکان با کتاب‌های غنی و مهم پیش رفت. این پایه از سده‌های دور به یادگار برای مردم هند به‌جامانده و هندی‌ها در تلاش هستند تا این فرهنگ را برای نسل‌های آتی خود حفظ کنند. در این راستا، دولت نیز تلاش‌های فراوان کرد تا کتابخانه‌های این کشور را توسعه داده و از تمامی جنبه‌ها آن را غنی کند، اما طی سال‌های اخیر، ورود تکنولوژی توانسته تا حدی بر فرهنگ کتابخوانی این کشور تاثیرات منفی به‌جا بگذارد. مردم هند معتقدند امروزه بیشتر کودکان کتاب نمی‌خوانند، اما هنوز اندکی پرتو امید وجود دارد.

> پایه‌های کتابخوانی در هند، زمانی شکل گرفت که سیستم تحصیلی و فرهنگ خانوادگی مردم این کشور باوجود تمام محدودیت‌های اقتصادی و حتی مذهبی، به‌سمت افزایش آگاهی و تربیت کودکان با کتاب‌های غنی و مهم پیش رفت

اقتدار بریتانیا در صنعت نشر

شاید به‌نظر برسد کشوری که بیشترین میزان کتابخوان‌های جهان را دارد، در صنعت کتاب (چاپی و الکترونیکی) قوی‌تر است، اما باتوجه به داده‌ها، بریتانیا نه‌تنها بیشترین کتاب‌ها را منتشر می‌کند، بلکه در رتبه سوم جهان پس از چین و ایالات‌متحده در تعداد کل کتاب‌های منتشرشده قرار دارد. به‌گزارش گاردین، ناشران بریتانیا تنها در سال ۲۰۱۳، ۱۸۴ هزار عنوان جدید و اصلاح‌شده منتشر کردند. این معادل ۲هزار و ۸۷۵ عنوان کتاب به‌ازای هر میلیون نفر است. این رقم در حالی است که ایالات‌متحده تنها ۹۵۹ عنوان در هر میلیون نفر منتشر کرده است. از سال ۲۰۱۳ تاکنون، روند نشر در بریتانیا نه‌تنها کاهش نیافت، بلکه همزمان صنعت چاپ (کتاب فیزیکی) و کتاب‌های صوتی و پادکست‌های تولیدشده نیز به‌طرز چشمگیری افزایش یافتند، تا حدی که پیدا کردن ارقام دقیق مجموع محصولات فرهنگی تولیدشده در این زمینه‌ها کاری دشوار به‌نظر می‌رسد. آیا قوی بودن صنعت نشر در بریتانیا به‌دلیل کتابخوان بودن مردم این منطقه است؟ پاسخ به‌وضوح خیر است. در توضیح این آمار و ارقام می‌توان به اتفاقات و بخش‌های مختلفی از اقتصاد صنعت نشر برای بریتانیا اشاره کرد. در گام نخست، نشر یک صنعت صادراتی پردرآمد برای بریتانیا است؛ بریتانیا بزرگ‌ترین صادرکننده کتاب در جهان با درآمد صادراتی بالغ بر ۱.۵ میلیارد یورو شناخته می‌شود. در رتبه دوم این صنعت، امریکا با درآمد صادراتی حدود یک میلیارد یورو قرار دارد. به‌عبارتی، صنعت کتاب در بریتانیا، یک تجارت بین‌المللی است و ناشران کمتر در حال حاضر دغدغه فرهنگ‌سازی داخلی را دارند.

مردم چه می‌خوانند؟

ژانرهای کتاب با گذشت زمان به‌سمت مد رفته و به‌عنوان بازتابی بر ارزش‌ها و سنت‌های جامعه فعلی تغییر می‌کنند. پرفروش‌ترین ژانر کتاب، از دیرباز تاکنون، عاشقانه بوده که آن را به سودآورترین ژانر داستانی در سراسر جهان تبدیل کرده است.

کتاب‌های معروف و محبوبی که در این ژانر تالیف می‌شوند، بیشتر خوراکی جدی برای محصولات فرهنگی تصویری (فیلم و سریال) هستند و در نهایت می‌توانند درآمدهای جدی را متوجه ناشر و نویسنده آن کنند. به‌گزارش گاردین، بعضی از افراد معتقدند فیلم و سریال‌هایی را که براساس کتاب‌های معروف ساخته می‌شوند، می‌توان در جایگاه محصولات وابسته به نشر دانست و آنها را به‌عنوان سرانه مطالعه معرفی می‌کنند، اما برخی دیگر معتقدند این کار به‌معنای دور زدن مفاهیم اصلی مطالعه است. کتاب‌های مذهبی و الهام‌بخش، محبوب‌ترین عناوین غیرداستانی در جهان هستند و به‌طورکلی تحولات جهانی باعث ایجاد طیف‌های جدیدی از طرفداران ژانرهای مختلف می‌شوند.

تاثیر ویروس کرونا بر صنعت نشر

با شیوع گسترده ویروس کرونا، صنعت کتاب در مقیاس جهانی تحت‌تاثیر قرار گرفت. تنها کوچ کتابفروشی‌ها به‌سمت فروش آنلاین تغییر بزرگ نبوده و صنعت نشر ضربه بزرگی را متحمل شد؛ تاریخ انتشار کتاب‌ها تغییر جدی کرد، زنجیره تامین متوقف شد و تمامی این اتفاقات در حالی بود که مردم برای فرار از واقعیت و کمی سرگرمی در این زمان، بیشتر به کتاب روی آوردند. باوجود تمام تلخی‌ها و سختی‌هایی که صنعت نشر آن را متحمل شد، خبر خوب آن بود که مردم بیشتر به‌سمت کتاب و مطالعه متمایل شدند. همه‌گیری جهانی و قرنطینه‌های متعاقب آن و فاصله‌گذاری اجتماعی باعث شد تا ۳۵ درصد از مردم جهان بیشتر مطالعه کنند.

کاهش فروش کتاب فیزیکی و تمایل به خرید کتاب‌های الکترونیکی بیشتر شد. به‌عنوان مثال، شرکت Waterstones در بریتانیا اعلام کرد به‌طور هفتگی فروش کتاب‌های الکترونیکی این شرکت افزایش ۴۰۰ درصدی داشته است. ظهور کتاب‌های آموزش خانگی از دیگر اتفاقات صنعت نشر در دوران کرونا بود. نه‌تنها کتاب‌های حوزه آموزش‌های فردی و یادگیری مهارت جدید بلکه خودآموزهای درسی برای دانش‌آموزان و کودکان، از کتاب‌هایی بود که در سراسر دنیا متقاضیان زیادی پیدا کرد. در دوران کرونا بالغ بر ۱.۳ میلیارد کودک در سراسر جهان قادر به رفتن مدرسه نبودند و همین مسئله بستر مهمی را برای تجارت کتاب‌های آموزش خانگی فراهم کرد، تا حدی که فروش کتاب‌های آموزشی در بریتانیا ۲۳۴ درصد افزایش یافت.

راهکارهای فرهنگ‌سازی برای کتابخوانی

در پایان اگر بخواهیم به‌عنوان جمع‌بندی نهایی مطالب عنوان‌شده، به نقشه راه مناسبی برای ارتقای فرهنگ کتابخوانی دست یابیم، می‌توانیم به موارد متعدد و مهمی در این راستا اشاره کنیم. مهم‌ترین عاملی که باعث افزایش سرانه مطالعه و کتابخوانی در کشورها می‌شود، فرهنگ‌سازی مطالعه در دوران کودکی است.

محصور کردن کودک تنها با کتاب‌های درسی یا کتاب‌های نامناسب و سطح پایین (چاپی یا الکترونیکی) و توجه بیش از حد به تفریحات دنیای دیجیتال، یکی از مهم‌ترین مسائلی است که به کودکان آسیب می‌زند. با آشنا شدن کودک با فضای فرهنگی، استفاده از محصولات این عرصه نیز برای افراد نهادینه خواهد شد. در این میان، نباید به اهمیت کتابخوان بودن والدین کودکان بی‌توجه بود. تاثیری که والدین به‌طورمستقیم بر فرزندان خود می‌گذارند، از آموزش‌های مدرسه تاثیرگذارتر است.

اشتراک‌گذاری کتاب و عضویت در کلوپ‌های کتابخوانی از دیگر راهکارهای مهم افزایش سرانه مطالعه است. فراتر از محیط مدرسه و خانواده، جامعه می‌تواند در پرورش فرهنگ مطالعه نقش جدی داشته باشد.

سخن پایانی

کارشناسان معتقدند کمبود کتابخانه در تمام مناطق شهری از جمله روستاها، نبود آموزش مناسب برای کودکان و نوجوانان برای استفاده صحیح از زمان و اوقات فراغت، نبود کتاب‌های مناسب سطوح مختلف سنی، فکری و حتی عقیدتی می‌تواند از دلایل پایین بودن سطح مطالعه در ایران باشد. در دهه‌های گذشته، بنیادی به‌نام کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در ایران بنا نهاده شد که وظیفه اصلی آن، توسعه فرهنگ کتابخوانی و پرورش اصولی کودکان و نوجوانان بود. چندی پیش، دولت خبر داد که به‌دلیل سودآور نبودن این بنیاد، قصد دارد تا کتابخانه‌های کانون پرورش فکری را در سراسر کشور تعطیل کند. سوال اساسی اینجا است که دولت چه انتظاری از یک بنیاد مهم فرهنگی در کشور دارد. کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، مدت‌های زیادی است که نتوانسته در پرورش و بهبود وضعیت تربیتی کودکان و نوجوانان قدم مثبتی بردارد. آیا وظیفه دولت در شرایط کنونی، اقدامی غیر از اصلاح روند فعلی است؟ ارتقای فرهنگ و تربیت صحیح کودکان، چه سودی مهم‌تر از ساخت جامعه‌ای بهتر برای آینده کشور دارد؟ متاسفانه گاهی نگاه کوتاه‌مدت دولت‌ها به تمامی امور اقتصادی، به مسائل فرهنگی نیز سرایت کرده و نمی‌توان به آینده شرایط فرهنگی و افزایش سرانه مطالعه در کشور امیدوار بود.

نگذارید کتابفروشی‌ها لباس‌فروشی شوند

رئیس اتحادیه کتابفروشان، لوازم‌التحریر و لوازم مهندسی اراک از مردم خواست که به کتاب و کتابخوانی اهمیت بیشتری بدهند و به‌جای دانلود کتاب و خرید اینترنتی، این محصول ارزشمند را از کتابفروشی‌ها تهیه کنند تا هم کمکی به این صنف شود و هم از تبدیل شدن کتابفروشی‌ها به مزون لباس و آتلیه و... جلوگیری شود. به گزارش ایسنا، محمد فیروزی، رئیس اتحادیه کتابفروشان، لوازم‌التحریر و لوازم مهندسی اراک با اشاره به افزایش حدود ۴۰ درصدی نرخ انواع دفتر و لوازم‌التحریر در آستانه سال تحصیلی جدید، اظهار کرد: به‌دلیل سیاست اشتباه توزیع کتاب توسط آموزش و پرورش، صنف لوازم‌التحریر طی ۳ سال گذشته به رکودی عمیق رفته و تقاضا برای خرید از این صنف کاهش زیادی یافته است. فیروزی مدعی شد آموزش و پرورش با این اقدام بازار سیاه راه انداخته، به‌طوری که کتاب دارای نرخ ۵ هزار تومانی به قیمتی بالاتر از ۵۰ هزار تومان به فروش می‌رسد، این در حالی است که توزیع در کتابفروشی‌ها با نرخ دولتی انجام می‌شد. وی اضافه کرد: متاسفانه امسال به‌دلیل این مشکلات و رکود شدید حدود ۱۰ پروانه کسب فروش کتاب و لوازم‌التحریر باطل و به‌نوعی دچار ورشکستگی شده‌اند و در حال حاضر، حدود ۲۵۰ واحد صنفی در سطح اراک فعال هستند. فیروزی با اشاره به اینکه تمایل مردم به کتاب نیز کم شده گفت: فروش کتاب‌های مذهبی، تاریخ و رمان نیز به‌سبب بالا بودن قیمت‌ها بسیار کاهش یافته و حضور دلالان در بازار خرید و فروش کاغذ سبب افزایش نرخ در این حوزه و در نتیجه افزایش نرخ کتاب و کسادی بازار آن شده است.

کاهش فروش منجر به تعطیلی بسیاری از کتابفروشی‌ها شد

نامهربانی با یار مهربان

غصه نداری جای قصه‌های کتاب را گرفت

کرونا و محدودیت‌های ناشی از آن به‌شدت به اقتصاد کتابفروشی ضربه زد، به‌طوری که در ۲ سال گذشته ۲۰ درصد کتابفروشی‌ها تعطیل شدند. باوجود اینکه امسال با فروکش کردن کرونا وضعیت کتابفروشی‌ها بهتر از گذشته شد، باز هم به‌دلیل تورم و گرانی کتاب، کتابفروشی‌ها نتوانستند آسیب‌های اقتصادی خود را ترمیم کنند؛ بنابراین امسال نیز برخی از کتابفروشی‌ها مجبور به باطل کردن جواز کسب خود شدند. از سوی دیگر گران شدن کاغذ و مواد اولیه چاپ، هزینه تمام‌شده تولید و چاپ کتاب را به‌شدت افزایش داد و گرانی کتاب منجر به کاهش فروش آن در بازار شد. این موضوع خرید کتاب از سوی خانواده‌ها را کاهش داده و مردم نیز به‌دلیل توان پایین اقتصادی، خرید ملزومات اولیه زندگی را بر کتاب ترجیح می‌دهند. صمت در این گزارش به‌مناسبت ۲۴ آبان، روز ملی کتاب و کتابخوانی و کتابدار به بررسی مشکلات صنف کتابفروشی‌ها پرداخته است.

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

ایـن روزها یار مهربان دیگر مورد اسـتقبال قرار نمی‌گیرد که این موضوع در بیشـتر موارد به نامهربان شـدن آن مربوط نیست، بلکه مقصر سختی روزگار و نداری است

اینجا تا چشم کار می‌کند اغذیه‌فروشی است!

چند سالی است که تاسیس کتابفروشی به‌معنای اختصاصی آن، رفته رفته رنگ می‌بازد. بیشتر کتابفروشی‌هایی که تقریبا سرپا مانده‌اند، در کنار کتاب به فروش لوازم‌تحریر و گاه اکسسوری و صنایع‌دستی روی آورده‌اند. در گذشته بسیاری از کتابفروشی‌ها درآمد خوبی از فعالیت خود داشتند، اما اکنون ورق برگشته و ظاهرا مطالعه جای خوبی در بین مردم جامعه ندارد. شاید حضور این گوشی‌های همه‌چیزدان باعث شده یار مهربان را فراموش کنیم و به سراغ بازی‌ها یا اپلیکیشن‌های مختلف برویم. قسمت پرغصه قصه یار مهربان این است که با قدم زدن در خیابان انقلاب و در مقابل دانشگاه تهران که محل گذر افراد تحصیلکرده و کتابخوان‌ها است، تعداد کتابفروشی‌های عمومی بسیار کم شده و کتابفروشی‌های موجود بیشتر کتاب‌های درسی و کمک‌درسی و آموزشی عرضه می‌کنند. عوض آن تا چشم کار می‌کند کافه و اغذیه‌فروشی است. مشکلات اقتصادی در سال‌های اخیر کار کتابفروشی‌ها را کم‌رونق کرده بود و با شیوع کرونا و تعطیلی‌های پی‌درپی برای کنترل این بیماری، کتابفروشان با مشکلات بیشتری دست به گریبان شدند. افزایش نرخ کاغذ و به‌تبع آن کتاب، افزایش اجاره‌بها، تخفیف‌های نامتعارف و گاهی سایت‌های فروش نیز ضربه‌هایی مداوم و متوالی بر پیکر ضعیف این کتابفروشی‌ها بود؛ به‌طوری که به‌تازگی چندین کتابفروشی به‌دلیل مشکلات اقتصادی توان رقابت در بازار را نداشته و عطای این کار را به لقایش بخشیده‌اند و کار خود را تعطیل کردند.

پشت پرده کتاب‌های قاچاق چیست؟

کاوه پرهام، فعال حوزه نشر و چاپ درباره تاثیر نرخ کاغذ بر چاپ کتاب به صمت گفت: باتوجه به واردات کاغذ که با ارز انجام می‌شود، هنگامی که شاهد اوج‌گیری یا فرونشست نرخ دلار هستیم، نرخ کاغذ نیز تغییر می‌کند. در یکی دو سال اخیر هر بند کاغذ با افزایش نرخ چشمگیری مواجه شده که در نهایت منجر به افزایش نرخ تمام‌شده کتاب می‌شود. منظور از «بند کاغذ» مقداری از ورق‌های کاغذ در اندازه و کیفیت یکسان است.

سازمان‌های بین‌المللی استاندارد هر بند کاغذ را ۵۰۰ ورق کاغذ مشابه تعریف می‌کنند. وی با اشاره به کاهش تقاضا برای خرید کتاب در ۲ سال اخیر بیان کرد: در ۲ سال اخیر کشور درگیر کرونا بود و بسیاری از مدارس و دانشگاه‌ها تعطیل بودند. در حال حاضر با بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها بیشتر سهم فروش کتاب مربوط به کتب درسی و دانشگاهی است. از سوی دیگر کاهش قدرت خرید مردم در ۲ سال اخیر موجب حذف محصولات فرهنگی شامل کتاب، فیلم و... از سبد هزینه‌ای خانوار شد. از قدیم این مثل گفته می‌شد که شخصی که کتابخوان است، پول زیادی ندارد و شخصی که پولدار است، کتاب نمی‌خواند.

▣ تخفیف‌های عجیب، عامل کسادی بازار

این فعال حوزه نشر و چاپ باتوجه به تعطیلی برخی از کتابفروشی‌های خیابان انقلاب اظهار کرد: برخی از کتابفروشی‌های خیابان انقلاب تهران به‌دلیل مشکلات اقتصادی کار خود را تعطیل کردند. همچنین یکسری از کتابفروشی‌های میدان انقلاب تا چهارراه ولیعصر به کافه‌کتاب، فست‌فودی و اغذیه‌فروشی تبدیل شده‌اند. با ادامه شرایط بد اقتصادی ممکن است تا ۵ سال آینده تنها برخی از کتابفروشی‌های قدیمی بمانند و باقی آنها تغییر کاربری یا مغازه خود را اجاره بدهند. وی درباره فروش اینترنتی کتاب بیان کرد: فروش اینترنتی کتاب بسیار تاثیرگذار است، اما به‌شرط اینکه سایت‌های فروش معتبر باشند. از سوی دیگر تخفیف‌های عجیب برخی از سایت‌های فروش اینترنتی موجب کاهش فروش کتاب در کتابفروشی‌های فیزیکی می‌شود. تخفیف یک پیشنهاد خوب و تاثیرگذار برای فروش است، اما نباید دل‌بخواهی و بازارشکن باشد.

▣ اهدای بن کتاب، راهکاری اثرگذار

پرهام با اشاره به سرانه مطالعه پایین کشور افزود: سرانه مطالعه پایین در کشور یک درد قدیمی است و هیچ ارتباطی به شرایط اقتصادی ندارد. در اصل اهل کتاب و کتابخوان کم است. این موضوع ریشه فرهنگی دارد. وی در بیان راهکارهایی برای تشویق مردم به کتابخوانی اظهار کرد: راهکار رفع این مشکل می‌تواند انتخاب کتاب‌های خوب برای مدارس، مراکز فرهنگی و مساجد باشد.

فرهنگ‌سازی در مدارس و مراکز آموزشی نیز می‌تواند راهکاری دیگر باشد. اهدای بن خرید کتاب به اساتید و دانشجویان نیز راهکاری موثر است که از سال ۹۶ به بعد قطع و بودجه‌های خرید کتاب قشر فرهنگی و دانشجو کمتر شده است.

▣ ضرورت مبارزه با قاچاق کتاب

این فعال حوزه نشر و چاپ درباره مشکلات صنف کتابفروشان گفت: مشکل اصلی صنف کتابفروشان کمبود نقدینگی است.

کمبود مشتری و قیمت‌های بالای مقوا و کاغذ و همچنین نبود انسجام میان اعضای صنف از دیگر مشکلات صنف کتابفروشان است. قاچاق کتاب و کپی‌های غیرمجاز کتاب‌های پرفروش نیز از دیگر مشکلاتی است که فعالان رسمی این عرصه را آزار می‌دهد. چرا هیچ کس جلوی قاچاقچیان کتاب را نمی‌گیرد؟ پشت پرده این کتاب‌های قاچاق چه کسی است؟

از قدیم این مثل گفته می‌شد که شخصی که کتابخوان است، پول زیادی ندارد و شخصی که پولدار است، کتاب نمی‌خواند

چشم‌انداز روشنی پیش روی «نشر» نیست

هادی حسینی‌نژاد، کارشناس حوزه نشر درباره وضعیت فعلی صنعت نشر به صمت گفت: باید این واقعیت را پذیرفت که باوجود اینکه محصول مراکز نشر محصولی فرهنگی تعریف می‌شود، این مراکز بنگاه‌هایی اقتصادی هستند و باید درآمد داشته باشند. مراکز نشر به‌عنوان بنگاه‌های اقتصادی فعال در صنعت نشر کشور مانند تمام بنگاه‌ها که تولید محصول دارند، باید محصولاتی را تولید و عرضه کنند که تطابق حداکثری با نیاز جامعه داشته باشد. نیازسنجی بازار نیز بسیار حائزاهمیت است؛ از همین رو طبیعی است که موج تقاضا در انتخاب ناشران تاثیرگذار باشد. در سال‌های اخیر بخش قابل‌توجهی از نشر کشور به برخی از آثار به‌ویژه در حوزه ترجمه تمایل داشتند. بیشتر ناشران به سراغ آثاری می‌روند که در بازارهای خارجی آزمون خود را پس دادند و به مخاطب حداکثری رسیدند. وی مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده نرخ کتاب را کاغذ، حق تالیف و ناشر عنوان کرد و گفت: از میان فاکتورهای یادشده نرخ کاغذ از همه مهم‌تر است و هزینه‌های فنی مانند حروفچینی، صفحه‌آرایی، طراحی جلد، ویراستاری و حتی چاپ گرچه قابل توجه است، اما در نهایت روی قیمت‌گذاری‌ها چندان تاثیر ندارد.

▣ نقش نمایشگاه‌های کتاب

حسینی‌نژاد درباره میزان تقاضای کتاب اظهار کرد: در دوران کرونا مراجعه به کتابفروشی‌ها کمتر شد؛ در نتیجه صنعت چاپ و نشر نیز مانند سایر صنایع مجبور به کاهش تولید شد. در شاخص مطالعه و کتابخوانی ایران هرگز به جایگاه که باید، دست نیافت. همچنان جمعیت قابل‌توجهی از جامعه ارتباط خوبی با کتاب ندارند. اگر در دوره‌هایی که پشت سر گذاشته شده، کتابخوانی را به‌عنوان یک نیاز بلاشک در شخصیت و روحیه جامعه نهادینه می‌کردیم، امروز قطعا شاهد بازار کتاب پایدارتری بودیم؛ در نتیجه چشم‌انداز روشنی پیش روی این صنعت وجود ندارد. همین شرایط باعث تعطیلی برخی انتشاراتی‌ها شده و این روند ادامه‌دار است. انتظار می‌رود دولتمردان اقدامی اساسی در این رابطه انجام دهند و به‌جای سهمیه‌بندی کاغذ بهتر است اولویت‌بندی‌شده‌ای در استان‌ها، شهرها و حتی روستاهای کشور انجام شود؟ وقتی از تقویت و ارتقای بازار کتاب حرف می‌زنیم، باید فکر کنیم جایگاه فعلی بازار کتاب کجاست که باید آن را ارتقا دهیم؟

▣ اطلاعات جامعی از بازار کتاب وجود ندارد

این کارشناس با اشاره به طرح آمایش و تاثیرات آن گفت: متاسفانه در حالی از صنعت نشر صحبت می‌کنیم که هنوز در کشور آمایش روشنی از ظرفیت‌های صنعت چاپ و نشر وجود ندارد. ترویج کتاب و تقویت فرهنگ مطالعه در کشور، اصلی‌ترین هدفی است که در دوره‌های مختلف، سرلوحه فعالیت نهادهای دولتی بوده و حتی در قانون بودجه هر سال، ردیف‌هایی ذیل این عنوان تعریف شده است. همچنین بخش خصوصی اعم از مراکز نشر و توزیع کتاب، سالانه مبالغ چشمگیری را در این عرصه‌ها سرمایه‌گذاری می‌کنند و امیدوارند بتوانند با ممارست‌های خود، بازار کارشان را گسترش دهند، اما در شرایطی که هیچ اطلاعات جامعی از بازار کتاب کشور وجود ندارد، چطور می‌توان برای توسعه بازار کتاب و کتابخوانی برنامه‌ریزی و ریل‌گذاری کرد؟ انجام یک آمایش تخصصی در عرصه نشر و بازار کتاب به‌صورت ملی ضروری است. به‌طور طبیعی در انجام این آمایش، نیاز است که از نظرات متخصصان حوزه‌های مختلف جامعه‌شناسی، مدیریت فرهنگی، علوم ارتباطات، اقتصاد و... استفاده شود تا خروجی آمایش، اطلاعات ارزشمندی را برای ریل‌گذاری این صنعت، هم در سطوح دولتی و هم در بخش خصوصی، به‌دست دهد. وی در ادامه با بیان اینکه امر فرهنگی امری دیربازده است؛ در نتیجه باید یک برنامه جامع برای آن داشت، افزود: وقتی اطلاعات روزآمدی از چاپخانه‌های کشور، کمیت و کیفیت دستگاه‌های چاپ و ظرفیت‌ها و نیازهای آنها نداریم، چطور می‌توانیم برای ارتقا و نوسازی ناوگان چاپ، برنامه‌ریزی کنیم؟ علاوه بر عدد و رقم کتابفروشی‌ها، ظرفیت ویترین و عرضه کتاب در اقصی نقاط کشور، هیچ الگوی مصرفی مشخصی در تقسیمات استانی وجود ندارد؛ به‌بیانی دیگر نمی‌دانیم چه نوع کتاب‌هایی تاکنون در کدام استان‌ها و شهرها، مورداستقبال قرار گرفته‌اند یا بالعکس. بر این اساس، هیچ اطلاعاتی در زمینه نیاز و سلایق مخاطبان و بازارهای منطقه‌ای وجود ندارد. نمی‌دانیم شبکه‌های توزیع در کدام مناطق کشور فعال‌تر بوده‌اند و انتقال تازه‌های نشر در کدام مناطق، با نارسایی‌هایی همراه است. نمی‌دانیم کتابفروشی‌های دایر، چه تجهیزاتی در اختیار دارند، کتابفروشان فعال در آنها چه تحصیلاتی دارند و مهارت‌های صنفی آنها در چه سطحی است؟

▣ چرا هیچ آماری را منتشر نمی‌کنید؟

این کارشناس درباره تسهیلاتی که به‌گفته مسئولان به برخی از کتابفروشی‌ها ارائه شده، اظهار کرد: سوال این است که چه میزان تسهیلات در اختیار کتابفروشان گذاشتید؟ چرا هیچ آماری را منتشر نمی‌کنید؟ نتیجه کار چه شده است؟ متاسفانه ظرفیت‌های ملی به‌جای اینکه صرف کتاب و کتابخوانی شود، صرف تصمیمات سطحی و زودگذر می‌شود تا بتواند پرونده مدیر وقت را پربارتر کند. از سوی دیگر تخفیف‌های نامتعارف، کتابفروشی‌ها را تعطیل کرده است. دولت برای این صنعت چه کرد؟ چرا هنوز بعد از حدود ۸ سال نتوانستید با غرفه‌های تخفیف ۵۰ درصدی مترو برخورد کنید. چه کسی به آنها اجازه فعالیت می‌دهد؟

سخن پایانی

ایـن روزها یـار مهربان دیگـر مورد اسـتقبال قرار نمی‌گیرد که این موضوع در بیشـتر موارد به نامهربان شدن آن مربوط نیست، بلکه مقصر چرخ روزگار و نداری است. غصه نداری که باشد دیگر مهربانی یار قدیمی به چشم نمی‌آید! سفره خالی و اوضاع بد اقتصادی دو طرف را محـروم می‌کند؛ کتابفروشـی‌ها را از درآمد و جامعه را از غرق شـدن در عمق کتاب‌ها. قصه پرغصه بی‌پولی فرصت را به خواندن قصه‌های کتاب‌ها نمی‌دهد.

یادداشت

کار همه ناشران کساد است

علیرضا رئیس دانا
فعال حوزه نشر

محدودیت‌های منابع در کشور باعث گرانی کتاب شده و این گرانی دسترسی مردم به محصولات نشر و کتاب را محدود خواهد کرد که مسئولان وزارت ارشاد باید فکری برای حل این مشکل کنند. بسیاری از افرادی که در دهه‌های طولانی تجربه کتابفروشی داشتند، حالا مجبور به تعطیلی کسب‌وکار خود شدند. اصلی‌ترین مشکل حوزه نشر گرانی کاغذ است. البته غیر از نرخ کاغذ با هزینه تالیف کتاب، هزینه پژوهش و... این هزینه به‌طور مضاعف رشد کرده است. این اتفاق ناشر و نویسنده را به سمت کارهای سطحی و محدود و ارزان سوق می‌دهد.

در زمینه تولید کاغذ باید گفت کاغذ مازندران در منطقه‌ای تولید می‌شود که هوای مرطوبی دارد و در یک کلام، نم دارد. این کاغذ وقتی به‌دست مشتری می‌رسد تاب برمی‌دارد. این نوع کاغذ پرز دارد و ماشین‌های ایستاده نمی‌توانند آن را زیر چاپ ببرند و ضایعاتش زیاد است. کاغذ مازندران از ابتدا هم کاغذ مرغوبی نبوده و کاغذ پارس جنوب به‌مراتب بهتر از کاغذ مازندران است. احتمالا خیلی وقت است که کاغذ بالک دولت تمام شده است. در حال حاضر ۳، ۴ تاجر که ما می‌دانیم و با آنها در ارتباطم، کاغذ بالک را وارد می‌کنند و با قیمتی حدود ۸۸۰ هزار تومان به ازای هر بند به ما می‌فروشند. وزارت ارشاد برای حمایت از ناشران کاغذ مازندران را عرضه کرد. از آن روزی که ارشاد اعلام کرد کاغذ مازندران با این نرخ عرضه خواهد شد، کاغذ خارجی به‌طور مطلق، در هر بند ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار تومان گران شد. اگر دولت فعلی و همه دولت‌های قبل دست از سر کاغذ برمی‌داشتند و اجازه می‌دادند تاجر آن را وارد کند، هیچ گاه چنین بلایی سر چاپ و فروش کتاب نمی‌آمد. اگر چنین شود حتما شرایط بهتر از امروز خواهد شد.

ماشین‌هایی که در ایران کاغذ تولید می‌کنند، اساسا فرسوده‌اند. بخشی از ابزارهای این صنعت متعلق به پیش از انقلاب است و نوسازی نشده است. ما همچنان در این بازار کم‌مخاطب کتاب توزیع می‌کنیم، اما تیراژ کتاب ما به‌شدت پایین آمده است. راستش را بخواهید تیراژ کتاب‌های منِ ناشر نامدار به ۲۰۰ نسخه رسیده است. یکی از بخش‌های عمده‌ای که در آن فروش داشتیم، فضای مجازی بود، اما در حال حاضر هیچ کس نمی‌تواند از ما خرید اینترنتی کند. وضع همه ناشران به‌طرز بغرنجی کساد شده است. مشکلی که در حال حاضر داریم، این است که زندگی‌های‌مان مدرن و امروزی شده، اما بعضی مواقع با قطعی اینترنت و قطعی کوچک‌ترین الزام‌های این زندگی مدرن مواجهیم. برای مثال در قدیم مادران ما کرسی زغالی فراهم و برای گذر از زمستان طبق پیش‌بینی‌هایی که داشتند، نفت انبار می‌کردند. آن امکانات کنار رفت و زندگی‌ها مدرن شد. این زندگی مدرن با اندک فرازونشیبی در جامعه امروز دستخوش دست‌انداز قرار می‌گیرد و مردم در انجام ساده‌ترین امور روزمره خود لنگ می‌شوند. به‌طور مثال وقتی برق قطع می‌شود، در خانه ما که برقی است، دیگر باز نمی‌شود یا کسی که در طبقه هشتم یک برج زندگی می‌کند، باید بدون آسانسور همه پله‌ها را طی کند. بسیاری از فروشگاه‌ها به‌طور آنلاین سفارش می‌گیرند و این موضوع فقط مختص کتاب نیست و کالاهای به‌اصطلاح گرم را هم شامل می‌شود. یکی از دلایل افت تیراژ کتاب در همین یک ماه اخیر اختلال در اینترنت است. حتی برای کوچک‌ترین درخواست‌ها باید به شیوه چندین سال قبل بازگردیم. برای درخواست‌های‌مان تماس تلفنی برقرار می‌کنیم. وقتی می‌خواستیم طرح روی جلد تهیه کنیم، طراح چند طرح نهایی را برای ما در پیام‌رسان‌ها می‌فرستاد. ما آن را به مولف نشان می‌دادیم و او تایید یا رد می‌کرد و اگر آن سر دنیا هم بود با ما ارتباط سمعی و بصری داشت. در حال حاضر منِ ناشر برای این کارها پیک موتوری می‌گیرم. طراح، طرح روی جلد را روی CD کپی می‌کند و بعد ما با پیچ‌وخم‌هایی آن را به‌دست پدیدآورنده می‌رسانیم. به‌نظرم اگر این مشکلات زودتر و دست‌کم به بهانه روز کتابخوانی (۲۴ آبان) حل شود، تیراژ کتاب‌ها تکانی خواهد خورد.

یادداشت

ساخت مسکن ملی غیرممکن نیست

میثم مهربور
کارشناس مسکن

برای افزایش میزان ساخت و ساز مسکن، نهاده اولیه (زمین) در کشور به‌اندازه کافی وجود داشته و نقدینگی موردنیاز آن نیز می‌تواند به‌وسیله سیستم بانکی و گشایش ریالی تامین شود، بخش خصوصی نیز در بخش مسکن حضور فعالی دارد که می‌تواند در ساخت مسکن به دولت کمک کند.

اینکه دولت بخواهد مسکن بسازد یا شرایطی را مهیا کند که سازندگان مسکن ساخت آن را تسریع کنند، ۲ موضوع متفاوت است، اما ساخت یک میلیون واحد مسکونی در سال اگرچه کار بزرگی باشد، کار غیرممکنی نیست. در دولت‌های نهم و دهم به‌طور میانگین در هر سال ۷۰۰ هزار واحد مسکونی ساخته شد که در دولت یازدهم و دوازدهم به‌حدود ۳۰۰ هزار واحد کاهش یافت.

اصل این کار امکان‌پذیر است و امکانات و شرایط لازم برای آن نیز وجود دارد، اما به‌نظر نمی‌رسد بتواند تاثیر چندانی بر نرخ مسکن بگذارد و منجر به حل مشکل هزینه‌های بازار مسکن به‌طوری که شهروندان راحت‌تر بتوانند خانه‌دار شوند، نخواهد شد. در واقع، با افزایش عرضه در بازار مسکن، قیمت‌ها کاهش نمی‌یابد.

در برنامه‌های توسعه ۵ ساله گفته شده، هر ساله باید ۸۰۰ هزار تا یک میلیون واحد مسکن ساخته شود تا کشور با کمبود عرضه مسکن مواجه نشود، زیرا خانواده‌های جدیدی که تشکیل می‌شوند به مسکن نیاز دارند.

خانه‌هایی که ساخته می‌شوند، باید با نیاز متقاضی متناسب باشند. گفته می‌شود اکنون یک و نیم تا ۲ میلیون خانه خالی در کشور وجود دارد که بخشی زیادی از آن در استان و شهر تهران قرار گرفته است، این آمار اشتباه نیست، اما سوال اینجا است که چرا باوجود این تعداد خانه خالی همچنان با مشکل کمبود مسکن مواجهیم؟

خانه‌های خالی در مکان‌هایی قرار گرفته که متقاضی برای آن وجود ندارد، ممکن است در شمال تهران خانه‌هایی وجود داشته باشد که خالی است و خالی نیز می‌ماند، این موضوع ممکن است در اطراف تهران یا استان‌های بزرگ نیز وجود داشته باشد.

بنابراین زمانی می‌توان مشکل مسکن را حل کرد که عرضه مسکن متناسب با تقاضای آن باشد؛ با ساخت مسکن در مناطقی که به‌دلیل وجود مشکلات رفت‌وآمد و نبود امکانات اولیه، شهروندان حاضر به زندگی در آن نیستند یا مناطقی که هزینه مسکن در آن به‌قدری زیاد است که کسی توان خرید آن را ندارد، نمی‌توان مشکل مسکن را حل کرد.

طرح دولت برای ساخت مسکن فقط منجر به رونق اشتغال و رشد اقتصادی خواهد شد، زیرا با افزایش تولید مسکن بسیاری از تولیدات داخلی رونق خواهد گرفت، اکنون در بخش سیمان با کاهش تقاضا مواجهیم و با ظرفیت کمتر تولید انجام می‌شود و تقاضای کافی برای آن وجود ندارد. مشکل مسکن با یک اقدام حل نمی‌شود و علاوه بر افزایش عرضه مسکن، قدرت خرید شهروندان نیز در حل این مشکل اهمیت ویژه‌ای دارد، افزایش قدرت خرید شهروندان و افزایش عرضه متناسب با تقاضای بازار برای حل مشکل مسکن ضروری است.

بنابراین نمی‌توان از مسکن ارزان صحبت کرد، مسکنی که حتی زمین آن نیز رایگان باشد، کمابیش نیم میلیارد تومان هزینه دارد که بسیاری از افراد توانایی خرید آن را ندارند. ساخت مسکن با در نظر گرفتن نیاز مردم، می‌تواند مؤثر باشد و منجر به فعالیت سایر شغل‌ها نیز می‌شود، اما اگر دولت می‌خواهد این طرح موفق باشد، باید اجازه دهد خود مردم یا انبوه‌سازان این خانه‌ها را بسازند تا مشتری داشته باشد و اشتباهات گذشته تکرار نشود. ابعاد این طرح هنوز مشخص نیست، اما اگر دولت هر مداخله‌ای در هر قسمت از روند ساخت این مسکن‌ها داشته باشد، این طرح شکست خواهد خورد. واقعیت این است که باتوجه به هزینه‌هایی که در کشور وجود دارد، ساخت مسکن ارزان‌نرخ به‌معنای واقعی باید به فراموشی سپرده شود، زیرا اکنون دیگر امکان ساخت مسکن ارزان‌نرخ وجود ندارد. در دهه ۸۰، هزینه‌های ساخت مسکن مهر در نهایت حدود ۳۰ تا ۴۰ میلیون تومان می‌شد، اما امروز حتی اگر دولت زمین رایگان در اختیار سازنده قرار دهد، برای ساخت یک واحد ۷۵متری بدون شک حدود ۴۰۰ میلیون تومان هزینه ساخت لازم است، بنابراین نرخ ساخت هر متر مسکن، ۴ تا ۵ میلیون تومان است.

مبنای شناسایی خانه‌های خالی اشتباه است

به‌گفته رئیس سازمان امور مالیاتی با اجرای قانون مالیات بر پایانه‌های فروشگاهی، نظام مالیاتی ایران به یک نظام مالیاتی مترقی در تراز جهانی تبدیل خواهد شد.

به گزارش ایسنا، داود منظور با بیان اینکه یکی از مشکلات امور مالیاتی شرکت‌های کاغذی هستند،افزود: به‌دنبال حل مشکلات سامانه فعلی مودیان مالیاتی هستیم که با اصلاح آن از یک نظام اطلاعات لکه‌ای به یک نظام اطلاعاتی جامع می‌رسیم. وی ادامه داد: راه سختی را برای پیاده‌سازی آن داریم و امکان ریزداده‌های اقتصادی بیش از ۸ میلیون فعال اقتصادی نیاز به دوران گذار دارد. این مقام مسئول ادامه داد: موضوع دیگر، ۲ قانون مالیات بر درآمد و مالیات بر عایدی سرمایه و در حال حاضر در مجلس و در حال پالایش و این ۲ قانون جدید مکمل ظرفیت‌های قانون‌گذاری نظام مالیاتی جدید است و این قانون هنوز جای کارشناسی و تأمل دارد.

وی بااشاره به قانون مالیات بر عایدی سرمایه گفت: در بحث عایدی سرمایه و بستر اجرایی، باید قانون فروشگاهی را در نظر بگیریم و باید امکان مالیات اشخاص به اشخاص و اشخاص به بخش تجاری را فراهم کنیم.

منظور تصریح کرد: سیاست‌های مالیاتی باید همسو با سیاست‌های دیگر اقتصادی باشد، به‌طوری که مالیات‌ستانی با اهداف حمایت از اشتغال و حفظ ارزش پولی کشور هماهنگ باشد. مالیات‌ستانی درست می‌تواند در مقابله با پولشویی و فسادهای دیگر باشد. همچنین، مالیات مستغلات در کشور ما بسیار کم گرفته شده، در صورتی که باید بسیار بیشتر از این باشد، به‌طوری که یک ظرفیت بلااستفاده در مالیات مستغلات داریم.

بررسی صمت از دلایل رکود بازار آپارتمان‌های نوساز

بازار خانه‌های قدیمی سکه شد

هجوم خریداران به واحدهای قدیمی

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

باتوجه به رکود حاکم بر بازار مسکن، در حال حاضر نرخ مسکن دچار عقب‌ماندگی در مقایسه با تورم عمومی شده است. هم‌اکنون می‌توان با قیمت‌هایی به‌مراتب پایین‌تر از نرخ ساخت، آپارتمان‌هایی با عمر بنای بالای ۳ سال خریداری کرد. این در حالی است که سهم فروش آپارتمان‌های نوساز از معاملات به پایین‌ترین میزان در ۸ سال گذشته رسیده است.

با بلند شدن صدای زنگ خطر برای بازار آپارتمان‌های کلیدنخورده، احتمال گران شدن مسکن وجود دارد، چرا که از نگاه بسیاری از کارشناسان مسکن، تورم می‌تواند در بلندمدت بازار را با خطر بیشتری همراه کند. از طرفی، تورم مصالح ساختمانی، شکاف نرخ آپارتمان‌های نوساز و قدیمی‌ساز را تشدید کرده و به‌همین لحاظ تعداد معاملات خانه‌های نوساز به پایین‌ترین حد خود رسیده و نسبت به ۸ سال قبل، ۵۰ درصد کاهش یافته است. همچنین، سیاست‌های دولت برای اخذ مالیات از خانه‌های خالی به‌هیچ عنوان نتوانسته به عرضه این واحدها در بازار مسکن کمکی کند و تاکنون بی‌نتیجه مانده است. صمت در این گزارش به دلایل رکود بازار در فروش آپارتمان‌های نوساز و تاثیر آن بر بازار ملک پرداخته است.

عکس: صمت

نرخ مناسب و متراژ به نسبت بالا، انگیزه خریداران مصرفی و سرمایه‌گذاری را برای خرید خانه‌های قدیمی بیشتر کرده است

شکاف قیمتی بین واحدهای نوساز و قدیمی

اثر رشد نرخ نهاده‌های ساختمانی به‌شکل ایجاد شکاف قیمتی بین واحدهای نوساز و واحدهای با عمر بنای ۳ سال به بالا بروز کرده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد نرخ واحدهای کلید نخورده که در امسال تکمیل شده به‌مراتب بیش از آپارتمان‌هایی است که تا قبل از سال ۱۳۹۸ وارد بازار مسکن شده‌اند.

بازار مصالح ساختمانی به‌طورمعمول با مقدار اندکی تفاوت از تورم نقطه به نقطه پیروی می‌کند. مهر امسال نرخ تورم نقطه به نقطه ۴۸.۶ درصد بود. اگر نرخ نهاده‌های ساختمانی نیز به‌همین ترتیب دچار رشد شده باشد، نرخ ساخت نیز افزایش می‌یابد. این در حالی است که تورم سالانه بازار مسکن شهر تهران، ۳۸ درصد اعلام شده است.

مهر امسال واحدهای با عمر بنای کمتر از ۵ سال، ۲۸.۶ درصد از کل معاملات مسکن شهر تهران را به خود اختصاص دادند که کاهش ۱۴ درصدی را در مقایسه با مهر ۱۴۰۰ نشان می‌دهد.

سهم آپارتمان‌های کمتر از ۵ سال ساخت در شرایطی به ۲۸.۶ درصد رسیده که سال ۱۳۹۳ این واحدها ۵۸ درصد از قراردادهای خریدوفروش را به خود اختصاص می‌دادند. در واقع، معاملات آپارتمان‌های نوساز در مقایسه با ۸ سال قبل، ۵۰ درصد کاهش یافته است.

رشد سنگین نرخ آپارتمان‌های نوساز و ایجاد رکود در این بخش منجر به کاهش ساخت‌وساز شده است. آمار و ارقام بهار امسال از افت ۴۸ درصدی ساخت‌وساز در تهران نسبت به سال گذشته حکایت دارد.

عوامل محرک بازار مسکن

سعید لطفی، عضو هیات‌مدیره اتحادیه مشاوران املاک در رابطه با تغییر رفتار معامله‌گران بازار مسکن به صمت گفت: نرخ نهاده‌های ساختمانی نسبت به اواخر سال گذشته مقداری افزایش یافته است. این مسئله به رشد نرخ واحدهای نوساز یا پروژه‌های در حال ساخت می‌انجامد، اما به‌نظر نمی‌رسد بازار مسکن افزایش نرخ شدید را در ماه‌های آینده تجربه کند.

به‌گفته لطفی، رشد نرخ مسکن کمتر از تورم عمومی است. تورم نقطه به نقطه مسکن شهر تهران در ابتدای امسال ۲۶ درصد اعلام شد، در حالی که تورم عمومی در محدوده ۴۰ درصد قرار گرفت، در واقع مسکن ۱۴ درصد بازدهی منفی را تجربه کرد و باوجود رشد نرخ اسمی مسکن، نرخ واقعی آن ۱۴ درصد کاهش یافت.

وی درباره عوامل محرک بازار مسکن اظهار کرد: تورم عمومی، هزینه‌های ساخت، توان طرف تقاضا و تغییرات بازارهای موازی می‌تواند بر بازار مسکن تاثیرگذار باشد، به‌هرحال در مواجهه با تورم، دیگر انتظار نمی‌رود که رشد نرخ مسکن صفر شود. فقط به دلایل متعدد ممکن است سرعت رشد مسکن کاهشی شود. این موضوع از سال گذشته بر بازار مسکن حاکم بوده است.

لطفی خاطرنشان کرد: در واقع از زمانی که کنترل معاملات مسکن از دست معامله‌گران مصرفی خارج شد و سفته‌بازها با معاملات مکرر و سوداگرانه، زمینه رکود تورمی در بازار ملک را ایجاد کردند، فاصله بین قدرت‌خرید و قیمت‌ها روز به‌روز افزایش پیدا کرد و این وضعیت تا جایی پیش رفت که در عمل حلقه آخر زنجیره مسکن یعنی خرید از ناحیه تقاضای مصرفی به‌کلی از کار افتاد و خانه‌های نوساز روزبه‌روز با معامله‌گران فاصله گرفت.

لطفی درباره تغییر رفتار معامله‌گران در بازار مسکن، به صمت گفت: نرخ مناسب و متراژ به نسبت بالا، انگیزه خریداران مصرفی و سرمایه‌گذاران را برای خرید خانه‌های قدیمی‌ساز بیشتر کرده است.

وی افزود: ساخت‌وساز اصولی را می‌توان یکی دیگر از دلایل افزایش خرید خانه‌های قدیمی‌ساز عنوان کرد. بسیاری از خانه‌های نوساز از نقشه مناسب و قابل‌سکونت چندانی برخوردار نیستند، همچنین استفاده از مصالح ساختمانی نامناسب، خود در کور شدن ذوق خریدار خانه‌های نوساز بی‌تاثیر نیست.

دست نگه داشتن برای معامله خانه‌های نوساز را که چند ماهی است، گریبانگیر بازار مسکن شده، می‌توان در زمره دیگر دلایل کوچ خریداران به‌سمت خانه‌های قدیمی‌ساز عنوان کرد تا جایی که بسیاری از خریداران حتی حاضر نیستند از ملک‌شان بازدید شود.

▣ مالیات بر خانه‌های خالی دردی را دوا نکرد

لطفی در رابطه با قانون مالیات بر خانه‌های خالی به صمت گفت: در حال حاضر برای ۷۵۰ هزار واحد خالی کشور از سازمان امور مالیاتی، قبض مالیاتی صادر شده است. ۶۰ هزار نفر از این ۷۵۰ هزار نفر اعتراض کرده‌اند که اطلاعاتی که براساس آن قبض مالیاتی صادره شده، اشتباه بوده است.

اگرچه درآمد مالیات خانه‌های خالی حتی در پیش‌بینی اولیه دولت نیز رقمی ناچیز بود که سهم موثری در تامین بودجه نداشت، اما این رقم برای سال‌های بعد نیز تکرار شد. این در حالی است که میزان درآمد وصولی از این مالیات در ۲ سال گذشته صفر بوده و در ۲ ماه ابتدایی امسال نیز رقم وصولی با میزان شناسایی‌شده، اختلاف زیادی داشته است. بنابراین، این طرح هم نتوانست در مقابل احتکار مسکن ایستادگی و خانه‌های خالی را وارد چرخه بازار کند.

لطفی در پایان گفت: افزایش حاشیه سود خرید خانه‌های قدیمی از مهم‌ترین دلایل استقبال از این خانه‌ها است. به‌عبارت بهتر، ساخت‌وساز خانه‌های قدیمی در شرایط موجود و فروش برخی واحدهای آن می‌تواند حاشیه سود به نسبت بالایی را به‌همراه داشته باشد، تا جایی که در شرایط موجود، برخی خریداران مصرفی به‌صورت اشتراکی این خانه‌ها را خریداری و بازسازی می‌کنند یا از نو می‌سازند.

کشورهایی در کاربرد اهرم مالیاتی و تحقق اهداف مربوط به آن در تنظیم بازار مسکن موفق بوده‌اند که بدون هیچ‌گونه تبصره، استثنا و شرایطی، اقدام به وضع و دریافت مالیات از املاک مسکونی به‌صورت سالانه کرده‌اند

طمع سازندگان برای افزایش نرخ مسکن

کیاکسار محمدی، کارشناس بازار مسکن به صمت گفت: تحریم‌های غرب کمابیش بر تمام بخش‌های اقتصادی کشور تاثیر گذاشته است. از این‌رو، نگاه بسیاری از معامله‌گران بازارهای مالی به شکسته شدن یا نشدن تحریم‌ها است. از طرف دیگر، در نیمه پایانی امسال انتظار می‌رود معاملات بازار مسکن افزایش پیدا کند. اکنون شرایط خرید خانه برای معامله‌گران بهتر از هر فرصت دیگری است، چرا که به‌دلیل رکود معاملات، به‌ویژه خانه‌های نوساز، به‌نظر نمی‌رسد شاهد رشد قیمت‌ها در این بازار پرتقاضا باشیم.

وی بیان کرد: در ماه‌های اخیر سازنده‌ها بیشترین قیمت را برای نرخ پیشنهادی فروش آپارتمان‌های نوساز خود اعلام و بالاترین نرخ ممکن را، پیشنهاد کرده‌اند. علت این نوع اعلام نرخ از سوی سازنده‌ها، تورم مصالح ساختمانی و زمین است. سازنده‌ها در یکی، دو ماه اخیر، صرف‌نظر از اینکه نرخ تمام‌شده آپارتمان‌های آنها چقدر بوده، تورم مصالح و زمین را در محاسبه نرخ فروش خود در نظر گرفتند تا امکان شروع یک پروژه ساختمانی جدید را پس از فروش واحدهای تکمیل‌شده داشته باشند.

محمدی در ادامه افزود: این در حالی است که ثبات حاکم بر بازار مسکن سبب شده، قیمت‌های مذکور مورداقبال خریداران مسکن واقع نشود و بیشتر آنها به‌کلی از جست‌وجوی فایل‌های نوساز صرف‌نظر کنند. از آنجا که تورم مصالح ساختمانی در طول دوره جهش مسکن از تورم مسکن بازمانده بود، در سال ۱۴۰۰ این تورم به ۱۰۰ درصد رسید و در نتیجه سازنده‌ها اکنون بیش از هر زمان دیگری نگران هزینه تمام‌شده پروژه‌های آتی خود هستند.

در واقع، تورم بالای مصالح ساختمانی در سال ۱۴۰۰ روی محاسبات سازنده‌ها اثر گذاشته و این اثر به‌شکل اعلام قیمت‌های تند برای فروش آپارتمان‌های نوساز خود را نشان داده است. در نتیجه، تقاضای خرید مسکن نیز به طبقات سنی بالاتر یعنی آپارتمان‌های میانسال و قدیمی روی آورده است. عامل دیگری که می‌تواند بر آینده نرخ مسکن نوساز اثرگذار باشد، برنامه دولت برای استفاده موثر از ابزارهای مالیاتی بخش مسکن است. اگر دولت به‌جای اتلاف وقت برای سیاست‌های ناکارآمدی نظیر مالیات بر خانه‌های خالی، به‌سراغ مالیات سالانه املاک به‌عنوان ابزار مالیاتی دست اول برود، حداقل نتیجه آن شکستن مقاومت فروش زمین و املاک کلنگی است و به‌دنبال عرضه این املاک، نرخ زمین کاهش و فضای عمومی تعیین نرخ فروش آپارتمان‌های نوساز تغییر می‌کند.

▣ استفاده موثر از ابزارهای مالیاتی

این کارشناس خاطرنشان کرد: در حال حاضر نرخ زمین ۸۰ درصد از نرخ تمام‌شده ساخت هر واحد آپارتمان مسکونی را شامل می‌شود و این یعنی اگر حباب نرخ زمین از طریق افزایش عرضه به‌واسطه وضع مالیات تخلیه شود، اثر آن بلافاصله روی نرخ مسکن نوساز نمود پیدا خواهد کرد.

وی افزود: دریافت مالیات سالانه از املاک مسکونی یکی از اهرم‌های قوی و متداول مالیاتی برای تنظیم بازار مسکن است. کشورهای دریافت‌کننده این مالیات توانسته‌اند به این ترتیب ثبات بازار مسکن در درازمدت را حفظ کنند. در قالب مالیات سالانه املاک مسکونی، مالکان واحدهای مسکونی در پایان هر سال مبلغی معادل ضریبی از ارزش روز ملک خود را به دولت پرداخت می‌کنند.

محمدی در پایان گفت: کشورهایی در کاربرد اهرم مالیاتی و تحقق اهداف مربوط به آن در تنظیم بازار مسکن موفق بوده‌اند که بدون هیچ‌گونه تبصره، استثنا و شرایطی اقدام به وضع و دریافت مالیات از املاک مسکونی به‌صورت سالانه کرده‌اند. در واقع، در الگوهای موفق، این نوع مالیات در دنیا و در کشورهای پیشرفته همه املاک مسکونی با ضرایب مشخص مشمول پرداخت مالیات سالانه هستند.

سخن پایانی

از ابتدا مهم‌ترین منبع پیش‌بینی‌شده برای صندوق ملی مسکن، مالیات‌های بخش مسکن و ساختمان عنوان شد، اما حالا جای خالی مالیات در آن مشهود است. گفته می‌شود وزارت راه و شهرسازی مسئولیت شناسایی واحدهای خالی و لوکس را به‌منظور اخذ مالیات برعهده دارد که ۵۲۰ هزار خانه خالی را شناسایی کرده، اما در ظاهر هنوز لیستی درباره خانه‌های لوکس ارائه نشده است. اواسط خرداد امسال، وزیر اقتصاد از نبود اراده در دولت قبل برای اجرای قانون مالیات بر خانه‌های لوکس صحبت کرد.

باتوجه به اینکه از ابتدا عنوان می‌شد، واریز مالیات‌های حوزه مسکن و ساختمان به این صندوق تزریق و به‌نوعی مهم‌ترین منبع مالی برای آن در نظر گرفته شده بود. به‌نظر می‌رسد طی ۱۵ ماه گذشته مالیات چندانی از محل منابع بخش مسکن وارد این صندوق نشده است، زیرا آنچه در عمل از مالیات خانه‌های خالی آن هم پس از ۲ سال از تصویب قانون آن به‌دست آمده، ۲۲ میلیارد تومان است و رقم دریافتی از مالیات خانه‌های با نرخ بیش از ۱۰ میلیارد تومان، فقط ۲۷ میلیون تومان بوده که این موضوع، شکست این طرح را برای همگان به‌شکل کامل روشن کرده است.

تاکید بر ورود همه حلقه‌های زنجیره فولاد به بورس

به‌گفته وزیر صنعت، معدن و تجارت، اگرچه حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی منجر به بروز برخی مشکلات شد، اما بحران به‌وجود نیاورد؛ این دوران گذار را هم پشت‌سر می‌گذاریم.

به‌گـزارش مهر، سـیدرضا فاطمی‌امین در نشسـت هم‌اندیشـی با تشـکل‌ها و انجمن‌های فعال در بخش صنعت، معدن و تجارت، بااشاره به حوزه فولاد اظهار کرد: اگرچه در نیمه نخسـت امسال شاهد عرضه ۲برابری فولاد در بورس کالا در مقایسـه با مدت مشابه پارسال بودیم، اما اصرار وزارت صمت بر این است که همه زنجیره فولاد به بورس کالا آمده و به عرضه محصولات خود بپردازند.

وزیر صمت به قیمت‌گذاری دسـتوری خودرو نیز اشاره کرد و گفت: در سـال‌های اخیر، شاهد فشار شـورای رقابت و الزام خودروسازان به قیمت‌گذاری دسـتوری بودیـم که تبعات خوبی به‌دنبال نداشـت؛ در همین راستا سال گذشته شورای رقابت را از حوزه قیمت‌گذاری خودرو خارج کردیم.

وی همچنین بااشاره به حوزه ماشین‌سازی، گفت: حوزه ماشین‌سازی برای وزارت صمت مهم اسـت و بر همین اساس نیز سال گذشته برای نخسـتین‌بار معاونت ماشـین‌آلات و تجهیزات در وزارتخانه تشـکیل شد.

فاطمی‌امین همچنین اظهار کرد: رشد تولید این شرکت‌ها در خرداد ۲.۵ درصـد، تیر ۵.۸ درصـد، مرداد ۶.۴ درصد و شـهریور ۶.۵ درصد بوده است.

وزیر صمت در پایان گفت: این آمارها نشان‌دهنده روند بسیار مناسب تولید بود و به‌همین ترتیب رشـد اشتغال و سـرمایه‌گذاری را به‌دنبال خواهد داشت.

صمت گزارش می‌دهد

از نگاه درون سازمانی «هرمز» تا تولید محصول کیفی

افزایش کیفیـت محصول تولیدی علاوه بر افزایش سـهم فولادی‌ها در بـازار داخلی، منجـر به حضور موفق آنها در بازارهای صادراتی می‌شـود، اما رسـیدن به این جایگاه مسـتلزم اجـرای برخی برنامه‌هـا و تغییرات درون سـازمانی به‌همراه برخی حمایت‌های برون‌سـازمانی اسـت. فولاد هرمزگان با نماد «هرمز» در بورس، در چند سال اخیر با اجرای پروژه‌های مختلـف و همچنیـن افزایـش تعامـل خود بـا شـرکت‌های دانش‌بنیان، دانشـگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری توانسـته موفقیت‌های بسیاری را در بخـش کیفیت در کارنامه خود به‌ثبت برسـاند، امـا در این بین، برخی موانع همچون کمبود برق می‌توانند مانند سـرعت‌گیر در مسـیر توسـعه مجموعه‌ای همچون هرمزگان عمل کند، اما با این حال، رکوردهای پی در پی در افزایش تولید و کیفیت نشـان از برنامه‌ریزی دقیق این مجموعه و تحقق شعار سال در آن دارد.

کتایون ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

در صـورت رفـع موانع برون‌سـازمانی، فـولاد هرمـزگان توانایی افزایش کمی و کیفی تولید خود را دارد و می‌تواند سـهم صادراتی را افزایش دهد

فولاد هرمزگان که در بین فولادسازان بزرگ قرار گرفته، باتوجه به قرارگیری در منطقه ویژه خلیج‌فارس و دسترسی به آب‌های آزاد از مزیت فراوانـی در بحث صادارت برخوردار اسـت که می‌تواند نقش خـود در ایجاد درآمدهای ارزی حاصل از صادرات غیرنفتی را افزایش دهد.

به‌گزارش صمت، در این بین فولاد هرمزگان با تکیه بر مزیت یادشـده سـعی بر آن دارد تا با افزایش کمـی و کیفی تولید جایگاه خود در صادرات را ارتقا داده و سـهم بیشـتری از بازار صادراتی را از آن خود کند. اقدامات انجام‌گرفته از سـوی فـولاد هرمزگان در چند سـال اخیر باعث شـده، تـا این مجموعه همچـون نگینی درخشـان در میـان زیرمجموعه‌های هلدینگ مبارکه قرار بگیرد.

▣ هرمـزگان از قطب‌هـای تولید فولاد کشور

عوامل بسـیاری دسـت به‌دسـت هـم داده تا فـولاد هرمـزگان بتوانـد به‌عنـوان یکی از قطب‌های تولیدی فولاد کشـور مطرح شـود و نقش مهمی در توسـعه منطقـه ایفا کند. نگاه مدیریتـی در ایـن مجموعـه باعث شـده تا با رکوردشـکنی‌های پی در پی حتی در شـرایط دشوار تامین انرژی، سهم خود در بازار را حفظ کند. این رکوردشکنی‌ها باعث می‌شود تا فولاد هرمزگان حضور خود در بازار را حفظ کند، زیرا عرضـه مداوم در بازار به‌ویژه بازارهای صادراتی یکـی از مهم‌ترین دلایل پـس از نرخ و کیفیت برای افزایش توان رقابتی محسوب می‌شود.

امـا فولاد هرمزگان برای دسـتیابی به تولید باکیفیت در گام اول تلاش می‌کند تا مواد اولیه با کیفیت بالا را اسـتفاده کند. در بخش خرید مواد اولیه آمارها نشـان می‌دهد، نسبت کیفی ۷ ماه نخسـت سال ۱۴۰۱، ۹۸.۷۷ درصد بوده که نسبت به عدد سـال قبل با ۹۸.۲۵ درصد، بهبود کیفی خوبی را در این بخش حاصل کرده اسـت که این خود سـبب جلوگیری از اتلاف هزینه‌های سازمان می‌شود.

در بخـش کاهـش عیـوب زیرسـطحی نیز اقداماتی انجام شـده که در این‌باره نیز در سال ۱۴۰۰ میانگین عیوب زیرسـطحی محصولات ۰.۳۲ درصـد بود و این عدد در ۷ ماه نخسـت امسال به عدد ۰.۰۳ درصد کاهش یافته است. این ارقام نشـان می‌دهد در سال ۱۴۰۱ حدود ۹۰ درصـد در زمینـه مشـاهده و شناسـایی عیوب زیرسـطحی بهبود حاصل شـده که این سبب اطمینان‌بخشی و رضایت بالای مشتریان از کیفیـت محصول شـرکت فـولاد هرمزگان می‌شود.

افزایش کیفیت آهن‌اسـفنجی کـه به‌میزان ۹۳ درصد رسـیده، از دیگر اقداماتی اسـت که فـولاد هرمـزگان در راسـتای افزایش کیفیت در دسـتور کار قرار داده کـه همین موضوع بر افزایش کیفیت محصول نهایی هم موثر خواهد بود.

▣ افزایش کیفیت محصول نهایی

اما همراسـتا بـا موضوعات یادشـده، فولاد هرمـزگان در حـوزه تحقیـق و توسـعه بـا سـرمایه‌گذاری و تعریـف پروژه‌هـای مختلف توانسـته میـزان کیفیت محصـول نهایی خود را افزایش دهد. فـولاد هرمزگان به‌عنوان یکی از پیشـرفته‌ترین کارخانه‌های فولادسـازی با حمایـت از طرح‌های دانش‌بنیـان و نوآورانه و بکارگیری آنها تلاش کـرده تا میزان بهره‌وری خود را افزایش دهد؛ این اقدام از سـوی فولاد هرمـزگان را می‌تـوان یک تیر و چند نشـان دانست.

با همـکاری فولاد هرمزگان با شـرکت‌های دانش‌بنیـان عـلاوه بر تحقق شـعار سـال در این مجموعه، بخشـی از نیازهـای «هرمز» از طریق سـاخت داخل تامین می‌شود که منجر بـه صرفه‌جویـی ارزی و زمانی می‌شـود و این همکاری منجر به اشتغالزایی جدید خواهد شد.

▣ همکاری با دانش‌بنیان‌ها

در واقع همکاری بـا دانش‌بنیان‌ها و افزایش طرح‌ها در این حوزه نقش بسـزایی در افزایش کیفیت محصول تولیـدی دارد، اما هماهنگی بین واحدهـای مختلف از طریـق کمیته‌های هفت‌گانه استراتژیک، تکیه بر توان شرکت‌های تامین‌کننده داخلی، مدیریت صحیح و جهادی مدیران عالی و میانی شرکت به‌همراه تهیه مواد اولیه باکیفیت باعث می‌شـود تا محصول نهایی با کیفیت بالایی تولید و راهی بازارهای داخلی و صادراتی شود.

▣ نقش نگاه مدیریتی

در کنار موارد یادشـده برای افزایش کیفیت محصول تولیدی، نگاه مدیریتی نقش بسـزایی در تحقـق این اهداف دارد. در واقع نگاه عطاالله معروفخانی، مدیرعامـل فولاد هرمزگان معتقد به تغییرات درون‌سـازمانی اسـت که نتایج آن را باید در رکوردزنی‌های پی‌درپی این مجموعه دید، امـا آیا تنها نگاه درون‌سـازمانی می‌تواند عاملـی بـرای دسـتیابی بـه ایـن موفقیت‌ها باشد.

بدون شـک پاسخ به این سـوال منفی است. امروز به هر اندازه فولاد هرمزگان برای دستیابی بـه کیفیت، برنامه‌ریزی و تـلاش کند، موانعی چـون تامین زیرسـاخت‌های انـرژی می‌تواند برنامـه تولیدی را تحت‌تاثیر قرار دهد. به‌عنوان مثـال، کمبود برق در تابسـتان در چند سـال اخیر به چالش جدی برای تولیدکنندگان فولاد تبدیل شده، اما فولاد هرمزگان با مدیریت این موضوع توانسـته، تعمیرات سالانه خط خود را بـه این زمان تغییر دهد و برای احداث نیروگاه اعلام آمادگی کرده است.

▣ رفع موانع برون‌سازمانی

در صورت رفـع موانع برون‌سـازمانی، فولاد هرمزگان توانایی افزایـش کمی و کیفی تولید خـود را دارد و می‌توانـد سـهم صادراتـی را افزایش دهد. نگاهـی به ۴ پروژه احداث مدول سوم تولید آهن‌اسفنجی فولاد هرمزگان، واحد دوم تولیـد گازهـای صنعتی، مخـازن ذخیره آهن‌اسـفنجی و مگامدول احیا مستقیم ستاره سیمین هرمز با سرمایه‌گذاری ۱۰۰۰۰ میلیارد تومانی این مجموعه حاکی از توان این مجموعه برای توسعه صنعت فولاد است.

فولاد هرمزگان در حوزه تحقیق و توسعه با سرمایه‌گذاری و تعریف پروژه‌های مختلف توانسته میزان کیفیت محصول نهایی خود را افزایش دهد و می‌تواند سهم صادراتی را افزایش دهد

سخن پایانی

در نگاه کلی، فولاد هرمزگان با تدوین نقشـه راه کارشناسـی و همراهی پرسـنل و همچنین سـرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسـعه در تلاش اسـت تا بـا تولید محصول کیفی‌تـر و تراز اسـتانداردهای جهانی، رتبه خود را بین تولیدکنندگان فولادی ارتقـا دهد. این موضوع مهر تاییدی بر موفقیت این مجموعه در بازارهای صادراتی و افزایش ارزآوری آن خواهد بود که در نهایت منجر به سـوددهی بیشتر و افزایش حمایت سهامداران «هرمز» می‌شود. نگاهی به پروژه‌های در دست اقدام این مجموعه حاکی از آینده‌ای روشن برای فولاد هرمزگان است.

پروژه آهن‌اسفنجی، طرحی حیاتی برای توسعه منطقه

پـس از کلنگ‌زنی طرح احـداث کارخانه آهن‌اسـفنجی به ظرفیت ۱.۷ میلیون تن در سـال، توسـط عبدالمالکی، وزیر سابق رفاه، کار و خدمات اجتماعی، شـرکت سنگ‌آهن برای سـرعت در روند راه‌اندازی آن اقدامات شایانی انجام داده است.

به‌گـزارش خبرنـگار صمت، مدیرعامـل شـرکت سـنگ‌آهن در حاشـیه نمایشـگاه بین‌المللی سـمپوزیوم فـولاد درباره رونـد برنامه‌هـا و فعالیت‌های انجام‌شـده کارخانه اسـفنجی گفـت: دربـاره جانمایی طرح، ۳ محدوده مختلف مورد بررسـی قرار گرفت و یک محـدوده را که بیشـترین تطابق را بـا ضوابط مکان‌یابی کارخانه داشت، انتخاب کردیم.

در این راستا سعی شد این محدوده از جنبه‌های مختلفـی ماننـد بررسـی‌های مغناطیس‌سـنجی، زمین‌شناسی و لرزه‌خیزی، موضوعات امنیت، پدافند غیرعامل، دفع و نگهداری پسماند و ... مورد بررسی قرار گیرد و سپس نسبت به اخذ مجوزهای لازم اقدام شود.

حمیدیان یادآور شـد: در رابطـه با مجوزها، جواز تاسـیس از سـازمان صمـت اخذ شـده و دربـاره مجوز محیط‌زیست با انتخاب مشاور ذی‌صلاح و بررسی منطقه و تمام جنبه‌های زیست‌محیطی مربوط به طرح در نهایت گزارش ارزیابی زیسـت‌محیطی تهیه شـد که موردتایید مقدماتی سـازمان محیط‌زیسـت اسـتان قـرار گرفته و اکنون در حال اخذ مجوز از سـازمان محیط‌زیست کشور هستیم.

عضو هیات‌مدیره شرکت سنگ‌آهن افزود: درباره اسناد مناقصه پس از برگزاری جلسات متعدد فنی با مشاور طرح و نهایی‌سـازی مبانی طراحی کارخانه این اسـناد نهایی شـد و مرحله اول مناقصه برای شناسـایی و پیش‌ارزیابی پیمانکار واجد شـرایط انجام گرفت که در این مرحله ۱۱ شـرکت مطرح داخلی با اسـتقبال خوبی در آن شـرکت کردنـد و پس از ارزیابی‌های فنی ۶ شـرکت که امتیازات لازم را کسـب بودند، در تاریخ ۸ آبان، اسـناد مناقصه را دریافت کرده‌اند و براساس برنامه زمان‌بندی باید طی ۳۰ روز پیشـنهاد فنی و مالی خود را ارائه دهند که ان‌شاءالله بتوانیـم تا پایـان آذر، پیمانـکار اصلی طـرح را انتخاب کنیـم. وی در پایان گفت: در رابطه با زمان اجرای طرح،

امیدواریـم کـه با یـاری خداوند و حمایت‌هـای اعضای هیات‌مدیره و همچنین مسئولان بتوانیم حداکثر طی ۳۶ ماه، پروژه را به‌اتمام برسانیم.

نگاه کارشناس

معادن زغال‌سنگ چشم‌انتظار جذب سرمایه

سـعید صمـدی، دبیر انجمن زغال‌سـنگ ایران معتقد اسـت، در شرایط ارزی فعلی کشور که دچار تنگنای ارزی هستیم، در ۶ ماه نخست امسال، ۴۷۵ میلیون دلار زغال‌سـنگ، کک و مشـتقات زغال‌سـنگ وارد کشـور شـده است.

وی ادامـه می‌دهـد: جز ۱۰ معـدن بزرگ که می‌شـود به‌شـکل کارخانه‌ای آنها را واگذار کرد، بقیه معادن براساس قانون اصل ۴۴، باید به بخش خصوصی واگذار شود.

اگـر معـدن به بخـش خصوصی حرفـه‌ای که صلاحیـت فنی دارد، واگذار شـود، زیـرا خود را مالـک معـدن می‌داند و انگیزه‌اش بـرای تولید و بهره‌برداری بیشتر می‌شود، چون می‌داند مثلا ۳۰ سـال می‌تواند روی معـدن کار کند، البته ممکن اسـت تولید بعضـی از معادن یا سـرمایه‌گذاری بعضـی از معادن جدیـد، اقتصادی نباشـد یا در اقتصادی بودن آن تردیدی وجود داشـته باشـد. در این مرحله اسـت که دولت باید به سازمان‌های توسـعه‌ای اجازه دهد با مشارکت بخش خصوصی فعالیت کند.

آن‌طـور که پیدا اسـت باوجود ذخیـره قطعی زغال‌سنگ کشور که به‌میزان یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تن اسـت، مشکلی در زمینه میزان ذخایر وجود ندارد و اگر اسـتخراج با شرایط فعلی انجام شود تا هزار سال ذخیره در اختیار است.

امـا در صورتی که سـرمایه‌گذاری انجام بگیرد، می‌تواند میزان اسـتخراج را افزایش داد و به‌دنبال آن از حجم واردات کم کرد.

ایـن در حالی اسـت کـه واردات زغال‌سـنگ توانسـته بر میزان هزینه‌های مجموعه‌ای همچون ذوب‌آهن اصفهان افزوده و میزان سـوددهی آن را تحت‌تاثیر قرار دهد.

در نتیجه با ورود بخش خصوصی آن هم فعالان بخش خصوصی که اهلیت لازم برای حضور در این حوزه را دارند؛ می‌توان امیدوار به توسـعه معادن زغال‌سنگ بود.

صمدی در این‌باره می‌گویـد: وقتی واگذاری‌ها به این روش باشـد؛ به‌طبع یک‌سری از معدنداران واقعـی و حرفـه‌ای وارد ایـن حوزه نمی‌شـوند و اتفاقی که می‌افتد، بلاتکلیـف ماندن ۳ میلیون و ۳۵۰ هزار تن ظرفیت تولید زغال‌سـنگ اسـت و طرح‌هایی که قرار بوده با این شیوه به‌بهره‌برداری برسد، ۱۰ تا ۱۵ درصد پیشرفت داشته و به‌صورت متوقـف و نیمه‌متوقف بمانند کـه ضرر بزرگی به کشور است.

البته فراموش نکنیم باتوجه به شرایط تحریمی و نوسـانات نرخ ارز، سـرمایه‌گذاران محتاط‌تر از گذشـته عمل می‌کنند و دولت باید با تسهیل این مسیر و ایجاد مشـوق‌هایی، آنها را به‌سوی معادن جذب کند.

متاسـفانه در سـال‌های اخیر کاهـش جریان نقدینگی به بخش معدن، توانست سرعت توسعه را کم کند. این موضوع می‌تواند بر عقب‌ماندگی‌های موجـود افزوده و جبـران آن را سـخت‌تر از قبل کند.

صمـدی اضافه می‌کند: در شـرایط ارزی فعلی کشـور که دچار تنگنای ارزی هسـتیم، در ۶ ماه نخسـت امسـال، ۴۷۵ میلیون دلار زغال‌سـنگ، کک و مشـتقات زغال‌سـنگ وارد کرده‌ایـم، در حالـی کـه ۱۴ میلیارد تن ذخیره زمین‌شناسـی زغال‌سـنگ در کشـور وجـود دارد و ایـن همه طرح زغال‌سـنگ داریـم، اما اینهـا به‌دلیل اینکه به‌بهره‌برداری نرسـیده است، در عمل موجب شد مـا تبدیل به یـک واردکننده بزرگ زغال‌سـنگ شویم.

در صورت بی‌توجهی به این موضوع و تسـهیل مسـیر ورود سـرمایه‌گذار، می‌توانـد بـر میـزان معـادن غیرفعال افـزوده و تعـدادی از کارگران معدنی را بیکار کند. در نتیجه لازم اسـت تا بحث سرمایه‌گذاری در حوزه زغال‌سنگ با جدیت دنبال و موانع آن از میان برداشته شود.

صمدی تاکید می‌کند: سـود، ارتباط مستقیم با سرمایه‌گذاری دارد، حتی بعضی از این واگذاری‌ها در حد کارخانه است که کارخانه را واگذار کردند، وقتی طبق اصل ۴۴، فولاد مبارکه را با آن عظمت خصوصی‌سـازی کردیم، اما اینجا یک کارخانه‌ای را کـه ۳۰ یا ۴۰ نفر در آنجـا کار می‌کنند، اجاره دادیـم که بعد از ۱۵ سـال از آن کارخانه چیزی نمی‌ماند، زیرا تنها بحث معدن نیست.

ایـن به زیان دولت اسـت که بعد از ۱۵ سـال از آن کارخانـه چیزی نمی‌مانـد، در حالی که اگر اکنون واگذار شود، آن فرد می‌داند که او مالک آن کارخانه است و بهتر برنامه‌ریزی می‌کند.

یادداشت

صادرات سرنوشت‌ساز است

سعید برزگر
کارشناس صنایع معدنی

تعامل ایران با جوامع بین‌الملل در طول دهه‌های گذشته با مشکلات متعددی روبه‌رو بوده است. این ناملایمات سیاسی در سال‌های اخیر تشدید و به افت فروش نفت در بازارهای جهانی منتهی شده‌اند. در شرایط فعلی که تحریم‌های خارجی فروش نفت ایران در بازارهای جهانی را به‌شدت محدود کرده، می‌توان با تکیه بر صادرات غیرنفتی به‌ویژه در حوزه معدن و صنایع معدنی که جزو بخش‌های مزیت‌دار کشور هستند، کمبود ارز ناشی از کاهش صادرات نفتی را جبران کرد. اما نه‌تنها از این فرصت به‌درستی استفاده نمی‌شود، بلکه محدودیت‌های متعددی در مسیر صادرات غیرنفتی کشور ایجاد می‌شود. از جمله این محدودیت‌ها می‌توان به موانع پیمان‌سپاری ارزی، نوسانات بالای نرخ ارز، نبود نظام ارزی مشخص، افزایش هزینه تولید، نبود بازاریابی مناسب و مستمر، ضعف دستگاه دیپلماسی اقتصادی و... اشاره کرد. در همین حال، قوانین و مقررات داخلی نیز هر روز چالشی جدید برای تولیدکنندگان ایجاد می‌کنند. مصوبات و بخشنامه‌های خلق‌الساعه که عموما هم بدون کار کارشناسی لازم تصویب می‌شوند، سنگی بزرگ در مسیر فعالیت صادرکنندگان قرار می‌دهند، این در حالی است که صادرات از فاکتورهای اصلی و موثر بر روند توسعه اقتصادی کشور است. توسعه صادرات غیرنفتی ایران به‌ویژه در سال‌های اخیر و با شدت گرفتن تحریم‌های اعمالی علیه ایران از سوی جوامع جهانی و افت قابل‌توجه صادرات انرژی از کشور ما، اهمیت بیشتری یافته است. در چنین شرایطی، صادرات غیرنفتی با رویکرد پرهیز از خام‌فروشی و فروش محصولات نهایی با ارزش‌افزوده بالا، وظیفه ملی صنعتگران و صاحبان بنگاه‌های اقتصادی است. صادرات ضمن کمک به اقتصاد ملی و ارزآوری، درآمد و سود مناسبی را نصیب فعالان صنعتی می‌کند و تا حدودی خلأهای درآمدی را برطرف خواهد کرد. در شرایطی که بازارهای داخلی با رکود روبه‌رو هستند، تورم فزاینده حاکم بر اقتصاد و همچنین کاهش ارزش پول ملی، صاحبان صنایع به کسب سود از صادرات و بازارهای منطقه‌ای و جهانی، تشویق می‌شوند. باوجود تمام نقاط قوتی که برای صادرات یاد شد، فروش محصولات ایران در بازارهای جهانی از رونق کافی برخوردار نیست و انتقاداتی به سیاست‌گذاری‌های دولت در حوزه صادرات مطرح است. این سیاست‌های اشتباه عملا تولید را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد و در نهایت به ضرر کل اقتصاد کشور خواهد بود. چنانچه از نظرات بخش خصوصی و فعالان اقتصادی برای سیاست‌گذاری در حوزه صادرات استفاده شود، بسیاری از مشکلات این حوزه برطرف خواهند شد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که صادرات در حوزه معدن و صنایع معدنی، شرایط متفاوت و متمایزی دارد. صادرات در زنجیره فولاد از حلقه اکتشاف تا محصول نهایی، ویژگی‌های متمایزی دارد و تفکیک آن ضروری است؛ بنابراین انتظار می‌رود در فرآیند توسعه صادرات، بر خام‌فروشی تمرکز نشود. یعنی صادرات با تکیه بر ظرفیت‌های هر بخش موردتوجه قرار گیرد و توان اقتصادی کشور متمرکز بر صادرات محصولات نهایی با ارزش‌افزوده بالا شود.

در همین حال تامین نیاز صنایع پایین‌دستی باید در اولویت باشد و پس از تامین بازار داخلی، برای توسعه صادرات تلاش شود. تولیدکنندگان صادرات‌گرا در دوران تحریم با مشکلات متعددی روبه‌رو هستند. از آنجا که ظرفیت نصب شده در بسیاری از حلقه‌های زنجیره فولاد به‌مراتب بالاتر از نیاز کشور برآورد می‌شود، فروش خارجی تنها راه تداوم تولید در این حوزه است. با این حال همچنان موانع متعددی در مسیر صادرات این صنایع وجود دارد که عملا فعالیت آنها را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. نوسانات نرخ ارز، کاهش مداوم ارزش پول ملی، تامین نشدن مواد اولیه و روش‌های بازگشت ارز، از مهم‌ترین مشکلات یادشده هستند. در چنین شرایطی، وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌تواند با اصلاح نظام توزیع و قیمت‌گذاری و همچنین توجیه مدیران مالیاتی کشور، سایر نهادها را از این مسائل آگاه کند. بررسی چگونگی ایجاد خطوط مشترک مالی، تهاتر کالایی و تسهیل شرایط واردات در مقابل صادرات از جمله راهکارها هستند، اما در اغلب موارد هیچ‌کدام از راهکارهای یادشده موردتوجه سیاست‌گذاران قرار نمی‌گیرند و عملا صنایع به حال خود رها می‌شوند.

کاهش ۴.۳ درصدی تولید جهانی فولاد در سال‌جاری میلادی

مجموع تولید جهانی فولاد طی ۹ ماه ابتدایی سال ۲۰۲۲ میلادی کاهش ۴.۳ درصدی را به ثبت رساند، این در حالی است که میزان تولید فولاد ایران شاهد رشد ۹.۸ درصدی بود. به گزارش روابط عمومی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران به نقل از انجمن جهانی فولاد، فولادسازان جهان از ابتدای ژانویه تا پایان سپتامبر ۲۰۲۲ میلادی، یک میلیارد و ۴۰۵ میلیون و ۲۰۰ هزار تن فولاد خام تولید کردند که این میزان حاکی از افت ۴.۳ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته است. ۶۴ کشور فولادساز جهان طی سپتامبر ۲۰۲۲، ۱۵۱میلیون و ۷۰۰ هزار تن فولاد خام تولید کردند که نسبت به مدت مشابه سال گذشته، افزایش ۳.۷ درصدی را نشان می‌دهد. ایران طی ۹ ماه ابتدایی سال جاری میلادی در مجموع ۲۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تن فولاد خام تولید کرد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد ۹.۸ درصدی یافت، این در حالی است که میزان تولید فولاد خام ایران در سپتامبر سال جاری میلادی نیز با ۲۶.۷ درصد رشد نسبت به سپتامبر ۲۰۲۱ میلادی به ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تن افزایش یافت. همچنین از ابتدای ژانویه تا پایان سپتامبر ۲۰۲۲ میلادی، چین با تولید ۷۸۰ میلیون و ۸۰۰ هزار تن بیشترین میزان تولید فولاد خام جهان را به خود اختصاص داد. پس از آن، هند با تولید ۹۳ میلیون و ۳۰۰ هزار تن فولاد خام، ژاپن با تولید ۶۷ میلیون و ۸۰۰ هزار تن، امریکا با تولید ۶۱ میلیون و ۵۰۰ هزار تن و روسیه با تولید ۵۴ میلیون و ۶۰۰ هزار تن در ۹ ماه نخست سال ۲۰۲۲ میلادی در رتبه‌های دوم تا پنجم جهان ایستادند.

در گفت‌وگو با اعضای سندیکای صنایع آلومینیوم ایران مطرح شد

فقدان سیاست‌گذاری، سد راه توسعه

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

آلومینیوم یکی از فلزات اساسی است که کاربردهای فراوانی در صنایع مختلف ازجمله در صنعت ساختمان، خودروسازی، حمل‌ونقل، صنایع نظامی، دفاعی، بسته‌بندی الکترونیک و انتقال برق دارد. تولید آلومینیوم یکی از صنایع استراتژیک در جهان است. تولید پایدار و سازگار با محیط‌زیست از مهم‌ترین ویژگی‌های آلومینیوم است که تاثیر بسزایی بر صنعتی شدن و پیشرفت کشورها دارد؛ بر همین اساس نیز از این فلز نقره‌ای رنگ با عنوان فلز آینده نام برده می‌شود. ایران به‌عنوان نخستین تولیدکننده آلومینیوم در خاورمیانه شناخته می‌شود. با این وجود در طول سال‌های گذشته کشورهای حاشیه خلیج‌فارس و خاورمیانه همچون امارات متحده عربی، بحرین، عربستان سعودی و قطر توانسته‌اند سهم خود را در تولید آلومینیوم برپایه بهره‌مندی از ذخایر انرژی افزایش دهند و در مقابل ایران حتی از تحقق اهداف نخست خود برای توسعه صنعت آلومینیوم نیز باز مانده است. این عقب‌ماندگی در سایه نبود متولی واحد برای این صنعت و نظارت دقیق بر عملکرد آن ایجاد شده است.

عکس: صمت

قیمت مواد اولیه، چالش اصلی تولیدکنندگان آلومینیوم

هوشنگ گودرزی، فعال صنعت آلومینیوم در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: تولید آلومینیوم از اهمیت ویژه‌ای برای اقتصاد ایران برخوردار است. این صنعت برپایه بهره‌مندی از ذخایر ارزان انرژی در کشور شکل گرفته و توسعه یافته است. با این وجود فعالان صنعت آلومینیوم در روند فعالیت خود با چالش‌های جدی روبه‌رو هستند که تولید آنها را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد.

وی افزود: تامین مواد اولیه با بهای مناسب یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی آلومینیوم در کشور ما است. در واقع میان صنایع بالادستی و پایین‌دستی در تعیین فرمول قیمت‌گذاری آلومینیوم در سال‌های گذشته، همواره چالش وجود داشته است. فرمول تعیین قیمت پایه شمش آلومینیوم برابر است با: «قیمت شمش آلومینیوم در بورس فلزات لندن× ۱.۱ × میانگین نرخ ارز» با این وجود فعالان صنایع پایین‌دستی آلومینیوم کشور نسبت به این نرخ معترض هستند و آن را اشتباه می‌دانند، چراکه با این فرمول، قیمت شمش آلومینیوم در بازار جهانی به‌مراتب پایین‌تر از بهای فروش این محصول در بازار داخلی خواهد بود.

گودرزی گفت: سندیکای صنایع آلومینیوم کشور پیشنهاد داده فرمول تعیین قیمت پایه شمش آلومینیوم به‌گونه‌ای تغییر کند که بهای فروش شمش در بازار داخلی حداکثر با بهای صادراتی این محصول برابری کند؛ به این ترتیب فرصتی برای رقابت میان صنایع پایین‌دستی با رقبای سایر کشورها فراهم می‌شود.

این فعال صنعت آلومینیوم افزود: عرضه محدود شمش آلومینیوم در بورس کالا، چالش دیگری است که به رشد قابل‌توجه بهای این محصول در رینگ معاملاتی بورس کالا منتهی می‌شود و بر عملکرد صنعتگران تاثیر منفی دارد. در واقع عرضه محدود شمش آلومینیوم در بورس کالا زمینه‌ساز شدت گرفتن رقابت برای خرید این محصول در رینگ معاملاتی می‌شود. این رقابت در هفته‌های اخیر از ۱۰ تا ۲۰ درصد برآورد شده است. در هفته‌های گذشته چند بار عرضه آلومینیوم در بورس کالا، ملغی شده که همین موضوع رقابت را در رینگ معاملاتی بورس کالا، تشدید کرده است.

ضرورت نظارت بر اجرای مصوبات قانونی

گودرزی گفت: نهاد ناظر بر فرآیند عرضه محصولات مختلف و تنظیم بازار صنایع معدنی، وزارت صنعت، معدن و تجارت است؛ بر همین اساس از این وزارتخانه انتظار می‌رود ضمن بررسی شرایط تولید در صنایع آلومینیوم، مانع گرانفروشی و ضرر فعالان صنایع پایین‌دستی شود. در همین حال سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان وظیفه بررسی این شرایط را بر عهده دارد، اما در عمل هیچ اقدام اجرایی در راستای حمایت از صنایع پایین‌دستی ترتیب داده نمی‌شود. وی افزود: در ماه‌های اخیر فرآیند تعیین قیمت پایه شمش آلومینیوم در بورس کالا، برعهده بورس کالا گذاشته شده و نگرش بورس کالا نیز در حمایت از صنایع بالادستی خلاصه شده است. در چنین شرایطی شاهد رشد قابل‌توجه بهای این محصول در بورس کالا هستیم. در واقع باید پذیرفت عملکرد صنایع پایین‌دستی و متضرر شدن آنها، از اهمیت کافی برای مدیران برخوردار نیست.

گودرزی افزود: برخی از صنایع بالادستی آلومینیوم کشور به دولت وابسته هستند، اما برخی دیگر در اختیار بخش خصوصی هستند. در حال حاضر واحدهایی که به‌نوعی به دولت وابسته هستند، در تامین نیاز صنایع پایین‌دستی فعالانه‌تر عمل می‌کنند.

گودرزی در پاسخ به سوالی مبنی بر چگونگی نظارت بر روند تامین نیاز صنایع پایین‌دستی ازسوی سیاست‌گذاران گفت: رفع بسیاری از مشکلات در صنایع آلومینیومی نیازمند نظارت دقیق بر عملکرد واحدهای بالادستی است. با این حال نظارت دقیقی بر اجرای مصوبات قانونی وجود ندارد و همین موضوع نیز عملا فعالیت صنایع را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد؛ بر این اساس انتظار می‌رود نظارت دقیقی بر اجرای دستورالعمل‌ها و تامین نیاز واحدهای پایین‌دستی صنایع آلومینیوم کشور وجود داشته باشد.

وی افزود: صنایع بالادستی آلومینیوم کشور برپایه بهره‌مندی از انرژی ارزان در کشور احداث شده و توسعه یافته‌اند. این واحدها در حال حاضر بر پایه بهره‌مندی از همین مزیت‌ها، امکان رقابت در بازار جهانی را یافته‌اند؛ بنابراین موظفند در درجه نخست نیاز صنایع پایین‌دستی به محصول را تامین کنند.

فروش شمش آلومینیوم با قیمت بالا در بازار داخلی، هزینه تمام‌شده تولید را در واحدهای پایین‌دستی افزایش داده است. در چنین شرایطی صنایع آلومینیومی ما توان رقابت در بازار جهانی را ندارند و عملا بستر فروش خود را از دست داده‌اند، اما شمش ارزان آلومینیوم ایران، امکان رقابت‌پذیری حداکثری را برای تولیدکنندگان ترک فراهم کرده است؛ بنابراین بازنگری در این سیاست‌ها ضروری به‌نظر می‌رسد.

> صنایع بالادستی آلومینیوم کشور برپایه بهره‌مندی از انرژی ارزان در کشور احداث شده و توسعه یافته‌اند. این واحدها در حال حاضر بر پایه بهره‌مندی از همین مزیت‌ها، قابلیت رقابت در بازار جهانی را یافته‌اند؛ بنابراین موظفند در درجه نخست نیاز صنایع پایین‌دستی به محصول را تامین کنند

جای خالی آلومینیوم در سیاست‌گذاری

آریا صادق‌نیت حقیقی، فعال صنعت آلومینیوم در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: نبود سیاست‌گذاری جامع برای زنجیره آلومینیوم بزرگ‌ترین چالشی است که فرآیند تولید در این بخش را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. این صنعت تحت تاثیر مشکلات به گذر روزگار دچار شده و سیاست‌گذاری در این صنعت به‌منزله هدف‌گذاری اصولا محلی از اعراب ندارد. وی افزود: در افق ۱۴۰۴ تولید ۱.۵ میلیون تن شمش آلومینیوم هدف‌گذاری شده است. در حال حاضر این امید می‌رود که میزان تولید در صنعت آلومینیوم در سال جاری به نصف ظرفیت یادشده برسد؛ این در حالی است که تنها ۳ سال تا افق ۱۴۰۴ فرصت داریم؛ بنابراین باید گفت یک بار هم که هدفی برای این صنعت تدوین شده، هیچ الزامی برای تحقق آن وجود ندارد. حقیقی گفت: در واقع سیاست‌گذاران هیچ الزام و توجهی به تحقق اهداف توسعه‌ای این صنعت ندارند و عملا آن را نادیده می‌گیرند. این فعال صنعت آلومینیوم در ادامه تاکید کرد: صنایع بالادستی تنها به کسب بیشترین سود فکر می‌کنند و تعهدشان نسبت به خدمات دولتی که دریافت می‌کنند، اهمیت چندانی ندارد. حال باتوجه به آنکه هیچ ارگان تصمیم‌گیر، تصمیم‌ساز و نظارتی وجود ندارد، این واحدهای بالادستی عملا ملزم به تامین نیاز صنایع پایین‌دستی نمی‌شوند؛ بنابراین مشکلات متعددی برای صنایع در مسیر تامین مواد اولیه پدید می‌آید.

کمبود انرژی، مانع جدی تولید

حقیقی گفت: مصرف انرژی در تولید شمش آلومینیوم قابل‌توجه است. انرژی در تمامی حلقه‌های تولید این محصول استفاده می‌شود و نقش غیرقابل جایگزینی را در فرآیند تولید برعهده دارد. در واقع انرژی را باید مولفه اصلی تولید این محصول دانست. وی افزود: اغلب صنایع از کوره‌های ذوب برای تداوم تولید خود استفاده می‌کنند؛ بنابراین گاز و برق فاکتورهای مهمی برای تداوم تولید در صنعت آلومینیوم هستند. خطوط نورد، دستگاه‌های برش، اکسترود و سایر تجهیزاتی که در فرآیند تولید محصولات آلومینیومی کاربرد دارند نیز نیازمند تامین انرژی هستند؛ بنابراین با بروز بحران در تامین انرژی، صنایع پایین‌دستی از دو منظر تحت تاثیر قرار می‌گیرند؛ از یک سو با ایجاد محدودیت در تامین انرژی صنایع بالادستی، تولید مواد اولیه واحدهای پایین‌دستی محدود می‌شود که این موضوع رشد فزاینده قیمت مواد اولیه را به‌دنبال دارد و عملا تولید واحدهای پایین‌دستی را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد و از سوی دیگر فرآیند تولید در صنایع پایین‌دستی نیز با ایجاد محدودیت در تامین انرژی، عملا تحت تاثیر منفی قرار می‌گیرد. این فعال صنعت آلومینیوم با اشاره به محدودیت برق این واحدها در فصل تابستان و ماه‌های گرم سال گفت: در طول سال‌های گذشته در نام‌گذاری هر سال تولید، نقش محوری داشته است. با این وجود تولید جزو هیچ یک از اولویت‌های سیاست‌گذاران نیست. یعنی تولید تنها به شعار محدود است و راهکار عملیاتی برای حمایت از آن ترتیب داده نمی‌شود. به‌عنوان مثال هر بار صنایع در درجه نخست قربانی محدودیت‌های انرژی می‌شوند و این مشکلات عملا نادیده انگاشته می‌شود؛ کما اینکه در سال جاری محدودیت‌هایی در تامین برق صنایع وجود داشت. در ماه‌های گرم سال، هر هفته حداقل یک بار، برق واحدهای تولیدکننده آلومینیوم کشور قطع شد. با این وجود دولتمردان با افتخار می‌گویند در تابستان امسال، خاموشی نداشته‌ایم. گویا صنعت هیچ محلی از اعراب و توجه در فرآیند سیاست‌گذاری ندارد. حقیقی گفت: از هم‌اکنون نیز زمزمه‌های قطع گاز در زمستان مطرح شده است. این مشکل در سال‌های گذشته نیز وجود داشته و پیش‌بینی می‌شود در سال‌های آتی نیز ادامه یابد. بدون تردید تداوم این چالش در نهایت به ضرر صنایع آلومینیوم کشور است و عملا تداوم تولید را در این زنجیره، تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. این فعال صنعت آلومینیوم گفت: اگر سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی برای توسعه میادین گازی انجام نگیرد، این چالش در سال‌های آینده به‌شدت جدی خواهد شد؛ بدین ترتیب یکی از بزرگ‌ترین دارندگان ذخایر گازی دنیا، با کمبود و محدودیت انرژی روبه‌رو می‌شود.

سخن پایانی

از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشت کرد که صنعت آلومینیوم با چالش‌های جدی در مسیر فعالیت خود روبه‌رو است. بخش بزرگی از مشکلات این صنعت از نبود متولی دقیق برای آن نشأت می‌گیرد. در واقع این صنعت فاقد سیاست‌گذاری صحیح است و همین موضوع نیز عملا توسعه این بخش را تحت تاثیر منفی قرار داده است. برای رفع بحران‌های یادشده در این بخش، تشکیل یک نهاد تصمیم‌گیر و در ادامه نظارت قوی بر اجرای صحیح قوانین در این حوزه ضروری به‌نظر می‌رسد.

اشتغالزایی ۳ هزار نفری در منطقه گل‌گهر

مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر از اشتغالزایی برای ۳ هزار نفر در منطقه گل‌گهر تا پایان امسال خبر داد. به گزارش روابط عمومی شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر، ایمان عتیقی با اعلام این خبر گفت: ظرف ۴ ماه آینده، ۳۰۰۰ نفر در شرکت‌های پیمانکار و زیرمجموعه منطقه گل‌گهر از طریق آزمون به‌کار گرفته می‌شوند.

وی با تاکید بر اولویت بومی بودن جذب نیروها، یادآور شد: در این آزمون‌های گسترده، اولویت با متقاضیان بومی شهر سیرجان است و آگهی‌های جذب نیرو از چند روز آینده به‌تدریج در سایت رسمی و نشریات محلی سیرجان منتشر خواهد شد.

گفتنی است جذب این ۳۰۰۰ نفر، علاوه بر استخدام‌های ۶ ماه اول سال ۱۴۰۱ است که تا پایان سال جذب شرکت‌های منطقه گل‌گهر خواهند شد.

نخستین ذوب فولادسازی سفیددشت تا پایان امسال

مدیرعامل شرکت ملی فولاد ایران از ثبت نخستین ذوب طرح فولاد استانی سفیددشت تا پایان امسال خبر داد. به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، محمد آقاجانلو در جریان بازدید از شرکت فولاد سفیددشت به‌مناسبت سال‌روز تولید نخستین محصول واحد احیای مستقیم این شرکت، با بیان مطلب فوق اظهار کرد: طی مذاکره انجام شده با پیمانکاران و مشاور طرح، قرار شد در یک برنامه فشرده، اقدامات لازم را برای راه‌اندازی طرح طی موعد مقرر انجام دهند.

وی افزود: طبق پیش بینی انجام گرفته، با وارد مدار تولید شدن واحد ریخته‌گری تا خرداد سال آینده، کل واحدهای طرح فولاد سفیددشت به شکل پیوسته، در مسیر تولید قرار می‌گیرند.

مدیرعامل شرکت ملی فولاد ایران ضمن اشاره به اینکه با بهره‌برداری کامل از طرح فولاد استانی سفیددشت، زمینه مناسبی برای اشتغال و توسعه اجتماعی در این منطقه ایجاد می‌شود، تصریح کرد: مجموع سرمایه‌گذاری این طرح، ۱۶۴ میلیون یورو و ۱۷۲۱ میلیارد ریال است.

وی ادامه داد: اکنون در واحدهای آماده راه‌اندازی همچون واحد اکسیژن، واحد آب و کمپرسورخانه و...، همکاران واحد بهره‌برداری به مرور جذب می‌شوند تا هم آموزش راه‌اندازی را ببینند و هم عملیات تولید را برعهده داشته باشند.

محمود ارباب‌زاده، مدیرعامل شرکت فولاد سفیددشت در این نشست، ضمن تبریک به کارکنان و ابراز تشکر از همکاری‌های انجام گرفته، گفت: اکنون (سالروز تولید نخستین محصول احیای مستقیم) میزان تولید تجمعی واحد احیای مستقیم این شرکت از مرز ۴ میلیون تن عبور کرده است.

در جریان این بازدید، اقدامات انجام گرفته در حوزه تامین برق بالادست، واحدآبرسانی، واحد تامین هوای فشرده کارگاه و همچنین فعالیت‌های پیش‌راه‌اندازی واحد اکسیژن تشریح شد.

«امید» مهمان ایران است

رئیس اداره محیط‌زیست فریدونکنار بااشاره به اینکه «امید» تک‌درنای سیبری ۱۲۰ روز مهمان ایران است، گفت: وضعیت این گونه ۲۴ساعته از طریق دوربین‌های مدار بسته و پایش محیط‌بانان در حال انجام است.

یاسر سالار، رئیس اداره محیط‌زیست فریدونکنار در گفت‌وگو با مهر درباره وضعیت «امید» تک‌درنای سیبری اظهار کرد: امسال امید ۲ روز زودتر از سال گذشته یعنی ۵ آبان از سیبری به ایران آمد و در حال حاضر در محدوده اوجاکله تالاب فریدونکنار تردد دارد و مستقر است.

وی افزود: محیط‌بانان در محدوده اوجاکله تالاب فریدونکنار به‌صورت شیفتی رصد این گونه را برعهده دارند و براساس بررسی‌هایی که بر طبق تجارب گذشته انجام گرفته، «امید» حدود ۴ ماه، به‌عبارتی ۱۲۰ روز مهمان ایران است و از نیمه اسفند، مهاجرت ۵ هزار کیلومتری به سیبری خواهد داشت. رئیس اداره محیط‌زیست فریدونکنار ادامه داد: امید زمستان‌گردی خود را در ایران خواهد داشت و تغذیه آن از بقایای کشاورزی و به‌عبارتی از باقیمانده شالی‌ها است. سالار بااشاره به اینکه اکنون رصد این گونه از درنا با دوربین‌های مدار بسته و از طریق پایش میدانی و ۲۴ساعته محیط‌بانان در اوجاکله در حال انجام است، گفت: تک‌درنای سیبری ۱۵ سال است که به‌شکل مداوم به غیر از سال ۸۶ هزاران کیلومتر سفر می‌کند تا زمستان‌گردی خود را در ایران داشته باشد. وی در پایان گفت: سن دقیق این تک‌درنای سیبری مشخص نیست،اما براساس ارزیابی‌ها حدود ۲۰ است. گفتنی است، همه‌ساله در زمستان حدود ۱۵۰ گونه پرنده زمستان‌گذران با جمعیتی بیش از یک میلیون و ۵۰۰ هزار بال به تالاب و آبنبدان‌های مازندران از جمله تالاب بین‌المللی میانکاله می‌آیند.

کاهش مصرف کاغذ ربطی به حفظ محیط زیست ندارد

قاتلان سفید درخت

دست از جان درخت بردارید

۱۰۰ هزار اصله درخت در سال قطع و ۴.۵ میلیون کیلوگرم کاغذ تولید می‌شود تا برای ۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تراکنش بانکی تنها کاربران بانکی بتوانند برای تراکنش یک ماه، رسید دریافت کنند؛ این یعنی دور ریختن ۳۴ میلیون کتاب ۱۰۰ صفحه‌ای در سال.

گفتنی است، یکی از صنایعی که تاثیر عمیقی بر شرایط گرم شدن کره زمین داشته، ساخت کاغذ و خمیر کاغذ بوده و رقابت کشورها برای به‌اختیار گرفتن انحصار آن قابل‌توجه است. درست ۱۵۰ سال بعد از میلاد مسیح، چینی‌ها نخستین مردمانی بودند که موفق به ساخت کاغذ در جهان شدند. صمت در این گزارش به آثار زیست‌محیطی کاغذسازی و تولید خمیر کاغذ پرداخته است.

بازیافت یک تن کاغذ اداری باعث صرفه‌جویی ۴۱۰۰ کیلووات ساعت انرژی، ۹ بشکه نفت، ۳۰۰۰ لیتر آب و ۲.۵ مترمکعب فضای محل دفن زباله و کاهش ۳۰ کیلوگرمی انتشار آلاینده می‌شود

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

کاغذ جزو ۱۰ صنعت منتشر کننده گازهای گلخانه‌ای است

دنیایی که امروزه ما زندگی خود را در آن سپری می‌کنیم، همان جایی است که جولانگاهی برای خودنمایی صنایع شده است؛ صنایعی که باعث شدند بخش زیادی از آسایش امروزی بشر تامین شود و دشواری‌های نسل‌های گذشته برای رفع نیازهای اساسی، احساس نشود. اما آیا صنعتی داریم که تاثیری در شرایط زیستی کره زمین نداشته باشد؟ یا به‌عبارت دیگر، چه تضمینی وجود دارد که بشر در آینده‌ای نه‌چندان دور هوایی برای تنفس و غذایی برای خوردن داشته باشد؟ دلایل مطرح شدن چنین پرسش‌هایی برای پژوهشگران تنها یک گزاره است: «زمین در معرض آسیب جدی از سوی آلاینده‌های صنایع آسایش‌بخش است.» در واقع، صنایع گوناگون، علاوه بر رفع بسیاری از نیازهای بشر به‌دلیل تولید آلاینده‌های زیست‌محیطی، همواره تهدیدی برای محیط‌زیست محسوب می‌شوند؛ بنابراین به‌منظور داشتن زمینی برای زندگی، باید صنایعی پاک‌تر طراحی کرد تا بتوان انتشار آلاینده‌ها را تا حد امکان به صفر رساند. بدیهی است، واضح است که برای ساخت کاغذ، حجم زیادی از چوب لازم است. حال به‌تناسب حذف درخت از سطح سیاره زمین، شرایط زیستی کره زمین با اخلال مواجه می شود. در واقع به‌دلیل نقشی که آنها در متعادل ساختن دمای کره زمین دارند، آن میزان از گاز دی‌اکسیدکربنی که از سوی درختان در فرآیند فتوسنتز باید جذب شود، در اتمسفر باقی می‌ماند و از سوی دیگر اکسیژن کمتری نیز در زمین تولید می‌شود. علاوه بر موارد بالا، روند تولید کاغذ در کارخانجات کاغذسازی به‌گونه‌ای است که این صنعت جزو ۱۰ صنعت منتشرکننده گازهای گلخانه‌ای است، اما آیا این امر دلیل روی آوردن عموم مردم به نسخه‌های الکترونیکی کتاب و مجلات است؟ کارشناسان معتقدند تغییر در فرآیند تولید کاغذ می‌تواند نقش جدی در کاهش انتشار کربن از این صنعت داشته باشد.

کاغذ در انحصار چین

فاطمه دلیر، پژوهشگر حوزه محیط‌زیست در گفت‌وگو با صمت بااشاره به مصرف انرژی در فرآیند ساخت کاغذ گفت: صنعت خمیر کاغذ و کاغذسازی از صنایع با مصرف انرژی بالا در دنیا و مصرف‌کننده ۶ درصد انرژی در بخش صنعت است. صنایع کاغذ و خمیر کاغذ شامل شرکت‌هایی است که با استفاده از چوب به‌عنوان ماده خام به تولید محصولاتی برپایه سلولز می‌پردازند.

وی درباره اهمیت تولید کاغذ در جهان گفت: کاغذ ماده مهمی است که روزانه برای بسیاری از اهداف در سراسر جهان استفاده می‌شود. تولید جهانی کاغذ و مقوا در سال ۲۰۱۷ ، حدود ۴۱۹.۷ میلیون تن بوده است. بیش از نیمی از این تولید مربوط به کاغذ بسته‌بندی است که کمابیش تنها یک‌سوم آن مربوط به کاغذ گرافیکی می‌شود. ۳ کشور بزرگ تولیدکننده کاغذ در جهان عبارتند از: چین، ایالات‌متحده و ژاپن ؛ این ۳ کشور بیش از نیمی از کل تولید کاغذ در جهان را تشکیل می‌دهند.

دلیر افزود: این صنعت سال‌ها در انحصار ایالات‌متحده‌امریکا قرار داشت تا اینکه در سال ۲۰۰۹ جمهوری خلق چین در تولید کاغذ و خمیر کاغذ پیشی گرفت. در کل، نخستین مردمی که کاغذ را ساختند، چینی‌ها بودند. چینی‌ها ابتدا نوشته‌های خود را روی تخته‌های نازک از خیزران یا تکه‌هایی از پارچه‌های جنس ابریشم می‌نوشتند و از ورقه‌های خیزران در چین کتاب تهیه می‌کردند؛اما انتقال این نوع کتاب از محلی به محل دیگر دشوار بود. این مسئله مردم چین را به فکر تهیه کاغذ انداخت. گمان می‌رود که کاغذ در قرن اول قبل از میلاد در چین تولید شده باشد.

به‌گفته دلیر، چین به‌عنوان دومین اقتصاد بزرگ دنیا و همچنین بزرگ‌ترین تولیدکننده و مصرف‌کننده کاغذ، در تلاش است تا سیاست‌های کلان خود را برای هدایت بازیگران صنعت کاغذ تقویت کند. این کشور در دهه اخیر فعال‌ترین کشور در زمینه ایجاد ظرفیت‌های جدید در این صنعت بوده، اما به‌دلیل کمبود مواد اولیه، هم برای الیاف بکر و هم برای کاغذهای بازیافتی، وضعیت ناخوشایندی دارد. جالب است، بدانید سومین کاربرد ارز خارجی در چین، واردات مواد اولیه مورداستفاده در صنعت کاغذ و تولید خمیر کاغذ است. در سال ۲۰۱۸ ، چین بیش از ۱۱۰ میلیون تن کاغذ و مقوا را به‌مصرف رسانده است، در حالی که ایالات‌متحده حدود ۷۰.۶ میلیون تن از این محصولات را مصرف کرده است. به‌گفته این کارشناس محیط‌زیست مفهوم ردپای کربن از آنجایی برای محیط‌زیست زمین اهمیت دارد که محاسبه آن و سپس تعریف اقدامات بهبوددهنده کاهش آن، می‌تواند حجم زیادی از انتشار دی‌اکسیدکربن و همچنین مصرف انرژی را کاهش دهد و قدمی در راستای کند کردن روند تغییرات اقلیم برداشته شود. دلیر در این‌باره گفت: ردپای کربن میزان انتشار دی‌اکسیدکربن در فرآیند تولید یک محصول از صفر تا صد را نشان می دهد، بنابراین کاهش مصرف کاغذ، تنها منجر به کاهش ردپای کربن نمی‌شود. بلکه باید فرآیند تولید تغییر کند تا در راستای آن شاهد کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای باشیم. در سال‌های اخیر، تقاضای برخی اشکال کاغذ (مانند مقالات گرافیکی و برخی مقاله‌های تخصصی و کتاب) به دلیل توسعه نشر الکترونیک کاهش یافته است، اما برای برخی دیگر مانند بسته‌بندی و موارد مصرف بهداشتی افزایش پیدا کرد. بنابراین مسئله مهم درباره سنجش ردپای کربن صنعت خمیرسازی و کاغذ، کاهش مصرف نیست.

دلیر شکستن زنجیره تولید کاغذ و مصرف انرژی را راه‌حل اصلی برای کاهش انتشار کربن دانست و گفت: در واقع باید ۲ نیروی هم‌اندازه و موازی،اما خلاف جهت را که منجر به تولید انرژی می‌شود، در این صنعت به‌کار گرفت. اثر این فرآیند، ایجاد چرخش بدون ایجاد انتقال است. بررسی‌ها نشان می‌دهد، حتی با افزایش تولید، تا سال ۲۰۵۰ صنعت خمیر کاغذ و کاغذ اروپا می‌تواند مصرف انرژی خود را ۱۴ درصد و انتشار گازهای گلخانه‌ای (GHG) را ۶۲ درصد در مقایسه با سطح سال ۲۰۱۵ کاهش دهد.

■ هوایی پاک‌تر با بازیافت‌های اصولی

این پژوهشگر بااشاره به دیگر راه‌های کاهش انتشار کربن که از سوی صنایع کاغذ شکل می‌گیرند، گفت: بهره‌مندی از فناوری‌های نوپدید (مانند بازیابی گرما از خمیرمایه مکانیکی، گازرسانی لیکور سیاه یا لیگنوبوست) در کارخانه‌های موجود نیز می‌تواند باعث بهبود کارآیی انرژی شود. همچنین، تغییر سوخت از نفت یا زغال‌سنگ به گاز طبیعی و سوخت‌های زیستی و انرژی‌های تجدیدپذیر، راه دیگری برای کاهش چمشگیر تولید گازهای گلخانه‌ای در محصولات صنعت کاغذ و خمیر کاغذ است. نکته قابل‌تامل دیگر، مسئله بازیافت کاغذ است. بازیافت یک تن کاغذ اداری باعث صرفه‌جویی ۴۱۰۰ کیلووات ساعت انرژی، ۹ بشکه نفت، ۳۰ کیلوگرم انتشار آلاینده هوا، ۳۰۰۰ لیتر آب و ۲.۵ مترمکعب فضای محل دفن زباله می‌شود.

■ صنعتی که هیچ‌گاه از بین نمی‌رود

آمارها و پژوهش‌های انجام‌شده در این‌باره حاکی از آن است که تولید کاغذ گرافیکی با تغییر در روند ساخت، می‌تواند نقش موثری در کاهش کربن در جو داشته باشد.

دلیر درباره روند استفاده از کاغذ در آینده گفت: برخی معتقدند، ممکن است صنعت کاغذ و محصولات جنگلی در پی دیجیتالی شدن برخی نشریات و کتاب‌ها، از بین روند، اما روند رشد تولید محصولات معدنی و صنعت کاغذ ادامه دارد، هرچند سال ۲۰۱۵ تقاضای جهانی کاغذ گرافیکی برای نخستین‌بار کاهش یافت و این کمبود تقاضا در امریکای‌شمالی و اروپا در ۵ سال گذشته حتی از بدبینانه‌ترین پیش‌بینی‌ها نیز بارزتر بوده است.

صنعت خمیر کاغذ و کاغذسازی از صنایع با مصرف انرژی بالا در دنیا و مصرف‌کننده ۶ درصد انرژی در بخش صنعت است

کاغذهای دوستدار محیط زیست

کاغذهایی که از ماده اولیه جز درخت ساخته می‌شوند، به کاهش رشد آلاینده‌ها در اتمسفر کمک می‌کند و در عین حال محصولی با کیفیت روانه بازار می‌شود. سایت علمی whistlercreative در گزارشی لیستی از روش‌های تهیه کاغذ بدون استفاده از چوب را آورده است.

کنف یکی از بهترین جایگزین‌هایی است که می‌تواند به‌جای کاغذهای معمولی مورداستفاده قرار گیرد. گیاهی احیاکننده که به‌سرعت رشد می‌کند و در کمتر از ۹۰ روز بالغ می‌شود. برای تبدیل خمیر کنف به مواد شیمیایی، آب و انرژی کمتری نیاز دارد. این بدان‌معنا است که تولید آن برای محیط‌زیست ضرر کمتری دارد و می‌توان آن را پایدارتر از چوب کشت کرد. مقررات علیه تولید کنف نیز به‌تازگی در ایالات‌متحده حذف شده و باعث می‌شود کاغذهای مبتنی بر کنف مقرون به‌صرفه و به‌راحتی در دسترس باشند.

کاغذهای پنبه‌ای به‌طورمعمول از ضایعات نساجی پنبه‌ای بازیافت‌شده مانند تی‌شرت یا شلوار جین ساخته می‌شوند. ضایعات پارچه یکی از دلایل اصلی زباله‌های دفن زباله است که به‌دلیل صنعت مد سریع، هر ساله افزایش پیدا کرده و حدود ۲۰۰ سال طول می‌کشد تا این محصول تجزیه زیستی شود. تولید و استفاده از کاغذ پنبه‌ای راهی عالی برای منحرف کردن میلیون‌ها تن زباله از محل‌های دفن زباله در سال است.

همچنین کاه محصول جانبی زراعت و فعالیت‌های کشاورزی است. برای تبدیل کاه به خمیر، نیازی به نیروی فشردگی مانند چوب ندارد که باعث صرفه‌جویی در مصرف انرژی می‌شود. تولید کاغذ کاهی به ۲۵ درصد آب کمتر و ۷۰ درصد انرژی کمتر نسبت به کاغذ سنتی نیاز دارد. کاغذ ساخته‌شده با خمیر کاه را می‌توان در طیف گسترده‌ای از محصولات چاپی استفاده کرد و با رنگ و بافت کمی کرم یا طلایی کاغذهای منحصر به فردی را روانه بازار کرد.

بامبو یک علف با رشد بسیار سریع است که کمابیش در هر اقلیمی می‌تواند رشد کند، بنابراین وجود مزارع بامبو در زمین‌هایی که پاکسازی یا تخریب شده رایج است. اینجا است که این محصول تجدیدپذیر را می‌توان به‌طور پایدار برای تولید کاغذ و پارچه برداشت کرد.

کاغذ بامبو را می‌توان به‌عنوان یک جایگزین سازگار با محیط‌زیست برای کارت‌های ویزیت سنتی انتخاب کرد، زیرا به‌طورمعمول دارای رنگ آب ملایم و ظریف مانند بافت و سایه روشن مایل به سفید است. کاغذ نیشکر (باگاس) نیز با ضایعات الیاف کشاورزی به‌نام باگاس ساخته می‌شود. باگاس محصولی جانبی از گیاه نیشکر است که برای شکر، الکل و سوخت زیستی برداشت می‌شود. باتوجه به حجم عظیم زباله‌های کشاورزی در جهان، کاغذ نیشکر جایگزین مناسبی برای استفاده از این زباله‌ها به‌جای رفتن به مکان‌های دفن زباله یا سوزاندن در جو است.

سخن پایانی

در شرایط فعلی کمپانی‌های کاغذ بسته‌بندی، در سراسر جهان همراه با کاغذهای محصولات بهداشتی در حال رشد است. اگرچه هنوز بازار به‌نسبت کوچکی دارند، اما استفاده خمیر کاغذ برای کاربردهای نساجی رشد قابل‌توجهی را تجربه می‌کند. همچنین، فعالان این صنعت برای کاربردهای جدید چوب و اجزای آن در آزمایشگاه‌ها و مراکز توسعه در حال تحقیق و پژوهش هستند. گفتنی است، صنعت کاغذ نه‌تنها رو به افول نمی‌رود، بلکه در حال تغییر و پیشرفت است. به‌عقیده بسیاری از کارشناسان، صنعت کاغذ در حال گذراندن اساسی‌ترین تحولات است و نباید منتظر افول آن باشیم، چرا که اندیشیدن به کاهش مصرف کاغذ و افول این صنعت می‌تواند حتی منجر به کاهش اشتغالزایی شود، بنابراین باید به‌دنبال روش‌های جدید برای کاهش مصرف انرژی در این صنعت بود.

یادداشت

اقلیم حلقه گمشده در طراحی شهری

سارا انواری
کارشناس معماری

برای آنکه بدانیم چه چیزهایی می‌تواند برای مقابله با گرما در معماری و شهرسازی موثر باشد، ابتدا باید به این پرسش پاسخ دهیم که تاکنون چگونه در شهر زیسته‌ایم؟ سپس به این موضوع بپردازیم که چگونه دنیا را طراحی می‌کنیم تا آن‌گونه که دوست داریم، زندگی کنیم.

بنابراین باید مسئله مسکن در ایران را به‌دقت بشناسیم. در کنار روند شهری شدن و هجوم جمعیت به مراکز شهری در اواخر قرن بیستم، ما در ایران دهه ۴۰، شاهد نوعی دگرگونی در معنا و کارکرد مسکن هستیم که در اصل رشد منطقه شهری یا شهرک‌های اقماری است. در واقع، از نیمه قرن بیستم است که شهری شدن، در قالب کالا درآمده و زمین مستغلات تبدیل به رشد شهرک‌های اقماری و پیوندش با حاشیه‌نشینی می‌شود و به‌گونه‌ای تقسیم کار بین این مناطق اتفاق می‌افتد. در پیش‌نویس طرح «شهرهای جدید» از سوی وزارت کار و شهرسازی در نیمه دهه ۶۰، سیل مهاجرت را به شهرهای بزرگ، با احداث شهرهای جدید، تجربه کردیم، تا سرریزی باشد برای جمعیت کلانشهر تهران. آن هم به‌دلیل آماده نبودن زیرساخت‌ها برای اسکان جمعیت و بهره اصلی را به کسانی داد که دسترسی بیشتری به منابع و اطلاعات داشتند. آنها توانستند در قالب کمیته‌ها و تعاونی‌ها، تکه زمین و چهاردیواری کوچکی برای خود تهیه کنند. سپس ما در دهه ۷۰ شمسی شاهد چرخش دیگری درون تعدیل ساختار معنا و کارکرد مسکن شدیم. با پیش‌بینی جذب سرمایه خارجی، در قانون برنامه اول توسعه (۱۳۶۸-۱۳۷۲) دولت سازندگی برای بازسازی و نوسازی، تعدیل ساختاری را پیش کشید و اقتصاد دولتی تبدیل به خصوصی‌سازی، آزادسازی قیمت‌ها و کاهش نرخ ارز و اگر یادمان باشد همه اینها منجر به تورم ۶۰ درصدی در سال ۷۳ شد.

از زمان که سازمان های دولتی مستقل شدند شروع به درآمدزایی کردند. تا پیش از آن، مانند دیگر دفاتر دولتی ردیف بودجه‌ای مشخص برای آن تعیین شده بود، پس در چرخش سیاست‌های شهری، بخش مسکن جای ویژه‌ای پیدا کرد و مسکن تبدیل به پیشران اقتصاد شد. همگرایی میان حکمرانی شهری و دولت مرکزی در سطح کلان، مسکن را در خط مقدم شکوفایی اقتصادی قرار داد. بازی برد ـ بردی میان بساز‌بفروشان و شهرداری برقرار شد که با فروش افق شهری و تغییر کاربری اراضی در ازای پرداخت پول، امکان خرید تراکم و تجاری‌سازی فضای شهری را مهیا می‌کرد و قاعدتا بخش مهمی از پیوند آنچه به‌عنوان چرایی یک مسکن عرضه می‌شد، با تغییر شکل فرآیند به روندی تبدیل شده است که امروزه ما تهران را در رأس شهرهایی بدون توجه به محیط‌زیست، مالیات کربن و گرمایش کره زمین می‌دانیم. سوال اینجا است که در شرایط حاضر که قدرت خرید بسیار پایین است و شهر در کنار تبدیل شدن به تابوت‌هایی عمودی، دوره‌های رکود اقتصادی را بیش از پیش تجربه می‌کند، چگونه می‌توان به راهکارهایی در زمینه معماری و شهرسازی رسید تا در برابر تغییرات اقلیمی و گرما مقابله کند؟ تا الان متوجه شدیم که به‌نظر می‌رسد از اساس معماری آن چیزی نبود که برای سوال بنیادین بقا به آن طریقی که ریچارد نویترا در اواخر دهه ۵۰ میلادی از آن انتظار داشت. او معتقد بود که طراحی، لازمه ادامه حیات است، زیرا پیشرفت‌های تکنولوژی از ظرفیتی که انسان برای سازگاری از طریق تکامل بیولوژیکی داشته، فراتر رفته است. هر طراحی در ادامه به توانایی‌های طبیعی انسان آسیب می‌زند یا باتوجه به نیازهای سیستم عصبی و شرایط فیزیولوژیکی‌مان تغییر می‌کند و چون ما هم‌اکنون با وضعیتی مواجهیم که بیشتر آسیب ایجاد کرده است، پس حکم کلی درباره معماری و شهرسازی خوب و اصولی، مانند توجه به شرایط محیطی، کریدور هوا، منطبق با اقلیم و ... با شرایط موجود دور از برنامه و چنان بلندمدت به‌نظر می‌رسد که تا زمان تحقق آن گرمایش زمین و تغییرات‌اقلیمی، ایران را صدرنشین بی‌توجهی به چنین مسائلی خواهد کرد. پس چه کنیم؟ کارهای لازم‌الاجرایی می‌تواند در این مقوله یاری‌رسان باشد، به‌شرط آنکه در سیاست‌های کلان در کنار برنامه‌های بلندمدت معماری و شهرسازی اعمال شود و از اساس اهمیتی داشته باشد. اما این کارها چیست؟ همان‌طور که می‌دانیم گرما یا همان انرژی گرمایی به ۳ شکل مختلف به‌سمت برودت حرکت می‌کند: تابشی، تماسی و جابه‌جایی. جالب است، بدانیم که سهم اتلاف انرژی در صنعت ساختمان بیشتر از صنایع کارخانجات تولیدی و کشاورزی است. هدر رفتن انرژی در فصل سرما، با احساس سردی دست در دیوارهای پیرامونی و احساس گرما در فصل تابستان در آنها کامل مشهود است. مسئله دوم در اشکال تابشی گرما قابل‌توضیح است. بام تمامی ساختمان‌ها ایزوگام شده و رنگ آن تیره است، در حالی که می‌توان به‌سادگی برای آن راهکارهایی پیدا کرد. مسئله بعدی نیز مربوط به خودرو محوری و شهرسازی، ساخت پیاده‌راه‌ها، کوچه‌ها و خیابان‌های پوشیده از آسفالت است که علاوه بر گرفتن امکان رشد گیاهان بومی، این فرصت را برای جذب گرما فراهم می‌کند تا به‌صورت محسوسی گرما را بیش از دمای هوا احساس کنیم. صنعت معماری و شهرسازی می‌تواند گاهی شهری تحویل‌مان دهد که هر چهارشنبه حاضر شویم، عوارضی را برای خروج از آن حتی برای یک روز هم شده پرداخت کنیم.

گفت‌وگو

کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت مطرح کرد

افزایش حقوق در گرو درآمد پایدار دولت

عکس: صمت

مصوبه افزایش حقوق کارمندان دولت به‌تازگی اجرایی شد؛ در حالی که مخالفان زیادی دارد. این اقدام در حالی انجام شده که اکنون و بدون این افزایش حقوق هم دولت با کسری بودجه مواجه است؛ هرچند دولتمردان این کسری بودجه را میراث به یادگار مانده از دولت قبل می‌دانند. در هر صورت اگر این اقدام دولت منجر به گسترش این کسری بودجه شود، راهی جز استقراض از بانک مرکزی برای قوه اجرایی کشور نمی‌ماند. به‌اعتقاد اغلب کارشناسان حوزه مالی مخالف افزایش حقوق کارکنان دولت استقراض از بانک مرکزی منجر به چاپ اسکناس و پول و در نتیجه رشد پایه پولی و پیرو آن رشد بی‌رویه نقدینگی و گسترش تورم در جامعه خواهد شد. دولت دریافت مالیات را یکی از راه‌های تامین منبع این افزایش عنوان کرده، اما به‌دلیل اینکه این افزایش هزینه پایدار خواهد بود و منابعی که برای تامین آن در نظر گرفته شده، ناپایدار است، در آینده این افزایش حقوق می‌تواند منجر به افزایش افسارگسیخته نرخ تورم در کشور شود. این کارشناسان بر این باورند که اگر دولت می‌خواهد از اقشار مختلف در مقابل تورم حمایت کند، به‌جای افزایش حقوق باید به فکر مهار و کنترل تورم باشد تا در شرایط فعلی حمایت واقعی از مردم صورت بگیرد. صمت درباره تاثیر افزایش حقوق کارمندان بر بودجه و تورم با کامران ندری، کارشناس اقتصاد و استاد دانشگاه به گفت‌وگو پرداخته است.

◉ دولت در نیمه دوم سال با هدف حمایت از معیشت کارکنان خود به اصلاح و همسان‌سازی حقوق پرداخت. به‌نظر شما این افزایش حقوق در شرایط فعلی و باتوجه به ضرورت تامین اعتبار، اقدامی منطقی است؛ همچنین این اقدام چه تاثیری بر اقتصاد کشور دارد؟

دولت بر سر دوراهی سختی قرار گرفته است. سفره معیشت مردم در اثر تورم کوچک شده و دولت مجبور است برای بالا بردن قدرت خرید حقوق و دستمزد را افزایش دهد. این مشکل سال‌هاست که وجود دارد و برای رفع مشکل دولت باید هر سال دستمزدها را متناسب با نرخ تورم بالا ببرد. همچنین باید زمانی اقدام به افزایش حقوق کند که منابع مالی پایدار آن در بودجه پیش‌بینی شده باشد. افزایش حقوق کارکنان دولت بار مالی زیادی برای اقتصاد کشور دارد. در حال حاضر دولت با مشکل ایجاد درآمد مواجه است؛ به‌گونه‌ای که درآمد کافی برای پرداخت هزینه‌های جاری و عمرانی خود نیز ندارد. در چنین شرایطی برای جبران درآمدهای تحقق‌نیافته خود و کسری بودجه ناشی از آن، ناگزیر است سراغ چاپ پول و استقراض از سیستم بانکی و بانک مرکزی برود. این چاپ پول می‌تواند آثار تورمی وحشتناکی برای اقتصاد کشور داشته باشد.

◉ طبق آنچه دولت بیان کرده، این افزایش حقوق‌ها برای حمایت از اقشار حقوق‌بگیر صورت گرفته است. آیا با این روش می‌توان از این گروه‌ها در برابر تورم حمایت کرد؟

اینکه دولت باید از اقشار مختلف مردم در برابر تورم حمایت کند، حرف درستی است، اما اینکه در شرایط فعلی توان اجرای این طرح را ندارد نیز باید مورد توجه قرارگیرد زیرا این افزایش در طولانی‌مدت آثار مخربی بر اقتصاد دارد. مخالفت با افزایش حقوق به این معنا نیست که نباید حقوق و دستمزد کارگران و کارمندان دولت متناسب با تورم ترمیم شود. افزایش حقوق، حق طبیعی کارمندانی است که حقوق ریالی دریافت می‌کنند؛ بنابراین در زمانی که به‌خاطر تورم قدرت خریدشان به ریال کاهش پیدا می‌کند، دولت موظف است آن کاهش قدرت خرید را با افزایش حقوق جبران کند. یعنی دولت باید طبق قانون از همه مردم در برابر تورم حمایت کند. این حمایت از افرادی که حقوق ثابت دارند، می‌تواند در شرایط تورمی، معنی‌دارتر نیز باشد و به بهبود سفره معیشت‌شان کمک کند.

◉ به‌عقیده برخی کارشناسان مخالف افزایش حقوق، اقدام اخیر دولت برای همسان‌سازی دستمزد کارمندان در نهایت منجر به چاپ پول خواهد شد. به‌نظر شما هم این اتفاق رخ خواهد داد؟

دقیقا نکته همین جاست. یعنی دولت برای اینکه بتواند هزینه‌های این اقدام خود را جبران کند، باید فرآیندی را طی کند که این مسئله تنها به تورم بیشتر منجر خواهد شد؛ به‌عبارت دیگر وقتی دولت درآمد پایدار ندارد که بتواند براساس آن هر سال یا طی یک سال هزینه افزایش حقوق را جبران کند، ناگزیر است برای تامین منابع مالی اقدام به استقراض از بانک مرکزی و در نهایت چاپ پول کند. به‌نظر می‌رسد این موضوع که دولت برای جبران این هزینه، از بانک مرکزی استقراض کند، نه‌تنها کمکی به این اقشار که حقوق‌شان را افزایش داده، نمی‌کند، بلکه باعث می‌شود هم وضعیت آنها و هم وضعیت سایر اقشار بدتر بشود.

◉ جز استقراض از بانک مرکزی دولت از چه راه‌های دیگری می‌تواند منابع افزایش حقوق کارکنان را تامین کند؟

تامین اعتبارات برای افزایش حقوق و دستمزد باید از منابع پایدار باشد و نباید استقراض از بانک مرکزی صورت گیرد که بار تورمی داشته باشد. دولت باید منابع موردنیاز برای افزایش حقوق را از محل‌های مختلفی مانند فروش اموال مازاد، افزایش درآمدهای مالیاتی، افزایش صادرات و واردات و... تامین کند، زیرا تنها در صورت داشتن درآمد پایدار است که افزایش حقوق بار تورمی نخواهد داشت و منجر به کسری بودجه نمی‌شود.

◉ در حال حاضر اغلب کشورهای دنیا درگیر افزایش تورم هستند. سیاست این کشورها در قبال این مسئله چیست؛ آیا این کشورها هم برای جبران تورم حقوق‌ها را افزایش می‌دهند و با چاپ پول این افزایش را جبران می‌کنند؟

در شرایط مشابه آنچه در کشور ما وجود دارد، معمولا دولت‌ها دستمزدها را افزایش نمی‌دهند تا مشکل کسری بودجه رفع شود؛ یعنی اولویت اول کشورها جبران کسری بودجه است؛ به‌عبارت دیگر تا زمانی که دولت کسری بودجه را برطرف نکرده و منابع پایدار برای این کار به‌دست نیاورده باشد، دست به افزایش دستمزدها نمی‌زند. اما بعد از اینکه درآمد دولت افزایش پیدا کرد، به مرور دستمزدها را بالا می‌برد. از سوی دیگر با بالا بردن نرخ سود بانکی نقدینگی را در کشور مهار می‌کنند تا تورم کنترل شود، زیرا بدترین راه برای جبران آسیب‌های افزایش تورم و بهبود قدرت خرید افزایش حقوق از طریق استقراض از بانک مرکزی و چاپ اسکناس است. این روش در دنیا منسوخ شده، زیرا آثار منفی آن ممکن است از دولتی به دولت بعد انتقال یابد.

◉ همان‌طور که می‌دانید دولت در ابتدای سال رقم افزایش دستمزد کارگران را بیشتر از نرخ تورم اعلام کرد. نظر شما درباره افزایش حقوق کارگران چیست و تاثیر آن بر اقتصاد را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در زمینه افزایش حقوق کارگران وضعیت فرق می‌کند. حقوق کارگران را بخش خصوصی پرداخت می‌کند و بخش خصوصی هم خیلی تحت تاثیر تورم قرار نمی‌گیرد، زیرا بر اثر تورم، نرخ محصولاتی که بخش خصوصی تولید می‌کند نیز افزایش خواهد داشت.

پس بخش خصوصی تا حدودی توان اینکه حقوق کارمندان و کارگران خود را بالا ببرد و کاهش قدرت خرید کارگران را جبران کند، دارد؛ بنابراین افزایش حقوق کارگران نه‌تنها تاثیر منفی در اقتصاد ندارد، بلکه به رونق بخش تولید کالا و خدمات نیز کمک می‌کند، زیرا با بالا رفتن قدرت خرید کارگران نقدینگی در اختیار این گروه به‌واسطه بهبود قدرت خرید به چرخه اقتصاد بازمی‌گردد و موجب رونق اقتصاد می‌شود.

◉ راهکار پیشنهادی شما برای بهبود سفره معیشت و بالا رفتن قدرت خرید جامعه چیست؛ آیا با کنترل تورم همه مشکلات مربوط به معیشت حل خواهد شد؟

بله؛ به‌نظر می‌رسد دولت باید اول تورم را کنترل کند. یعنی به‌جای افزایش دستمزدها و حقوق و به‌عبارت دیگر همسان‌سازی حقوق‌ها، باید تلاش کند تورم کنترل شود. بعد از آنکه تورم کنترل شد و درآمدهای دولت افزایش پیدا کرد، به‌مرور باید حقوق و دستمزد را افزایش داد. به‌طور مثال برای افزایش حقوق در سال ۱۴۰۲ ابتدا دولت باید درآمدهای پایدار تا ۲ سال آینده را در رقم بودجه پیش‌بینی کند، سپس با کمک ابزارهای کنترل تورم نرخ این شاخص را به زیر ۲۰ درصد برساند. در این روند تورم خود به خود کنترل می‌شود و قدرت خرید تمامی اقشار جامعه بالا می‌رود؛ به‌عبارتی ارتقای سطح رفاه عمومی که خواست همه دولت‌ها است محقق می‌شود.

◉ در شرایط فعلی که دولت با کسری بودجه مواجه و ممکن است در جبران هزینه‌های جاری خود با مشکلات جدی روبه‌رو شود، بالا بردن حقوق برخی گروه‌ها یا همسان‌سازی حقوق بازنشستگان، چه تبعاتی برای کشور دارد؟

با شرایطی که کشور ما در زمینه بودجه و تحریم‌ها دارد، به‌نظر می‌رسد دولت نه‌تنها برای جبران این افزایش حقوق‌ها و همسان‌سازی‌ها به سراغ چاپ پول می‌رود، بلکه برای جبران کسری بودجه جاری خود نیز همین روش را انتخاب خواهد کرد. نتیجه این اقدام نیز تنها افزایش تورم خواهد بود. در شرایط فعلی دولت در روش‌های دیگر تامین کسری بودجه مانند فروش دارایی و اوراق بدهی موفق عمل نکرده و اگر از بانک مرکزی استقراض و پول چاپ نکند، نمی‌تواند که از عهده تعهداتش بربیاید.

ن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن

آگهی اصلاحیه مزایده عمومی

شماره ۱۴۱۱۶۸۸

جمهوری اسلامی ایران
وزارت صنعت، معدن و تجارت
اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان هرمزگان

معادن و محدوده‌های اکتشافی استان هرمزگان به شماره ۵۰۰۱۰۰۰۱۴۰۰۰۰۰۰۱

پیرو آگهی مزایده سازمان صنعت، معدن و تجارت استان هرمزگان مبنی بر برگزاری مزایده عمومی تعدادی از محدوده‌های اکتشافی و معدنی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir، بدین منظور با عنایت به بخشنامه شماره ۶۰/۲۰۰۲۴۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۸ ابلاغی از سوی دفتر امور اکتشاف وزارت متبوع، نظر به لغو دستورالعمل شماره ۶۰/۱۲۶۷۱۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۴، اعتبار کلیه گواهی صلاحیت‌های فنی و مالی صادره از قبل در صورت دارا بودن حداقل توان فنی و مالی تا اتمام مهلت مندرج در گواهی دارای اعتبار می‌باشند. ضمناً با توجه به تبصره (ب) بند ۴ فرم‌های شرایط عمومی و اختصاصی مزایده ضمانت‌نامه بانکی با اعتبار حداقل ۳ ماهه نیز به شرط تمدید قابل قبول می‌باشد. لذا زمانبندی مزایده مذکور به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

تاریخ انتشار در سایت: ساعت ۱۶ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۸
مهلت دریافت اسناد: تا ساعت ۱۹ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۵
مهلت بازدید: از ساعت ۸ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۹ تا ساعت ۱۹ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۴
مهلت ارائه پیشنهاد: از ساعت ۱۶ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۸ تا ساعت ۱۹ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۵
زمان بازگشایی: ساعت ۱۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۰
زمان اعلام به برنده: ساعت ۱۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۷

شرایط عمومی و توضیحات برگزاری مزایده

۱- برگزاری صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت می‌باشد و کلیه مراحل فرآیند مزایده و اطلاع از وضعیت برنده بودن مزایده‌گران محترم از این طریق امکان‌پذیر می‌باشد و هیچگونه مدرک فیزیکی به غیر از پاکت الف (تضمین شرکت در مزایده) توسط سازمان اخذ نخواهد شد.

تذکر: پاکت (الف) فراخوان علاوه بر درج در سامانه ستاد، باید لاک و مهر شده تا قبل از اتمام مهلت ارائه پیشنهادات به دبیرخانه سازمان به نشانی بندرعباس، گلشهر، انتهای خیابان طلوع تحویل داده شود.

۲- کلیه اطلاعات در برد اعلان عمومی سامانه مزایده قابل مشاهده، بررسی و انتخاب می‌باشد.

۳- متقاضیان محترم می‌بایست جهت شرکت در مزایده نسبت به ثبت‌نام در سامانه مذکور و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی (توکن) از دفاتر منتخب پیشخوان دولت اقدام نمایند.

۴- در صورت عدم دریافت اسناد و مدارک تا ساعت ۱۹ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۵ توسط متقاضی از کارتابل خود در سامانه ستاد، امکان انجام ادامه سایر مراحل در مهلت مقرر میسر نمی‌باشد.

شماره تماس مرکز پشتیبانی و راهبری سامانه: ۴۱۹۳۴-۰۲۱ می‌باشد.

اطلاعات تماس دفاتر ثبت‌نام استان‌ها، در سایت www.setadiran.ir بخش "ثبت‌نام/پروفایل مزایدگر" موجود است.

متقاضیان جهت کسب اطلاعات بیشتر "صرفاً جهت اطلاع و مشاهده اطلاعات مزایده" از روز سه‌شنبه تاریخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۶ به آدرس الکترونیکی http://hor.mimt.gov.ir سازمان صنعت، معدن و تجارت استان هرمزگان مراجعه نمایند.

تذکر: متقاضیان می‌بایست تمامی مدارک مورد نیاز را با امضا دیجیتال و از طریق سامانه ستاد بارگذاری و ارسال نمایند. ضمناً محدوده‌های معدنی براساس کد کاداستر اعلام شده در مزایده در سامانه کاداستر معادن کشور به نشانی https://cadastre.mimt.gov.ir در قسمت نقشه قابل مشاهده می‌باشد.

اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان هرمزگان

ن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

شماره: ۵۲۴۵۶۴۰۳

شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: پروژه جمع‌آوری سازه اسکلت فلزی کارخانه احیاء یک و احداث سیستم اضطراری فروش کندله از تاور ۱۰۱
نوع مناقصه: عمومی یک‌مرحله‌ای
مدت زمان: ۲۴ ماه
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۹ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وب‌سایت pim.ksc.ir ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم خود را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از تائید کمیته ارزیابی تامین‌کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۶ به مدت دو روز در قبال واریز مبلغ ۵۰،۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) به صورت آنلاین از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور / منوی مناقصات / عملیات / خرید اسناد تخصصی)
دریافت الکترونیک فایل اسناد تخصصی مناقصه از طریق آدرس Pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور / منوی مناقصات / عملیات / اسناد تخصصی)
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۳
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت/ فنی: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۴
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۶،۳۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
نشانی شرکت: اهواز - کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان، **مدیریت:** خرید خدمات و قراردادها
تلفن: ۶۴۲۰-۳۲۱۳-۰۶۱ **ایمیل:** AD.FAZELI@KSC.IR

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۲۵ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۲۹

روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

آگهی مناقصه عمومی شماره ۳۸-۱۴۰۱

شهرداری زنجان در نظر دارد نسبت به برگزاری مناقصه عمومی برابر شرایط قیدشده در اسناد از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت واگذار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد قیمت مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار مناقصه در سامانه تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۵ می‌باشد و مناقصه‌گران می‌توانند از تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۵ لغایت ۱۴۰۱/۰۸/۳۰ جهت دریافت اسناد به سامانه ستاد ایران مراجعه نمایند.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پیشنهادات: ۰۲۴۳۳۴۲۲۰۳۶

ردیف	عنوان پروژه	مبلغ برآورد به ریال	میزان سپرده شرکت در مناقصه به ریال	حداقل رتبه و گرایش مربوطه
۱۴۰۱-۳۸-۱	پیاده‌روسازی و مناسب‌سازی فضاهای شهری در سطح شهر	۱۲،۷۷۹،۵۷۱،۶۳۶	۶۴۰،۰۰۰،۰۰۰	حداقل رتبه ۵ حقوقی در رشته ابنیه
۱۴۰۱-۳۸-۲	خرید لوازم و تجهیزات و اتصالات طرح آبیاری مکانیزه فضای سبز شهرداری زنجان	۲۲،۹۵۲،۵۵۰،۰۰۰	۱،۲۰۰،۰۰۰،۰۰۰	اشخاص فعال در زمینه موضوع مناقصه
۱۴۰۱-۳۸-۳	اجاره ماشین‌آلات منطقه ۲ و ۴	۳۹،۱۶۸،۰۰۰،۰۰۰	۱،۹۵۸،۴۰۰،۰۰۰	اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در زمینه ماشین‌آلات راهسازی و خدماتی
۱۴۰۱-۳۸-۴	خرید حمل و باراندازی تجهیزات موتورخانه ساختمان مرکزفرهنگی و موزه دفاع‌مقدس استان زنجان	۲۰،۹۶۳،۰۰۰،۰۰۰	۱،۰۴۹،۰۰۰،۰۰۰	اشخاص فعال در زمینه موضوع مناقصه

مدیریت ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری زنجان

آگهی فقدان سند مالکیت

قوه قضائیه
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
سرپرست اداره ثبت اسناد ناحیه ۳ کرج

آقای محمد خورنگاه ضمن تسلیم دو برگ استشهادیه تصدیق شده اعلام نموده است که سند مالکیت ششدانگ عرصه و اعیان یک‌باب خانه به مساحت ۵۰۰ مترمربع قطعه مفروزی به شماره ۳۷۴۱ فرعی از ۱۴۹ - اصلی واقع در اراضی حوزه ثبتی شهرستان کرج به شماره چاپی ۳۳۶۶۷۴ سری ج ۹۳ به نام آقای محمد خورنگاه صادر گردیده و تقاضای صدور سند مالکیت المثنی ششدانگ پلاک مرقوم را نموده است. لذا مراتب به استناد تبصره یک اصلاحی به ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می‌شود تا چنانچه کسی مدعی وجود سند مالکیت نزد خود و یا انجام معامله نسبت به ملک مذکور باشد از تاریخ انتشار این آگهی به مدت ده روز اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت به این اداره تسلیم تا وفق مقررات عمل گردد بدیهی است چنانچه ظرف مدت مقرر اعتراضی واصل نشود و یا در صورت اعتراض اصل سند ارائه نگردد سند مالکیت المثنی طبق مقررات به متقاضی تسلیم خواهد شد.

مضافا اصل سند نیز المثنی بوده است.

سرپرست اداره ثبت اسناد ناحیه ۳ کرج

کتاب، کالای فرهنگی یا پُز فرهنگی؟

آیدا فریدی: شاید چندان حرف بی‌ربطی نباشد اگر بگوییم کتاب کالا نیست؛ ارزش، فرهنگ و باور است. از این رو بر آن نام کالای فرهنگی گذاشتند تا کمی از مفهوم آن نوع کالا که خرید و فروش می‌شود و با مفاهیم بازار در ارتباط است دور شود. اکنون با ترکیب «کالای فرهنگی» می‌شود کمی جدی‌تر و عمیق‌تر درباره موضوع کتاب حرف زد؛ مفهومی ذهنی که اعتقاد و اعتیاد به آن چندان ربطی به بازاریابی و کنش‌های مربوط به بازار سرمایه ندارد. در این میان آنچه فروخته و عرضه می‌شود کالا نیست؛ محتوا و به قول فرنگی‌ها کانسپت است. آنچه باید «مخاطب» یا به‌زعم فروشندگان کتاب «مشتری» را به‌دنبال خود بکشاند نه کالای کتاب بلکه کانسپت کتاب است. به‌دنبال ترکیب کالای فرهنگی اصطلاح مهم دیگری مطرح می‌شود که «سرمایه فرهنگی» می‌خوانیمش؛ مفهوم مهمی که بوردیو، جامعه‌شناس و نظریه‌پرداز فرانسوی در تقسیم‌بندی انواع سرمایه مطرح کرد. حالا با شناخت دو مفهوم کالای فرهنگی و سرمایه فرهنگی، بیشتر، بهتر و کارشناسانه‌تر می‌شود به مسئله کتاب و کتابخوانی در هر اقلیم پرداخت. آنچه ما را مجاب به تهیه پرونده‌ای برای کتاب در این شماره از روزنامه صمت می‌کند در کنار موضوع روز کتاب و کتابخوانی و کتابدار، اهمیت و درک این موضوع است که کتاب کالا نیست، ارزش است. با درک این مفهوم خود به خود از دایره جامعه‌ای که تنها به‌دلیل فراخوان‌ها و جشنواره‌های کتاب ارزان، چیزکی مرور یا مطالعه می‌کند، خارج می‌شویم.

کتابِ خوب گران است. این حقیقتی است که نمی‌شود آن را انکار کرد. گرچه به مدد نبود قانون کپی‌رایت در کشور بسیاری از نسخه‌های کتاب‌ها را می‌شود با یک جست‌وجوی ساده در اینترنت یافت و مطالعه کرد، اما بیشتر از کتاب، تعداد مخاطب کتاب مهم است. منظور ما در اینجا آن نوع مخاطبی است که بداند دقیقا به‌دنبال چه مفهوم و چه نوع کتابی است؛ نه مخاطبی که چالش‌اش داشتن پز فرهنگی کتاب است.

عکس‌ها: آیدا فریدی

چهارشنبه
۲۵ آبان ۱۴۰۱- ۲۱ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ - ۱۶ نوامبر ۲۰۲۲- شماره ۲۱۹۹-پیاپی ۳۵۱۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

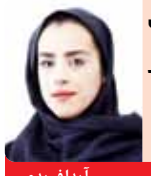
کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

یادداشت

صنعت آزرده نشر

آیدا فریدی

زنجیره نشر و چاپ کتاب زنجیره پیچیده‌ای شده است. حوزه‌ای که زخم‌های عمیق خودش را دارد. از بخش چاپ گرفته تا پخش و توزیع کتاب و واسطه‌هایی که ممکن است حتی در مهم‌ترین بخش فرهنگی ساختار اجتماعی تاثیرگذار باشند. یکی از مشکلات این روزهای صنعت نشر، مسئله بنیادی تغییر سلیقه مخاطب است. به گفته برخی از ناشران ذائقه خواننده از محتوای وزین به سمت محتوای فله‌ای، غیرمستند و به‌اصطلاح زرد، تمایل پیدا کرده است. سلبریتی جای روشنفکر را گرفته و به‌واسطه همین شخصیت‌های مجازی نوع خاصی از ذائقه و سلیقه در حوزه کتابخوانی و فرهنگ در حال رقم خوردن است. معرفی کتاب در صفحه شخصی اینفلوئنسرها و سلبریتی‌های اینستاگرامی و گاهی پیروی یک‌سویه از یک کتاب خاص را می‌توان از آثار ایجاد این جریان دانست.

همه این موارد در ظاهر یک اتفاق ساده و روزمره است اما در مطالعات و نظریات جامعه‌شناختی رسانه این اتفاق نوعی مخاطب‌سازی است؛ جریانی بنیادی و ساختاری که در این نوشتار نمی‌گنجد. ماحصل این نوع ضدتبلیغ، همه‌چیزخوانی مخاطب سرگردان در کتابفروشی و نمایشگاه و بازار کتاب است. در نوشتار پیش رو پیش‌فرض ما بر این است که «چه چیز خواندن» مهم‌تر از «چه میزان خواندن» است.

نمونه این اتفاق ناشرانی هستند که برای چاپ مجدد برخی کتب فاخر مستاصل مانده‌اند. ناشر مخاطب خاص خودش را از دست داده و برخی کتب مرجع بدون مشتری مانده‌اند. نتیجه چنین اتفاقی بروز انقلابی در انتشار کتاب‌هایی خاص با عناوینی است که تنها از مجرای شبکه‌های مجازی به‌واسطه مخاطب غیرمتخصص تبلیغ شده و در مواردی سلیقه مخاطب کتاب را در سطحی نازل نگه داشته است. با این همه برخی ناشران همچنان رسالت خود را انتشار کتاب‌هایی می‌دانند که هم اعتبار نشر خود را حفظ کنند و هم در دام کتاب‌سازی‌ها و کتاب‌های به‌اصطلاح زرد گرفتار نشوند. بخش عظیمی از آنچه اقتصاد نشر را هدایت می‌کند مشتری است. مثل تمام بازارها، کتاب هم بازار و بازاریابی و مشتری خودش را دارد، این در حالی است که کتاب فقط یک کالا نیست، کتاب یک کلیت فرهنگی است. در حال حاضر مخاطب در میان انبوه عناوین سرگردان است. در این فضا برخی ناشران برای حفظ منافع و کسب‌وکار به ناچار دست به انتشار هر نوع کتابی می‌زنند و دیگر مهم نیست چه کتاب‌هایی را منتشر کنند. چنانچه در بازار گاهی با کتاب‌هایی با عناوین به‌اصطلاح بسیار درشت و خوب مواجه می‌شوید که ارزش خواندن ندارند. بدون شک ناشرانی که نام و اعتبار یا برند نشر برای‌شان مهم است وارد این کارزار نمی‌شوند. یعنی راضی نمی‌شوند تنها برای حفظ بازار هر کتابی را با هر عنوانی منتشر کنند.

قیمت پشت جلد نیز یکی دیگر از اهرم‌های میزان خرید کتاب است. اما قیمت پشت جلد هم داستان خودش را دارد. اولویت برخی از خریداران کتاب قیمت پشت جلد است و محتوای کتاب در درجه دوم و گاهی چندم اهمیت قرار دارد. مسئله این است که متاسفانه متر و مقیاس درستی در کار نشر نیست و قاعده مشخصی برای سنجش تفاوت کتاب خوب از کتاب بد وجود ندارد. بودجه خرید کتاب در معیشت خانوار متوسط ایرانی به دلایلی که خود می‌دانید جایی ندارد. «خیلی کم و به‌ندرت پدری را می‌بینید که دست فرزندش را بگیرد و داخل کتابفروشی گشتی بزنند، اما والدین بسیاری را می‌بینید که در مراکز خرید و خوراکی برای فرزندشان هزینه و زمان گذاشته و درنهایت هر مبلغی را بابت یک ساندویچ می‌پردازند اما به صندوق کتابفروشی که می‌رسند به دنبال تخفیف هستند.» اینها بخشی از گلایه‌های ناشران از مخاطبان کتاب است و البته بیشتر متوجه نحوه سیاست‌گذاری و فقدان یک بخش ناظر بر اقتصاد نشر می‌شود.

در کنار تمام این سازکار عجیب در بازار نشر برخی پدیده‌های جدید هم قابل‌مشاهده است که به آرامی در اقتصاد نشر سایه می‌گستراند؛ یک نوع سرقت خاموش و بی‌صدا به‌نام کتاب‌سازی. اتفاقی که در حال حاضر در بخش مافیای کتاب در حال رخ دادن است و قانونی هم برای برخورد با آن وجود ندارد. در این فرآیند به‌دلیل نبود قانون کپی‌رایت، ناشر اقدام به کپی و چاپ مجدد یک ترجمه خوب از یک عنوان کتاب پرفروش کرده و کتاب با نام یک مترجم دیگر منتشر می‌شود. با این اقدام به‌دلیل حذف هزینه ترجمه، قیمت پشت جلد کمتر از نرخ اصلی کتاب بوده و این خود سودی برای ناشر به ارمغان می‌آورد. در ادامه این اتفاق به مرور نسخه فرعی و کپی شده به‌دلیل انتشار با قیمتی نازل‌تر نسخه اصلی را کنار زده و بازار را در اختیار می‌گیرد. آنچه ما در ابتدای نوشتار پیش رو از آن به عنوان صنعت آزرده نشر یاد کردیم تنها مختصری است از مشکلات بیشمار این روزهای صنعت نشر در روز کتاب، کتابخوانی و کتابدار.

آخرین ایستگاه کاغذ و کتاب

مهتاب دمیرچی: هوا سرد است. پیرمرد، بارش را زمین گذاشت و هر چه که داخل گونی پلاستیکی‌اش بود را کف مغازه خالی کرد. مغازه‌دار هم ابتدا نگاهی کلی به آنچه روی زمین ریخته شده بود انداخت و بعد از کمی چانه‌زدن بر سر قیمت و وزن، با وی تسویه حساب کرد. برای پیرمرد که فرقی نمی‌کرد چه چیزی به مغازه‌دار می‌فروشد. می‌خواهد بوف کور صادق هدایت باشد یا رمان‌های فهیمه رحیمی. چیزی که برای او ارزش داشت وزن کتاب‌های رنگ‌پریده‌ای بود که مدت‌ها اسیر قفسه کتابخانه‌ها بودند. هرچه وزن و قطر این کتاب‌ها بیشتر باشد، قیمتشان هم بیشتر است. نکته قابل‌توجه دیگر این است که این روزها کارخانه‌های خمیر و مقواسازی بیشتر میزبان کتاب‌هایی می‌شوند که سال‌های زیادی از انتشار آن‌ها نمی‌گذرد. حالا این واقعیت را هم می‌توان گذاشت پای محبوبیت و کیفیت آثار قدیمی‌تر و هم می‌توان آن را این‌طور معنا کرد که کتاب‌های چاپ جدید، چندان چنگی به دل مخاطبانشان نمی‌زنند.

قفسه مغازه‌های خرید کاغذ باطله پر شده از کتاب‌هایی که مدت‌زمان زیادی از انتشار آن‌ها نگذشته است. این درحالی است که با تلاش باطله‌فروشان کتاب‌دوست، بسیاری از کتاب‌های چاپ قدیم دوباره به چرخه مطالعه باز می‌گردند و از نابودی حوضچه‌های تخمیر نجات پیدا می‌کنند.

کتاب‌های رانده شده

دکان‌های خرید کاغذ باطله؛ هرجور کاغذی را می‌خرند و مغازه‌دارها خریدار مکتوبات سال‌های درس خواندن و چرک‌نویس‌های شب امتحانی‌ات هستند؛ خریدار مجلات و کتاب‌هایت. این دکان‌ها از روزنامه‌هایی تلنبار شده که روزگاری منبع اطلاعات روز بودند؛ همچنین کتاب‌هایی که از همه‌جا رانده شده‌اند و حتی دیگر جایی در قفسه کتابخانه‌های شهر هم ندارند. درواقع این مغازه‌ها ایستگاه آخر کاغذ و کتاب به شمار می‌آیند. تمام این کتاب‌ها و روزنامه‌ها و چرک‌نویس‌ها برای آن‌ها یک نام دارد: «کاغذ باطله». داخل یکی از این مغازه‌ها مردی مسن نشسته است؛ نامش احمد ماندی حبیب‌آبادی است. ماندی ۲۰ سالی می‌شود که در این شغل فعالیت دارد و در این حرفه مویی سپید کرده است. اما اگر از خودش پیرسی که جزو قدیمی‌های این صنف هستی، می‌گوید: نه.

ناشران خیلی با ما راحت نیستند

ماندی جزو آن آدم‌های ساده روزگار است که با افتخار از دوران شاگردیش در کنار جواد الله‌وردی سخن می‌گوید. الله‌وردی بازیکن سابق تیم ملی فوتبال بود که بعد از دوران ورزشش، به این حرفه روی می‌آورد و امروزه از قدیمی‌های خریدوفروش کاغذ باطله است. ماندی هم از جافتاده‌های صنفش محسوب می‌شود؛ به گفته خودش با عشق این شغل را انتخاب کرده و الآن آلوده‌اش شده است. سر صحبت را با او درباره تهیه کاغذ باطله باز می‌کنم، می‌گوید: «مردم بیشتر از ناشران کاغذهای باطله به ما می‌فروشند. ناشران خیلی با ما راحت نیستند؛ البته ناگفته نماند که برخی از آن‌ها از قدیم تا امروز کتاب‌هایی که دیگر فروش ندارد و یا روی دستشان مانده است را به ما می‌فروشند اما بیشترشان مستقیما با کارخانه‌های خمیر و مقواسازی همکاری دارند.»

کتاب خوب را دور نمی‌اندازند

بخش عمده کار ماندی تفکیک کتاب‌هایی است که از مردم و ناشران می‌خرد. او می‌گوید: «هر کتابی را دور نمی‌اندازم» و منظورش از دور انداختن، کارخانه‌ها خمیر و مقواسازی است. ماندی از بین کتاب‌هایی که می‌خرد، آن‌هایی که فکر می‌کند شاید به درد کسی بخورد را جدا می‌کند و نگهشان می‌دارد تا بالاخره کسی پیدا شود و کتاب را با قیمتی پایین‌تر از قیمت واقعی‌اش بخرد.

خوراک دستگاه‌های خمیرسازی

از قفسه‌های مغازه ماندی پیدا است که بیشتر کتاب‌هایی را نگه‌می‌دارد که چاپ سال‌های پیش از انقلاب هستند. خودش می‌گفت: «کتاب‌های قبل از انقلاب یا کتاب‌هایی که سانسور نشده‌اند، هنوز خریدار دارند و اغلب کتاب‌هایی که تاریخ انتشار جدیدتری دارند، خوراک دستگاه‌های خمیر و مقواسازی می‌شوند». ماندی علت اصلی رکود خریدوفروش کاغذ را در سردی خریدوفروش بازاری می‌داند که شاید محصولاتش از سوی مردم چندان تقاضایی ندارد. وقتی از او درباره روزنامه‌ها نسبت به کتاب‌هایی که برای فروش می‌آورند می‌پرسم، می‌گوید: «مردم روزنامه نمی‌خوانند، الحمدالله سوبسید کاغذ هم که تا چند سال پیش روزنامه‌ها داشتند، برداشته شد و چاپش افت کرد. وگرنه نمی‌دانستم با این همه روزنامه‌ای که مردم خوانده بودند و حالا به من می‌فروختند چه باید بکنم.»

گویا ترکش افت فعالیت مطبوعات و نشر کشور به کسب‌وکار ماندی و امثال او هم خورده بود. طبیعی است که هر چه روزنامه و نشریات در کشور کمتر منتشر شوند و تیراژ کتاب‌ها از هزار و دو هزار به ۵۰۰ و بلکه کمتر هم برسد، باعث کسادی کسب‌وکار ماندی‌ها هم می‌شود. می‌گوید: «بازار کساد است و تا جایی که من می‌دانم بیش از ده الی بیست مغازه خریدوفروش کاغذ باطله در تهران وجود ندارد. بسیاری از ناشران و کتابفروشان و حتی افراد عادی کاغذهای باطله خود را مستقیما به افرادی که با کارخانه‌ها خمیر و مقواسازی همکاری دارند، می‌فروشند.»

کتاب، کاغذ باطله نیست

چند متر جلوتر از مغازه ماندی، تابلویی زرد پشت حصارهای مغازه‌ای دیگر نمایان است که یک‌درمیان حروف جمله «کاغذ باطله خریداریم» پیداست. نام صاحب مغازه محمد بشیری است؛ کمی جوان‌تر از ماندی. می‌گفت ۲۰ سال پیش زمانی که تازه کارش را شروع کرده بود، شب‌ها را داخل مغازه‌اش صبح می‌کرده است. از جابه‌جایی‌ها و چیدمان کتاب‌ها در قفسه‌ها معلوم است که خرید کتاب و به‌اصطلاح خودش، این «کاغذبازی‌ها» برایش کار جذابی است. می‌گوید: «کتاب‌ها برایم کاغذ باطله نیستند؛ آن‌ها را دوست دارم و برایم ارزشمندند.»

کتاب‌ها را به‌راحتی نمی‌فروشم

بشیری در رمان کودکی، علاقه چندانی به کتاب نداشته اما وقتی برحسب اتفاق به این شغل رو آورده، علاقه وافری هم به کتاب‌ها پیدا کرده است. می‌گوید: «در حال حاضر چیزی حدود دو الی سه هزار جلد کتاب خوب دارم که بسیاری از آن‌ها را مطالعه کرده‌ام و علاقه زیادی به کتاب‌های تاریخی دارم؛ به همین دلیل آن‌ها را به‌راحتی به کتابفروشی‌ها نمی‌فروشم.». بشیری هم مانند ماندی می‌گفت ناشران چندان کتاب‌هایشان را به آن‌ها نمی‌فروشند و از زمانی که تیراژ روزنامه‌ها و مطبوعات افت کرده است، بازار کاغذ باطله شرایط مطلوبی ندارد.

او تمام کتاب‌هایی که در قفسه کتاب‌هایش بود را می‌شناخت و می‌دانست که چه کتابی از چه نویسنده‌ای در قفسه‌هایش دارد. می‌گوید: «کتاب‌هایی که به صورت تک می‌فروشم، معمولا کتاب‌هایی هستند که دارای ارزش محتوایی بالایی هستند؛ کتاب‌هایی مانند آثار صادق هدایت، احمد کسروی، مشفق همدانی، و ترجمه‌های محمد قاضی و ذبیح‌الله منصوری از کتاب‌هایی هستند که زمین نمی‌مانند.» و جالب آنکه اسم نویسنده‌ای را اضافه می‌کند که آثارش در کتابفروشی‌ها هم عرضه می‌شود: احمد آرام. کمیاب بودن کتاب‌هایی که گاهی به آن‌ها می‌فروشند هم تاثیر بسیاری در سود فروش آن‌ها دارد.

با این شغل آرامش می‌گیرم

مسلم رضایی؛ ۳ سال است که وارد این حرفه شده و تا قبل از این سوپرمارکت داشته است. می‌گفت با کاغذها راحت‌ترم و کتاب‌های قدیمی و تاریخی را خیلی دوست دارم. او از سه سال پیش تغییر شغل داده و مغازه خرید کاغذ باطله بازکرده است. وقتی از او درباره پیشینه علاقه‌اش به کتاب و کتاب‌خوانی می‌پرسم، می‌گوید: «از بچگی به کتاب علاقه داشتم به همین دلیل به این شغل رو آوردم». او دردسرهای این شغل را کمتر از اداره سوپرمارکت می‌داند و کاغذهای باطله آرامش و سود بیشتری نسبت به کالای دیگر برایش دارد.

روزنامه نو گران‌تر است

رضایی بیشتر مغازه‌اش پر است از روزنامه‌هایی که خیلی هم قدیمی و کهنه نیستند. می‌گوید: «روزنامه‌های نو قیمتشان بیشتر از روزنامه‌های قدیمی و کهنه است.». در میان صحبت‌هایمان پیرمردی وارد مغازه می‌شود.

گونی کاغذهایش را کف مغازه خالی می‌کند و با رضایی حساب‌وکتاب کاغذهایی که روی زمین ریخته شده بود را می‌کند.

از او می‌پرسم معمولا کاغذ باطله‌ها را از کجا تهیه می‌کند، در پاسخ به سوالم می‌گوید: «از اداره‌ها یا مکان‌هایی که فکر می‌کنم کاغذ استفاده می‌کنند. برخی خودشان می‌شناسند و ماهانه روزنامه‌ها و کاغذهای باطله را به من می‌دهند.» آنگونه که پیرمرد می‌گوید، وی دوره‌گرد کاغذهای باطله است.

صحبت‌هایم با پیرمرد و مسلم رضایی که تمام می‌شود از کنار این مغازه‌ها رد می‌شوم. باران می‌آمد و یکی‌یکی داشتند بساط جلوی مغازه‌شان را جمع می‌کردند تا خیس نشوند. به این فکر می‌کردم که روزی نویسنده‌ای می‌نشیند و تمام داشته‌های ذهنی‌اش را با علم و هنرمندی روی کاغذها، سیاه می‌کند و تازه اگر نام و آوازه‌ای داشته باشد، خیلی هم که خوش‌شانس باشد کتابش در قفسه کتاب‌فروشی‌های دست‌دوم جای می‌گیرد و گرنه در نهایت همین کاغذهای سیاه شده، خوراک دستگاه‌های خمیر و مقواسازی می‌شوند؛ یعنی آخرین ایستگاه کاغذ و کتاب.

نظرگاه

گذری بر چالش‌های اقتصاد نشر ایران

نیایش سرامی-کارشناس مدیریت اجرایی: صنعت نشر ایران پر است از پرسش‌هایی بی‌پاسخ؛ اینکه چرا در دو دهه گذشته با افزایش عرضه کتاب شاهد کاهش تقاضای آن بوده‌ایم و علیرغم کاهش تقاضا برای کتاب، تولیدکنندگان (ناشران) بیشتری به عرصه تولید و نشر کتاب روی آورده‌اند؟ پاسخ به این دست پرسش‌ها را می‌توان از مناظر گوناگون از آن میان جامعه‌شناسی، مدیریت و اقتصاد بررسی کرد. در این نوشتار کوشش بر این است که اجمالاً با تبیین علمی موضوع و پیکربندی آن، ساختاری برای بررسی اقتصاد نشر در کشور دست دهیم.

در اوضاع کنونی اقتصاد ایران، به دلیل رکود اقتصادی یعنی کاهش مستمر نرخ رشد و نیز به دلیل افزایش تورم به معنی افزایش مستمر قیمت‌ها همچنین کاهش ارزش پول ملی، توان خرید کالا و خدمات در جامعه کاهش یافته است. مطالعات اقتصاددانان فرهنگی نشان داده که تقاضا برای کتاب دارای کشش قیمتی و کشش درآمدی است. در وضع کنونی با افزایش تورم، نرخ کتاب بالا رفته و طبیعی است که تقاضا پایین آمده باشد. از سویی دیگر به دلایل پیش‌گفته توان خرید در جامعه کاهش یافته است. پس از این حیث نیز تقاضا کاهش می‌یابد. باز بر این اعتقادم که درصد کاهش تقاضا درباره کالایی چون کتاب در قیاس با کالاهای دیگر مصرفی کمتر از درصد کاهش توان خرید مردم بوده است. با این اوصاف شاخص‌ها و متغیرهای اقتصادی گویای آن‌اند که از تقاضا و مصرف کتاب، به‌تبع آن از فروش و سودآوری سازمان‌های نشر کاسته شده است. اما چه باید کرد. مهم‌ترین عوامل کلیدی موثر بر اقتصاد نشر را می‌توان در چهار شاخه کلی جای داد:

۱. تاثیر عوامل حاکمیتی و کلان کشور
۲. تاثیر سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های کلان در حوزه نشر
۳. تاثیر تکنولوژی بر تغییر سبک زندگی
۴. تاثیر تکنولوژی و تغییر سبک زندگی بر نظام تولید و توزیع کتاب

تاثیر سیاست‌گذاری‌ها در حوزه نشر

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با سه رویکرد در حوزه نشر مداخله می‌کند: حمایتی، نظارتی و ترویجی. در حوزه حمایتی مهم است که دولت یارانه‌های حوزه نشر را چگونه هزینه کند. شوربختانه یارانه‌ها ابزاری شده در دست دولت‌ها برای کسب محبوبیت.

این یارانه‌ها به‌جای آنکه زیرساخت‌ها را نشانه بگیرند، میان صنایع توزیع می‌شوند. دولت‌ها برای آنکه برای خود محبوبیت بخرند، خود را زیر بار سنگین هزینه‌های ناشی از تامین یارانه و اعمال حمایت‌ها می‌برند. از سویی دیگر طبیعی است که وقتی عادت به برخورداری از حمایت پدید آید، میل به کار برای تولید و توزیع با ویژگی‌های خلاقانه کمتر می‌شود.

تاثیر تکنولوژی بر تغییر سبک زندگی

یکی از تعاریف رایج برای برشمردن کنش یا رفتاری به‌عنوان فرهنگ، مطالعه میزان رایج بودن آن کنش در میان مردم یک جامعه است. به میزانی که یک کنش اجتماعی در گروهی از مردم و افراد اجتماع رایج باشد، می‌توان از کیفیت و کمیت فرهنگ مرتبط با آن کنش در میان مردم یک جامعه سخن گفت. به‌عنوان نمونه در حوزه فرهنگ کتابخوانی، به میزانی که فرهنگ کتابخوانی یا مطالعه، عمومی باشد، یعنی هم در میان تعداد بیشتری از افراد جامعه رواج داشته و هم برای این افراد درونی شده باشد، می‌توان از قوت این فرهنگ، سخن گفت. نگاهی به آمارهای مربوط به سرانه مطالعه در کشور، حاکی از پایین بودن چشمگیر این سرانه در میان ایرانیان نسبت به دیگر گونه‌های مصرف فرهنگی است. تازه‌ترین آمار از سرانه مطالعه مربوط است به طرح آمارگیری از فرهنگ رفتاری خانوارهای ایرانی در نقاط شهری و روستایی که برای افراد ۱۵ سال به بالا توسط مرکز آمار ایران انجام شده است. بر اساس یافته‌های این طرح، حدود ۵۸ درصد افراد باسواد ۱۵ سال به بالا مطالعه کتاب غیردرسی داشته‌اند و مطالعه کتاب غیردرسی افراد ۱۵ سال به بالا در یک ماه ۴ ساعت و ۳۱ دقیقه (روزانه ۹ دقیقه) است. صرف‌نظر از نقدهایی که می‌توان بر این پیمایش‌ها داشت (از جمله آنکه آنها درباره مصرف فرهنگی جمعیت کمتر از ۱۵ سال حرفی ندارند.) این آمارها گویای آن‌اند که مطالعه کتاب در قیاس با دیگر مصارف فرهنگی ایرانیان بسیار ناچیز است. نظام تربیتی کنکورمحور، تسلط شبکه‌های اجتماعی نوپدید بر زندگی افراد، سبک تازه زندگی همچنین نبود سیاست مشخص برای مصرف فرهنگی در حوزه کتاب مزید بر علت شدند و وضع موجود را رقم زدند. جز اینها نباید تحولات جهانی را از نظر دور داشت. از سوی دیگر تاثیر تکنولوژی و تغییر سبک زندگی بر نظام تولید و توزیع کتاب امروزه صنایع مختلف همچون تولیدی‌ها، رسانه‌های خبری و خرده‌فروشی‌های سنتی یا در بحران هستند یا در مرز بحران به سر می‌برند. در این بین جهانی شدن، اینترنت و تکنولوژی به‌شدت به این حوزه ضربه می‌زند. تجارت الکترونیک مدل‌های کسب‌وکار را تغییر داده و سبب شده تا خرده‌فروش‌ها (کتابفروشی‌ها) و عمده‌فروش‌ها (مراکز توزیع کتاب) از زنجیره تامین کالا حذف شوند. همین حالا بخش قابل‌توجهی از فروش کتاب توسط وبگاه‌های اینترنتی انجام می‌شود. با توجه به آنچه گفته شد تکنولوژی طی یک دهه گذشته هم فرصت‌های تازه‌ای پیش روی ناشران و کتابفروشان نهاده و هم تهدیدهایی را برای آنان رقم زده است؛ اما رفتار بیشتر کارگزاران نشر ایران با کتاب نسبت به ۲۰ سال پیش تغییر خاصی نکرده است و به همان مکانیسم و روش پیشین کتاب‌های خود را تولید و عرضه می‌کنند. با توجه به آنچه گفته شد جامعه امروز ما نیازمند خدمات تخصصی است و با رشد تخصص‌ها در جامعه، مشاغل تخصصی‌تر شده‌اند از این رو برای تطابق با وضع موجود، ناشران و کتابفروشی‌ها باید به متخصصان رجوع کنند تا به این شکل از منابع در اختیار، بهینه‌تر استفاده شود.